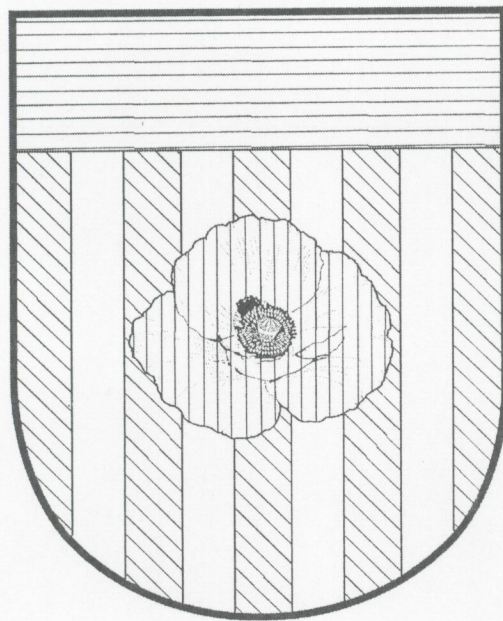

Grunty, rody a domy na Veselí

1401-2001

Veselí 2001

Vydal Obecní úřad Veselí
u příležitosti
600. výročí
první písemné zmínky
o obci Veselí

Představitelé obecního úřadu v květnu 2001

Zadní řada zleva: Ing. Libor Konrád - vedoucí finanční komise, Jiří Kožený - člen zastupitelstva, Oldřich Valenta - starosta, Jaroslav Bříza - místostarosta, Jan Šál - vedoucí kontrolní komise, Zdeněk Štěpánek - člen zastupitelstva.

Přední řada zleva: Irena Andrusivová - účetní, Libuše Řeháková - uklízečka, Mgr. Jitka Danihelková - práce s mládeží, vedoucí kulturní komise a kronikářka

© Obecní úřad Veselí

© František Bureš; Mgr. Jitka Danihelková;
Oldřich Valenta; doc. PhDr. Petr Vorel, CSc.

ISBN 80-238-7105-6

Obsah:

Úvod	s. 5
I. Územní vývoj obce Veselí od středověku do konce 20. století	
Petr Vorel	s. 6 - 40
II. Grunty, domy a jejich obyvatelé na Veselí (historický místopis obce)	
František Bureš - Jitka Danihelková - Petr Vorel	s. 41 - 66
III. Veselí v roce 2001 (přehled domů a jejich obyvatel k 1. 1. 2001)	
Jitka Danihelková.. ..	s. 67 - 72
IV. Současné Veselí od roku 1995 s výhledem do roku 2010	
Oldřich Valenta	s. 73 - 93

Úvod

Obec Veselí leží 14 km západně od okresního města Pardubice, východně 6 km od města Přelouč. Rozkládá se na území mírně svažitém k jihovýchodu s průměrnou nadmořskou výškou 232 m.n.m. v jižní části otevřené do okolní krajiny. Celkový rozsah obecního katastru čítá 301 ha.

Počátek nového tisíciletí si obec Veselí připomíná spolu s oslavami 600. výročí první písemné zmínky o své existenci, pocházející z roku 1401. Každé oslavy však jednou skončí a zůstane po nich jen vzpomínka. Proto jsme chtěli významné historické výročí naší obce připomenout také publikací, která by podrobněji osvětlila historické souvislosti vývoje Veselí v minulých staletích. Své dějiny má Veselí již podrobně zpracovány v kronikách a v historické publikaci pana Františka Bureše, kterou obecní úřad vydal v roce 1995.* Významné historické výročí obce jsme proto nechtěli připomínat opakováním již publikovaných dějin Veselí, ale zaměřili jsme pozornost na to, co po staletí vytvářelo obecní pospolitost bez ohledu na změny režimů, které v naší zemi vládly: Pokusili jsme se pohlédnout na historii naší vesnice z hlediska lidí, kteří v ní žili a žijí, a podat uplynulých 600 let jako obraz vývoje veselských gruntů, rodů a jednotlivých domů.

I každá stavba má svou historii; své vlastní dějiny má i každá jednotlivá rodina. Nové tisíciletí se od svého počátku tváří jako věk budoucí globalizace; jako doba vzniku velkých nadnárodních celků typu Evropské unie. V nově utvářeném světě nestačí jen znát pár cizích jazyků a dokázat prosadit svůj projekt či svůj podnik ve stále tvrdší konkurenci. Stále větší hodnotou se stává vědomí své vlastní identity. Ať už Vás osud zavane za oceán nebo "jen" někam k alpským velikánům; ať zůstanete celý život ve své vesnici nebo tam jen občas zajedete pozdravit příbuzné a zapálit svíčku u kostela, stále zůstáváte nějakým způsobem spjati se svou rodnou obcí, v dobrém i ve zlém.

Je dobře, když se cíleně rozvíjí vědomí sounáležitosti s rodnou obcí; s místy, která důvěrně znáte a kde jste prožili nebo prožíváte kus života. Na Veselí přináší toto úsilí své hmatatelné výsledky a je znát i na vnějším vzhledu obce. Domníváme se, že se naše obec může pochlubit nejen zajímavou historií, ale také svým aktivním vytvářením dnešní obecní pospolitosti a jejího společenského a kulturního života. Svou obec a její radní i na Veselí jeho obyvatelé někdy pochválí, někdy si zanárají, ale především nezůstávají vůči své vesnici a jejímu prostředí a okolí lhostejní. Proto jsme využili 600. výročí první písemné zmínky o existenci naší obce k určitému ohlédnutí nejen do dávné minulosti, ale také na poslední léta právě skončeného 20. století, během nichž se Veselí hodně změnilo. Doufáme, že k lepšímu, ale to nechť posoudí sami Veseláci a všichni rodáci a přátelé, kteří se sem rádi vrací.

Veselí 2. června 2001

* F. Bureš, Veselí 1401-1995 (Stručná historie obce Veselí okres Pardubice), Veselí 1995.

I. Územní vývoj obce Veselí od středověku do konce 20. století

První dosud známá dochovaná písemná zmínka o obci Veselí pochází z 23. července roku 1401. Tímto dnem je datována listina, kterou na žádost jihočeského velmože Jindřicha z Rožmberka vydal Jošt z Valů. Zavázal se v ní, že pod hrozbou vysoké pokuty 700 kop grošů uposlechne výzvy pana Jindřicha a dostaví se v blíže neuvedené záležitosti na hrad Český Krumlov, až o to bude požádán. Nic bližšího o této záležitosti nevíme. Z dobových souvislostí lze jen usuzovat, že se valský pan Jošt dostal při nějaké potyčce do rožmberského zajetí a byl z něho podmíněčně propuštěn teprve po vystavení výše zmíněné listiny, tedy na kauci. Částka 700 kop grošů byla na počátku 15. století závratnou sumou; za tak velké peníze se dalo tehdy pořídit několik vesnic s vlastními poddanými. Protože sám Jošt nedisponoval tak velkým majetkem, museli se za něho na listině zaručit jeho příbuzní a známí z okolí: jeho bratr Tůma z Valů, řečený z Choltic; Mareš z Poběžovic, dále Markvart z Choltic, a také Matěj z Veselí, řečený z Choltic.¹

První písemná zpráva, v níž je Veselí zmiňováno jako součást jména drobného šlechtice, nám toho tedy příliš mnoho neříká. Dosvědčuje však, že již na počátku 15. století existoval název této obce, a to nejspíš v ženském rodě, tj. „ta Veselá“, neboť zmiňovaný Matěj se v textu listiny uvádí jako „*matyey z wesele rzeczeny z choltycz*“ (čti „Matěj z Veselé, řečený z Choltic“), jeho osobní pečeť, přivěšená k listině z roku 1401, pak nese opis "MATHIE DE WESELE". Zmíněný Matěj patřil zřejmě mezi příslušníky rodu rytířů z Choltic, neboť užíval stejný erb, jako výše uvedený Markvart z Choltic, který byl nejspíš jeho blízkým příbuzným, tj. heraldickou figuru kačera.

matyey z wesele rzeczeny z choltycz

Nejstarší písemně zachycená podoba jména vsi Veselí
jako součást jména rytíře Matěje v listině z roku 1401.

Nevíme však, zda rytíři Matějovi tehdy patřilo Veselí celé nebo zda byl jen vlastníkem jednoho ze zdejších dvorců. Druhou variantu považují za více pravděpodobnou, neboť s analogickou situací se setkáváme téměř u všech okolních vesnic. Mezi více majitelů byly na přelomu 14. a 15. století rozděleny Svinčany, Choltice, Lepějovice a další. Rozdrobenost feudální pozemkové držby byla pro tyto končiny typická a vlastnické vztahy v předhusitské době byly velmi komplikované. Velká ucelená panství, zahrnující celé vesnice, vlastnily hlavně církevní instituce a nejbohatší šlechta, soustřeďující svá panství v okolí hradních pevností. V našich končinách, mezi podhůřím Železných hor a Labem, byla typičtější drobná šlechtická držba; malé statečky vladyků

¹ Celý text této listiny v edici viz P. Vorel, Z historie obce Valy u Přelouče (Listina Jošta z Valů z roku 1401), Zprávy Klubu přátel Pardubicka 17, 1982, s. 79 – 81; fotokopie celé této listiny otištěna v publikaci P. Vorel, Z dějin Valů nad Labem a blízkého okolí, I., Valy 1983, s. 8.

a panošů, které se dále drobily i na jednotlivé dvorce v důsledku dědického dělení majetku, prodejů či zadlužení.² Hranice mezi poddanským selským statkem („dvorem kmetcím“, neboť jej obhospodařoval poddaný, ve staročeštině „kmet“) a dvorem, na němž žil méně majetný rytíř („dvůr poplužní“), nebyla příliš velká.

Z písemných pramenů nevíme o středověkém vývoji obce Veselí vůbec nic, neboť po výše zmíněné zmínce o Matějovi z Veselí z roku 1401 pocházejí další nepočtené přímé zmínky o Veselí až ze 16. století. Díky tomu, že Veselí přímo sousedilo s rozlehlým pardubickým panstvím, pro které se dochovaly podrobné písemné prameny již od počátku 16. století, objevují se zprávy o některých veselských obyvatelích již v této době. Druhá nejstarší dosud známá písemná zmínka o Veselí tak pochází z roku 1512, kdy si za 32 kop grošů koupil Duchek, Hudcův syn z Veselí, krčmu s půl lánem polí v sousedním Bezděkově. Ze stejného zdroje pochází i zpráva z roku 1516, kdy si sedlák Vašek z Veselí vyměnil svůj grunt s Řehákem z Barchova. Vaškův veselský grunt byl o něco menší, proto musel doplatit jednu kopu grošů.³ Takové zmínky o jednotlivých Veselácích nalézáme v majetko-právních knihách pardubického panství i v mladších dobách; o podobě vlastního Veselí nám však příliš mnoho neříkají. Snad jen to, že počátkem 16. století žili v této vsi zámožní sedláci - tomu odpovídají hodnoty kupovaných nebo směňovaných nemovitostí.

S podobnými „mezerami“ ve své historii se však potýká většina českých obcí, které byly na přelomu středověku a novověku v držbě drobné venkovské šlechty. Oficiální úřední dokumentace, v níž byly i pro Veselí zaznamenávány majetkové převody mezi jeho vlastníky, tzv. desky zemské, byla totiž zničena při požáru Pražského hradu roku 1541. Až od poloviny 16. století máme proto dochovány údaje o historii všech českých obcí; souvislejší prameny ze starší doby jsou spíše výjimečné. Veselí patří bohužel k té většině vesnic, o nichž dochované písemné prameny ze starších dob téměř mlčí.

Nepoví-li nám nic písemné prameny, můžeme se však „zeptat“ samotné vesnice. Tato nabídka zní možná na první pohled nesmyslně, ale Veselí leží v údolní nivě Zlatého potoka, tedy v úrodné oblasti, která byla trvale osídlena od pravěku. Pradávní hospodáři zanechali v krajině trvalé stopy své činnosti. Nejstarší historický horizont, který nám může řeč kulturní krajiny v tomto případě přiblížit, sahá až někam do dob středověké kolonizace 13. století. Nikdy se už asi nepodaří zjistit, čím přičiněním a za jakých okolností bylo vlastně Veselí založeno, ale při cestě do nejstarších dějin obce se můžeme spolehnout na vypovídací schopnosti tzv. plužiny. Tímto termínem rozumíme zemědělsky obdělávané polnosti, obklopující každou vesnici. Jejich podoba vznikala v konkrétních terénních podmínkách a získala určitý tvar, charakteristický pro jednotlivé typy vesnic, založené v různých historických obdobích.

Dnes již v okolí Veselí původní podobu středověké vesnické plužiny nepostřehnete, neboť prastaré meze selských gruntů vzaly za své v době kolektivizace po roce 1948 a také dnešní komunikace již vedou trochu jinudy, než kudy jezdili naši předkové ještě před půldruhým stoletím. Ze 16. až 19. století se však dochovalo pro

² Podrobně se touto problematikou zabývá J. Teplý, Feudální pozemková držba v předhusitském Chrudimsku, Pardubice 1997, s. 44-47 (choltické zboží a svinčanské zboží), s. 104 (Veselí).

³ Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Velkostatek Pardubice, kniha č. 1515, fol. 77v (1512) a fol. 152 (1516).

Veselí tak bohaté množství historických pramenů, že se můžeme pokusit o historickou rekonstrukci jeho vývoje.

V 16. až v 18. století prošlo Veselí několika podstatnými změnami v majetkové držbě, v jejichž důsledcích byla vždy část obecního katastru přerozdělena. Na jihovýchodě byl původní obecní katastr středověkého Veselí navíc výrazně deformován odtržením velkého bloku pozemků a jejich přičleněním k sousedním Cholticům; na severu byl naopak rozsah veselského území podstatně rozšířen o pozemky zaniklé vesnice Lepějovice – ostatně část dnešního Veselí přímo stojí na pozemcích, které ještě před 300 lety v potu tváře orali lepějovičtí sedláci. Výše uvedené změny probíhaly vždy v určitých historických souvislostech a z konkrétních příčin, které obvykle můžeme logicky vysvětlit.

Nejstarší známé osudy obce Veselí byly spjaty se sousedními Cholticemi. Z rodu choltických rytířů pocházel Matěj z Veselí, zmiňovaný v roce 1401; v majetku choltické vrchnosti se Veselí nalézalo i na počátku třicátých let 16. století. Tehdy byly uzavřeny dvě písemné smlouvy, jejichž plný text se do dnešní doby dochoval a v jejichž důsledcích vznikly neobvyklé majetkové vztahy s dlouhodobými právními důsledky. Tou první byla výměna pozemků a uvalení věcného břemene na část Veselí v roce 1530; tou druhou byl nucený odprodej části Veselí na úhradu dluhů jeho vrchnosti v roce 1532.

V prvním případě jde o smlouvu z 9. května 1530, kterou mezi sebou uzavřeli Pavel Choltický z Ujezda, tehdejší majitel Veselí, a Kunát mladší z Dobřenic, držitel sousedních Valů a Lepějovic. Kunát z Dobřenic byl významným českým rybníkářem, který na přelomu 15. a 16. století stavěl rybníky pro pány z Rožmberka na Třeboňsku i pro pány z Pernštejna na Pardubicku.⁴ Novými rybníky pokryl také okolí Valů a Lepějovic. Když však v roce 1530 rozšiřoval největší ze svých rybníků, kterým zatopil podstatnou část středověkých Lepějovic, potřeboval k rozšíření této stavby také veselské pozemky patřící Pavlu Choltickému a jeho poddaným. Šlo v prvé řadě o část veselských polí a luk na severním okraji původního obecního katastru, které byly rozšířením Lepějovického rybníka přímo zatopeny nebo podmačeny. Aby měl Lepějovický rybník dostatečně vydatný zdroj vody, postavil pan Kunát na Choltickém potoce (tj. na Zlatém potoce) pod vsí Luhy nový jez, kterým naháněl vodu do uměle vybudované napájecí struhy vedoucí vodu po vrstevnici nad úroveň původního koryta Zlatého potoka skrz celou východní část veselských pozemků. Pavel Choltický se zavázal, že tato napájecí struha může být i v budoucnu vedena přes veselské pozemky a že Kunát a jeho následovníci mají na tyto pozemky volný přístup za účelem běžné údržby onoho umělého kanálu. Jako kompenzaci tohoto věcného břemene a jako odškodné za zatopené veselské pozemky postoupil Kunát panu Pavlu Choltickému kromě práva lovit zvěř ve valských lesích také louky mezi Lepějovickým rybníkem a Veselím, dále Březinský rybník a půl lánu zalesněných pozemků nad tímto rybníkem. Plnění tohoto neobvyklého věcného břemene se však stalo jádrem mnoha sporů, počínaje hned od poloviny 16. století až do připojení valského statku k choltickému panství na počátku 18. století. Díky sporům o Lepějovický rybník se však dochovalo mnoho autentických materiálů také o tehdejší podobě Veselí a jeho obyvatelích.

⁴ P. Vorel, Český rybníkář Kunát mladší z Dobřenic (1465-1539), Východočeský sborník historický 5, 1996, s.57-88. Plný text Kunátovy smlouvy s Pavlem Choltickým z roku 1530 viz edice zde na s. 77-81.

Druhá z výše uvedených smluv byla uzavřena v roce 1532. Jedná se vlastně o soudní rozhodnutí. Pavel Choltický z Újezda se v té době nalézal v dlužích, které nebyl schopen platit. Proto byli vysláni zemští úředníci, aby provedli tzv. „odhádání“ (tj. úřední ocenění) jeho pozemkového majetku a aby z něj vybrali část, odpovídající svou hodnotou částce, kterou Pavel Choltický dlužil rytíři Hynkovi Hanugvicovi z Biskupic. V důsledku této soudní exekuce bylo na úhradu Pavlových dluhů z jeho majetku na Cholticku vyjmuto několik poddanských usedlostí v Cholticích, ve Svinčanech a tři grundy na Veselí, na kterých tehdy hospodařili Mikuláš z Medonos, Duchkův zeť a Jan Smetana. Úřední komisi nezajímaly ani tak konkrétní hospodáři, ale pravidelné roční povinnosti (feudální renta), které byli tito poddaní povinni odvádět své vrchnosti.⁵

Protože Pavel Choltický peníze nezaplatil, zmíněné grundy se staly majetkem Haugvicovým. Ten je však později prodal. Neznáme přesnou následnost držitelů, ale nejpozději roku 1538 již tři zmíněné veselské grundy patřily Jiříkovi Gerštorfovi z Gerštorfu. Jednalo se o významného muže tehdejší české politiky. Působil ve službách krále Ferdinanda Habsburského jako hejtman Pražského hradu a později jako královský podkomoří.⁶ Před rokem 1534 vyženil statek Svojsice a začal si budovat na Cholticku rozsáhlejší dominium.⁷

Zbývající část majetku Pavla Choltického z Újezda získal před rokem 1536 blíže nejasným způsobem Jan Pleský z Levína, synovec Kunáta mladšího z Dobřenic. Když Jan Pleský okolo roku 1540 zemřel, převzali jeho majetek na Cholticku Janovi bratrance, bratři Jindřich a Petr Dobřenští.⁸ O dědictví však vznikly vleklé spory mezi příbuznými, do kterých se zřejmě ve vlastním zájmu vložil i Jiřík Gerštorf. Namísto bratří Dobřenských zdědili nakonec v roce 1543 Janův majetek jeho vzdálení příbuzní, nezletilé děti Martina Rohovláda z Bělé. Jejich poručník pak tento majetek obratem prodal Jiřímu Gerštorfovi. Z majetku Jana Pleského z Levína zůstal valským Dobřenským jen jejich podíl na Veselí, na který měli písemný doklad z roku 1536, ve kterém jim jejich bratranec Jan Pleský odkazuje po své smrti svou část vsi Veselí (která zbyla v majetku Pavla Choltického po održení tří gruntů roku 1532). Jednalo se o blíže nespécifikovaný počet poddanských gruntů a svobodnou krčmu. Tento majetek připojili Dobřenští ke svému valskému statku. Tři grundy, vyčleněné v roce 1532 na úhradu dluhů Pavla Choltického, se staly součástí choltického panství Jiříka Gerštorfa. Tak došlo k rozdělení Veselí na dvě části; vesnice pak po tři století nesla oficiální jméno „Vodraný Veselí“.⁹

⁵ Věřitel získal soudním rozhodnutím všechna dlužníková vrchnostenská práva, vztahující se k vybraným poddanským usedlostem. Roční výnos z těchto usedlostí, tzv. „stálý plat“ (tvořil jej pravidelně splácený pevně stanovený peněžní obnos, dále hodnota robotních povinností a odváděných naturálií), měl odpovídat zákonem stanovenému ročnímu úroku 10%, který by věřitel pobíral z dlužné částky. Pokud dlužník ve stanoveném termínu peníze nezaplatil, stal se „odhádaný“ pozemkový majetek přímým vlastnictvím věřitele, který jej pak mohl klidně někomu dalšímu prodat.

⁶ P. Vorel, Gerštorfové na Cholticku, Genealogie a heraldika 1986, č.2, s.175-186.

⁷ P. Vorel, Vznik a formování choltického panství v předbělohorském období, Informační zpravodaj Klubu přátel pardubického muzea 4, 1987, s.1-12.

⁸ P. Vorel, Dobřenští z Dobřenic pány na Cholticích, Informační zpravodaj Klubu přátel pardubického muzea 1, 1984, č.1, s.7-13.

⁹ Pan František Bureš již před třiceti lety vyslovil logickou úvahu, že přívlasek „Vodrané“ u názvu vsi Veselí souvisí s oddělením tří gruntů v roce 1532 a s rozdělením vsi mezi dvě vrchnosti. Toto vysvětlení také považuji za velmi pravděpodobné. Pro úplnost však považuji za potřebné uvést ještě jednu okolnost, která mohla potřebu odlišit právě toto Veselí iniciovat. V první čtvrtině 16. století byla majitelkou

I když jsou zprávy z počátku třicátých let 16. století poměrně stručné, přesto nám dovolují učinit si o tehdejší podobě Veselí přesnější představu. V roce 1530 mělo Veselí pouze jednu vrchnost. Veselské grunty neměly žádné robotní ani naturální povinnosti, jejich hospodáři platili Pavlu Choltickému pouze peněžní rentu, a to poměrně velmi vysokou: Mikuláš z Medonos a Duchkův zeť platili po třech kopách grošů, Jan Smetana jednu kopu. Poddanské povinnosti vůči vrchnostem se za normálních okolností neměnily, zůstávaly stále stejné. Lze tedy předpokládat, že ve druhé polovině 15. ani na počátku 16. století nestála na Veselí žádná rytířská tvrz ani větší panský dvůr, neboť v takovém případě (jako například v Cholticích nebo ve Svinčanech) by poddaní měli i robotní povinnosti. Přímou na Veselí tedy na sklonku středověku vrchnost nežila, neboť od poddaných nikdo nepotřeboval naturální dávky pro panskou kuchyň (kuřata, vejce, obilí apod.) ani robotní práci pro panský dvůr. Vedle toho je však zřejmé, že Veselí bylo před rokem 1530 delší dobu součástí nějakého rozsáhlejšího panství, neboť zde byla zřízena výsadní krčma. Její existence měla v té době pro vrchnost smysl hlavně v tom případě, když taková krčma zajišťovala odbyt piva, vyráběného v režii vrchnosti. Na základě těchto okolností soudím, že před rokem 1530 bylo Veselí dlouhá léta součástí choltického panství, náležejícího rodině rytířů z Újezda.

Samotnou vesnici tvořily vedle jedné výsadní krčmy již jen selské dvory, které platily vysokou peněžní rentu; jednalo se tedy o velké statky s rozsáhlou výměrou pozemků. Takové usedlosti si v případě potřeby zakupovali i příslušníci drobné šlechty, kteří se tak sami nestali poddanými rytířů z Újezda, dále zůstávali příslušníky šlechtického stavu, pouze byli povinni plnit příslušné peněžní povinnosti. To byl zřejmě i případ pana Mikuláše z Medonos, příslušníka nevýznamné šlechtické rodiny, žijící na nedalekých Jeníkovcích. Ten si na Veselí držel tzv. „kmetčí dvůr“, z něhož platil na choltickou tvrz roční úrok 3 kopy grošů. Je možné, že Mikulášova držba veselského dvora souvisela se starším sporem, který měl se svou švagrovou Alžbětou z Pašiněvsí, vdovou po svém bratru Jindřichovi z Medonos (+ 1514). Alžběta zdělila po manželovi tvrz a dvůr Vysoké Veselí u Barchova,¹⁰ ale byla také majitelkou rozsáhlejších pozemků (snad jedné ze selských usedlostí) na Veselí. Mikuláš se s Alžbětou od roku 1514 soudil o věci, pozůstalé po zemřelém bratru, které si cenil na 250 kop grošů (trojí brnění, dva meče, dvě kuše, dvanáct koní a další). Spor uzavřeli přátelskou dohodou z roku 1519,

alespoň části Veselí (nebo jednoho z veselských dvorů) paní Alžběta z Pašiněvsí, od které koupil Kunát z Dobřenic někdy před rokem 1530 veselskou louku, rozkládající se mezi Lepějovicemi a Veselím (viz níže v textu). Zároveň byla však paní Alžběta z Pašiněvsí, tehdy vdova po Jiříkovi z Medonos (+ 1514), majitelkou tvrze a dvora jménem Veselá, tvořící dnes východní část nedaleké obce Barchov. I když se v písemných pramenech výslovně odlišeni obou lokalit zvláštním přívlastkem objevuje až ve třicátých letech 16. století („Vysoké Veselí“ pro Veselou u Barchova a „Odrané Veselí“ pro naše Veselí), nelze vyloučit, že kořeny tohoto odlišení sahají do starší doby a měly v běžné komunikaci poddaných i vrchnostenských úředníků přesně odlišit dvě lokality stejného jména (u Odraného Veselí se užíval již výhradně střední rod; u Vysokého Veselí se objevuje i ženský rod ve tvaru „Veselá“; ale i při odlišnosti rodů těchto substantiv byl v běžném jazyce často užívaný šestý pád jednotného čísla shodný, neboť v obou případech zněl „na Veselí“ (střední rod, tj. „to Veselí“), resp. „na Veselý“ (ženský rod, „ta Veselá“; podle současné gramatiky by měl šestý pád znít „na Veselé“, ale v jazyce 16. století byl běžnější tvar s ypsilon).

¹⁰ Alžběta z Pašiněvsí prodala svůj statek Vysoké Veselí v roce 1524 za 300 kop grošů Albrechtovi z Lipan, jehož potomci zde sídlili až do roku 1623. Jednalo se o svobodný rytířský statek (tvrz a dvůr), zapsaný v deskách zemských, ale vzhledem k relativně nízké ceně byl rozsah tohoto hospodářství srovnatelný s velikostí velkých selských dvorů v obilnářském Polabí, jejich cena se také pohybovala řádově ve stovkách kop grošů.

jejíž obsah neznáme, ale lze předpokládat, že se dělení rodinného majetku nějak odrazilo i na vlastnictví nemovitostí na Veselí, například postoupením někdejšího veselského dvora paní Alžběty (od kterého odprodala louku valskému Kunátovi z Dobřenic) jejímu švagru Mikulášovi z Medonos, držiteli jedné z veselských usedlostí roku 1532.

Dvůr pana Mikuláše z Medonos je totožný s dnešním čp. 14 na Veselí – tedy přesněji řečeno je totožný právní kontinuitou nemovitosti a umístěním stavební parcely (neboli „městiště“ jak se říkalo ve staročeštině). Samotné budovy byly v průběhu těch pěti století pochopitelně mnohokrát přestavovány, ale základní dispozice hospodářských budov a jejich základové zdivo budou nepochybně sahat přinejmenším do dob páně Mikulášových. Po Mikulášovi z Medonos držel tuto usedlost v polovině 16. století sedlák Jan Klabra a pak další majitelé, jejichž následnost zmiňuji v místopisné části této brožury. Druhý z velkých veselských dvorů (dnešní čp. 7) z roku 1532 držel hospodář, označený jako „Druchkův zet“¹¹. Křestní jméno tohoto hospodáře neznáme, ale na stejném gruntu hospodařil počátkem šedesátých let 16. století sedlák Ondřej Voček. Vochkové žili na Veselí již delší dobu, jeden poddaný jménem Voček¹¹ je tu písemně doložen v roce 1538,¹² ale ten hospodařil na jednom z gruntů, které patřily k valské části Veselí.

V historické pluzině obce Veselí se zachovaly poměrně přesně vymezené pozemky těchto gruntů, tj. roce 1532 dvorů Mikuláše z Medonos (čp. 14), Druchova zetě (čp. 7) a Jana Smetany (zaniklý grunt, který zřejmě stál mezi dnešním čp. 7 a čp. 9).¹³ Jejich tvar a rozložení nám poměrně přesně signalizují původní podobu středověké pluziny obce Veselí. Hranice původních veselských pozemků byly od severu jednoznačně vymezeny dlouhým pásem pozemků, náležejících lepějovickému záduší. Jednalo se o někdejší pole, nazývaná „Farářský lán“ nebo později zkomoleně „Faráský“. Tento blok pozemků sahal i dál na východ, mimo dnešní veselský katastr, a to až k hranicím štěpánovským. Jednalo se o tzv. farní lán o rozsahu cca 90 strychů pozemků (později částečně zarostlých lesem), které kdosi zřejmě již v předhusitské době daroval k zajištění stálých příjmů lepějovické fary a farního kostela sv. Michala archanděla. I když lepějovická fara za husitských válek zanikla, tyto pozemky zůstaly dál vedeny jako církevní majetek. Obhospodařovali je sedláci z Lepějovic a za jejich užívání platili peníze, z nichž měla vrchnost financovat náklady na bohoslužby a údržbu kostela. Tento „farní lán“ zůstal zachován jako jediný přímý pozůstatek starého středověkého rozdělení lepějovických pozemků, rozkládajících se zřejmě v dlouhých pásích, situovaných kolmo či mírně šikmo vůči původnímu korytu Zlatého potoka. Lesy mezi dnešním Březinským

¹¹ Příjmení v té době nebyla ještě ustálena a mohla se měnit v každé generaci. Vedle křestních jmen se však běžně užívaly různé přezdívky, z nichž se často později vyvinulo stálé příjmení. Přízvisko „Voček“ bylo staročeskou hovorovou podoba křestního jména Ondřej, tj. Vondřej - Voch - Voček, podobně jako Matěj - Mach - Machech - Mašek nebo Petr - Pech - Pešek apod.

¹² „Voček z Veselí, člověk pana Pleskýho“ je uveden jako ručitel za dluh 8 kop grošů, náležející panu Kunátovi Dobřenskému po valském mlynáři Šimonovi, který zemřel roku 1538; viz P. Vorel, Český rybníkář Kunát mladší z Dobřenic, s. 68.

¹³ Třetí usedlost z roku 1532, na které hospodařil Jan Smetana, byla svým rozsahem menší a později zanikla. Nevíme, kdy a za jakých okolností k jejímu zániku přesně došlo, ale již v roce 1631 se v rámci choltické části Veselí uvádějí jen dva sedláci. Na základě rozboru pluziny však soudím, že Smetanův grunt ležel přímo vedle čp. 7, po jeho jižní straně. Část pozemků tohoto opuštěného gruntu začal užívat hospodář z čp. 14; část pozemků užíval jeden ze sedláků ze sousedních Choltic. Blíže k tomu viz historická rekonstrukce katastru obce Veselí na s. 26-27.

rybníkem a Veselím bývaly kdysi poli a loukami lepějovických hospodářů, ale to už je pěkných pár století.

Lepějovice byly starší než Veselí, čemuž nasvědčuje jak existence farního kostela, tak staré jméno obce i skutečnost, že obdělávané pozemky byly situovány po obou březích hlavního vodního toku zdejší údolní nivy. To však ještě Zlatý potok netekl okolo Lepějovic a Valů uměle vybudovaným korytem Struhy, ale středem údolní nivy, který dnes přibližně kopíruje potok počínaje od hráze Lepějovického rybníka kolem kostela směrem k Valům. Starý lepějovický katastr končil tam, kde při cestě proti proudu potoka začínají potoční meandry, vyhlášené jako přírodní památka. Zachovaly se do dnešní doby jen díky tomu, že tvořily hranice feudálních panství. Kunát z Dobřenic začal kopat do svahů Bílého kopce umělý odvodňovací kanál až od těch míst, kde mu v Lepějovicích patřily oba břehy potoka. Dál proti proudu patřil levý břeh k Veselí a pravý břeh k Bezděkovu. Bezděkov vznikl jako typická vesnice tzv. vnitřní kolonizace 13. století na jezbořickém statku, náležejícím olomouckým biskupům.¹⁴ Meandrující potok již tedy v oné době tvořil pro Veselí i Bezděkov nepřekročitelnou hranici. Jestliže již ve 13. století nemohla kolonizační expanze biskupského statku překročit Zlatý potok, lze se oprávněně domnívat, že v té době již byl i levý veselský břeh obsazen. Tomu podoba dochovaných zbytků staré veselské plužiny odpovídá. Nejen to. Je dokonce vývojově starší, než dobře dokumentovatelná lánová plužina kolonizačního Bezděkova na protějším břehu potoka, a také typově starší, než dlouhé lány lepějovických pozemků, táhnoucí se od břehů potoka až někam ke Štěpánovu. I tato zdánlivá anomálie má svoji logiku. Zatímco Bezděkov byl nově vyměřován na kolonizované půdě ve 13. století, v případě Lepějovic, doložených písemně již v roce 1167, došlo ve vrcholném středověku zřejmě k přerozdělení zemědělských pozemků do podoby dlouhých lánů, tak jak to vyhovovalo modernějšímu způsobu obdělávání polí. Stejný postup je doložen v případě nedalekého Opočínka, u něhož byla zachována stará slovanská kruhová návěs, ale pozemky byly nově lánově rozměřeny někdy ve 13. století v souvislosti se založením Lánů na Důlku. Naproti tomu na Veselí zůstala až do první třetiny 16. století zachována původní podoba vsi, odpovídající ještě předkolonizačnímu dělení pozemků do velkých radiálních bloků, táhnoucích se v podobě kruhových výsečí od dvorců až k hranicím katastru.

A protože obě části Veselí náležely v letech 1532 - 1704 různým vrchnostem, které spolu navzájem nevycházely vždy zcela přátelsky, zůstalo ono původní rozčlenění středověké veselské plužiny zachováno alespoň částečně až do 18. století, neboť meze selských polí byly zároveň hranicemi feudálních panství.

Již nikdy nebude možné zjistit, jak vypadalo Veselí ve středověku, ale na základě pozůstatků, zjištěných z rozboru jeho plužiny, se lze domnívat, že počátkem 16. století mělo podobu několika (pravděpodobně pěti nebo šesti) větších selských dvorů, doplňovaných ještě objektem výsadní krčmy.¹⁵ Zmíněné objekty byly rozloženy v mírně ovál-

¹⁴ P. Vorel, Česká léna olomouckého biskupství ve 12.-16. století, Východočeský sborník historický 1, 1991, s.49-106. Rekonstrukce vývoje plužiny sousedního Bezděkova a Opočínka viz zde s. 55 a 56.

¹⁵ Veselská výsadní krčma je výslovně zmíněna v listině Jana Pleského z Levína z roku 1536, kterou svou část vsi postupoval (po své smrti) bratřím Dobřenským. Nevíme, kdo přesně tehdy na Veselí šenkoval. Když v roce 1539 zemřel v nedalekém Opočínku rychtář Beneš, zůstal po něm na veselské krčmě poměrně vysoký dědický podíl 27,5 kopy grošů. Je proto pravděpodobné, že Beneš před svým odchodem na Opočínku delší dobu na veselské krčmě hospodařil; ostatně v roce 1539 mu zůstal dlužen 1 kopy 40 grošů jeden z veselských hospodářů, nazývaný „Šimrada starej“. První veselský krčmář, kterého

ném uspořádání na nábřežních terasách po obou stranách Veselského potoka; louky v potoční nivě, rozšiřující se směrem k severu, sloužily jako společné obecní pastviště.

Z textu smlouvy z roku 1530 vyplývá, že v onom roce nebyl ještě na Veselském potoce postaven žádný rybník. Text o této vodoteči hovoří pouze jen jako o jednom z vodních zdrojů, které mají sloužit k napájení rozšířeného Lepějovického rybníka. Obě smluvní strany se pouze dohodly na určitém režimu v případě, že by majitel Veselí chtěl na této vodoteči nějaké rybníky budovat.

Ke stavbě kaskády veselských rybníků došlo zřejmě ve druhé polovině třicátých let 16. století. Někdy po roce 1532 získal zbytek majetku Pavla Choltického z Újezda, včetně větší části Veselí, k níž příslušné pozemky náležely, Jan Pleský z Levína, synovec valského rybníkáře Kunáta Dobřenského. O vztazích mezi těmito příbuznými nic bližšího nevíme, ale počátkem 16. století býval pan Kunát řadu let poručníkem nezletilého Jana z Levína; stavěl pro něj na jeho panství Ples na Královéhradecku velký jez na Labi k přivádění vody na tamní rybníky. Považuji za velmi pravděpodobné, že základ rozsáhlé rybníční soustavy na Cholticku byl vytvořen právě v průběhu třicátých let 16. století zásluhou Kunáta z Dobřenic, který měl tehdy již všechna příhodná místa na území svého valského statku pokryta vodními díly. Kunátovy stavby na sousedním majetku jeho synovce právě v té době mají svou logiku. Valská rybníční soustava byla ohrožována záplavovými vlnami z Železných hor (proto vzniklo monumentální umělé koryto Struhy, nákladně vyhloubené ve slínovém podloží Bílého kopce). Soustavy menších rybníků na horním toku Zlatého potoka i na menších bočních přítocích nejen umožňovaly regulovat celkový přítok, ale především zvyšovaly výnosnost pozemkového majetku. Pro velký Lepějovický rybník mělo zvláště důležitý význam další velké vodní dílo, Medenický rybník (po jeho hrázi dnes vede silnice od Veselí k Cyklosu). Tento rybník ještě v roce 1530 také neexistoval, Kunát z Dobřenic získal pouze právo vystavět v místech pozdější hráze Medenického rybníka „stav“ na Choltickém potoce, kterým měla být zvýšena hladina vody, vedené umělou stružkou do Lepějovického rybníka. Stavbou Medenického rybníka byla zřejmě zatopena část původní vsi Luhy.¹⁶ V roce 1559 již Medenický rybník existoval a jeho severní boční výpust byla hlavním přívodem vody pro celou valskou rybníční soustavu. Považuji proto za velmi pravděpodobné, že Medenický rybník, jehož zřízení si vyžadovalo velké investice, stavěl Kunát z Dobřenic (+1540) v době, kdy tato část choltického panství patřila jeho synovci Janu Pleskému z Levína. Později už ne – realizace takového projektu byla velmi nákladná a těžko by se do ní pouštěli Kunátovi synové v době, kdy se o dědictví Jana z Levína soudili; těžko by v zájmu valských rybníků takovou stavbu budoval Jiří z Gerštorfu, jenž dědictví po Janu z Levína roku 1543 koupil, neboť jeho vztahy s valskou vrchností nebyly příliš přátelské. Kunátovu případnou účast na budování choltického rybníčního systému¹⁷ nelze chápat

známe jménem, byl Marek Krejčí, který na Veselí čepoval někdy nedlouho před rokem 1554. V tomto roce se projednávala pozůstalost zemřelého bezděkovského sedláka Macha Pavlíků, který dlužil nebožtíkovi Markovi 1 kopy 12 grošů a dalších 14 grošů novému veselskému krčmáři Kubovi Rejdovnému. Viz Vs Pardubice, kn. č. 314, fol. 855 a 928v.

¹⁶ K definitivnímu zániku vsi Luhy však došlo až ve druhé polovině 17. století, kdy byly zdejší selské grunty zrušeny a jejich pozemky soustředěny k nově založenému dvoru, nynějšímu Luskému dvoru.

¹⁷ Památkou na dílo Kunáta z Dobřenic se dodnes uchovalo v pomístním jméně „Kunatov“ (resp. „u Kunatova“, „pod Kunatovem“ a pod.), užívané pro pozemky, ležící pod hrází Medenického rybníka. „Kunatov“ se jmenoval menší rybník, ležící pod Medenickým rybníkem, napájecí struha z Medenice do lepějovického rybníka vedla po vrstevnici podél jeho západního okraje. Průběh jeho někdejší hráze je

pouze jako projev příbuzenské náklonnosti k dospívajícímu synovci; jednalo se o náročné stavební projekty, které také musel někdo zaplatit. V tomto světle se jeví listina Jana Pleského z Levína, kterou v roce 1536 postoupil svůj díl Veselí bratřím Jindřichovi a Petrovi Dobřenským, spíše jako splátka dluhu než jako velkorysý dar (ostatně nic jiného z majetku zámožného Jana z Levína bratři Dobřenští stejně nakonec nezískali). O Janovu část Veselí však velmi stál pan Kunát kvůli svým rybníčním stavbám. V roce 1536 byl přes svůj pokročilý věk ještě v plné síle a lze si dobře představit, že namísto hotových peněz přijal od synovce úhradu touto formou.

Veselské údolí se ke stavbě menších rybníků dobře hodilo; přítok vody stačil k chovným účelům a přitom neohrožoval stabilitu hrází, přetínajících celé údolí, ani při silných srážkách nebo jarním tání. O průběhu stavebních prací nic bližšího nevíme. V roce 1544 stál již rybník Kuchyňka;¹⁸ ostatní součásti veselské rybníční kaskády jsou zmiňovány v písemných pramenech až později. Každopádně v roce 1559 již zřejmě existovala většina z nich, neboť při prodeji Veselí se tehdy hovořilo o rybnících v množném čísle, byť nejsou uvedeny jmenovitě.¹⁹

Větší část Veselí, ke které patřily rybníky, byla od roku 1536 součástí sousedního statku Valy, i když ji formálně získali Kunátovi synové Jindřich a Petr Dobřenští až v roce 1540, kdy byla do tzv. desk zemských zapsána darovací listina Jana z Levína z roku 1536. Když starší Jindřich v roce 1543 zemřel, zůstal valský statek (včetně části Veselí) společným majetkem Petra Čápa Dobřenského (který se tehdy nalézal na počátku slibné úřednické kariéry) a jeho nezletilého synovce, Jindřichova syna Jindřicha. Petr Čáp z Dobřenic, který to na sklonku svého života dotáhl až na místopísáře Království českého, zemřel roku 1555. Valský statek zdědil nezletilý Jindřich z Dobřenic a formálně také Petrův syn Petr z Dobřenic, který se narodil na přelomu let 1555 a 1556 jako pohrobek, ale nedlouho po porodu zemřel. Poručnicí sirotčího majetku se stala Kunátova dcera Kunka z Dobřenic, vlastní teta nezletilého Jindřicha. V době její poručnické správy, která trvala v letech 1555-1563, se Kunka z nějakého důvodu rozhodla odprodat část sirotčího majetku svému vzdálenému příbuznému, Zdeňkovi

dosud zřetelný v anomálně tvarované hranici jihovýchodního okraje veselského katastru (viz rekonstrukční mapa katastru). Tento rybník před rokem 1704 patřil k valske části Veselí. Jméno "Kunatov" není pro rybníční stavby příliš obvyklé; jeho tvar by bez znalosti věci napovídal spíše existenci nějaké starší zaniklé osady (analogicky se jmenují sousední Bezděkov a Barchov). V 16. století se pro tento rybník užívalo jméno "Luský", protože ležel v luzích. Staročeský termín "luhy" se v této oblasti běžně užíval pro níže položené pravidelně zatápné louky po obou stranách Zlatého potoka. Na Zlatém potoku však bylo více menších rybníků tohoto jména; jeden nedaleko odtud přímo nad Medenickým rybníkem. Kvůli jednoznačnému odlišení bylo zřejmě pro Luský rybník, ležící na veselském území, uživo odlišení Luský Kunatův (resp. staročesky Kunatův), a to podle jeho stavitele, resp. po roce 1536 i držitele Kunáta z Dobřenic. Počátkem 18. století, kdy již byl tento rybník pustý přes jeho někdejší dno protékala hlavní výpust z Medenického rybníka, byl uváděn již jen jako Kunatov.

¹⁸ Rybníky Mlejnský a Hluboký (na Valech) a Kuchyňka (na Veselí) jsou v roce 1544 uvedeny jako součást majetku, na kterém valske pán Petr Čáp Dobřenský z Dobřenic zaručil věno své manželce Johance z Dřevěnice, viz DZV 5 H 29.

¹⁹ Na území Veselí vznikla kaskáda tří větších výše položených rybníků (od jihu Horní, Návesní a Kuchyňka) a tří níže položených malých rybníčků, které později zanikly. Jejich přesná jména nejsou jednoznačně identifikovatelná, zřejmě jim na Veselí říkali (od jihu) Hlubina, Čeperka a Rybníček. Polohu jejich hrází zachycuje ještě tzv. první vojenské mapování z doby okolo roku 1767 (tehdy již nebyly napuštěny), ale Josefský katastr z roku 1785 už je neeviduje ani jako zaniklé rybníky; jejich dna byla přeměněna v louky.

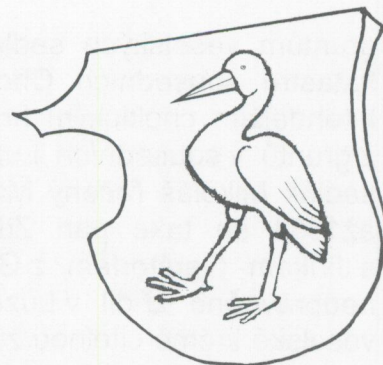
staršímu z Dobřenic.²⁰ Stalo se tak v roce 1559. Šlo vlastně o bezhotovostní transakci, Kunka použila valskou část Veselí na úhradu dluhu, kterým byla Zdeňkovi z Dobřenic povinna.

Zdeněk z Dobřenic se ujal správy svého majetku velmi razantně a provedl tak zásadní hospodářské reformy, že zcela změnil dosavadní podobu vesnice. V první řadě si na Veselí postavil své vlastní sídlo, novou tvrz. Pro její stavbu zvolil příhodné místo pod hrází Návesního rybníka, po levé straně Veselského potoka. Přestože veselská tvrz byla situována na vyvýšeném pahorku a obklopoval ji vodní příkop, napájený zvláštní stružkou z Návesního rybníka, sloužila jen k obytným účelům. Obranné účely již v polovině 16. století taková stavba neplnila.

Samotná stavba tvrze, na které pan Zdeněk žil ji v roce 1560, nebyla však tou nejpodstatnější změnou ve vývoji obce. Během krátké doby nejvýše několika let získal pan Zdeněk do své držby všechny poddanské usedlosti na své části Veselí (včetně výsadní krčmy) a jejich pozemky začal obhospodařovat ve své vlastní režii – v severovýchodní části vsi (za potokem proti tvrzi) zřídil velký panský dvůr, obhospodařující asi tři lány polností.

Nevíme, jakým způsobem pan Zdeněk usedlosti svých vlastních poddaných získal. V polovině 16. století nebylo v Čechách možné, aby šlechtic svým poddaným jejich grunty jednoduše zabral. V případě potřeby tehdy vrchnosti poddanské grunty na svých panstvích běžným způsobem vykupovaly, tak se zřejmě stalo i na Veselí.²¹ Pan Zdeněk měl peněz dost na hotovosti i na dlužních úpisech a neměl důvod nějak perzekuovat těch několik poddaných, které spolu s koupí části Veselí v roce 1559 získal. Naopak, potřeboval si je na svém statku udržet, aby měl na dvoře kdo pracovat. Jako základ ke zřízení panského dvora zřejmě posloužily parcely jednoho nebo dvou velkých gruntů v severovýchodní části vsi; od zbývajících dvou selských dvorů, ležících za potokem při jihovýchodním okraji staré návsi, pan Zdeněk pouze odebral většinu polností a samotné poddanské usedlosti ponechal stát jako chalupnické živnosti s malou výměrou obdělávaných pozemků.

Při scelování pozemků k nově budovanému dvoru postupoval pan Zdeněk systematicky a nebál se ani složitých soudních jednání. Z nich víme, že k někdejší

Erb rytíře Zdeňka staršího Dobřenského z Dobřenic a na Vodraném Veselí (v modrém poli stříbrný čáp s červeným zobákem a nohama).

²⁰ Zdeněk starší z Dobřenic pocházel z jiné větve rodu než Petr Čáp Dobřenský a jeho sestra Kunka; společným prapředkem jim byl až jejich pradědeček Zdislav z Dobřenic (+1472). Znali se však velmi dobře, Petr Čáp býval řadu let poručníkem Zdeňka z Dobřenic a jeho tři sourozenců a také řídil jejich finanční záležitosti. V soudobých pramenech byl nový držitel Veselí nazýván „Zdeněk starší z Dobřenic“, a to kvůli odlišení od jeho vzdáleného stejnojmenného příbuzného z jiné rodové větve, kterému na oplátku říkali „Zdeněk mladší z Dobřenic“. Takové rozlišování příslušníků jednoho rodu, nesoucích totéž křestní jméno, bylo v té době naprosto běžné.

²¹ Víme, že od Kunky z Dobřenic si Zdeněk na Veselí koupil i "poustku Václavíkovskou". "Poustkou" se tehdy rozuměl pustý, opuštěný grunt. Nevíme, které pozemky k tomuto gruntu patřily, ale při jižním okraji Lepějovického rybníka se rozkládal pozemek, kterému v sedmdesátých letech 16. století říkali "palouk václavíkovský". Předpokládám tedy, že v roce 1559 k valské části Veselí patřil pustý grunt někdejšího hospodáře Václavíka, jehož pozemky se rozkládaly v severovýchodní části katastru, až ke břehům Lepějovického rybníka. Tento pustý grunt se zřejmě stal základem dvora, ke kterému pan Zdeněk připojil pozemky sedláků z gruntů v jižní a jihovýchodní části vsi.

gruntům veselských sedláků patřila i pole jihovýchodně od vsi, náležející dnes ke katastru sousedních Choltic. Tyto pozemky, táhnoucí se od Luského rybníka až k tehdejší choltickým hranicím, užívali za roční nájem 20 grošů hospodáři jednoho z gruntů v sousedních Luzích. V roce 1562 se pan Zdeněk o tato pole soudil, neboť sedlák Mikuláš řečený Mikeš z Luhů mu je nechtěl postoupit zpět.²² V letech 1561 až 1564 se také pan Zdeněk soudil jménem svého veselského krčmáře Václava s Jiříkem Gerštorfem z Gerštorfu, tehdejší majitelem Luhů, neboť pan Jiřík prý neoprávněně zřídil v Luzích novou hospodu s výčepem bílého piva, čímž způsobil veselské krčmě citelnou ztrátu na tržbě.²³ I když máme jednoznačně doloženu existenci veselské hospody již v polovině 16. století, není zcela průkazné, že se již tehdy nalézala v místě "staré" krčmy, jak ji známe z 18. století (dnešní čp. 5).²⁴

K Veselí tehdy patřil i rybníček jménem Luský, nazývaný později Kunatov (viz výše pozn. č. 17). Dnes již jeho zbytky nejsou v terénu příliš patrné, ale víme, že ležel na levém břehu Zlatého potoka, byl napájen náhonem z Medenického rybníka a voda z něj dále pokračovala přímo do Lepějovického rybníka (s možností odpouštět přebytečnou vodu přímo do původního koryta Zlatého potoka). Tuto situaci poměrně přesně popisuje Zdeňkova kupní smlouva na část Veselí z roku 1559, neboť Zdeněk se v ní zavazoval, že bude onen náhon na Luský rybník a jeho pokračování směrem k Lepějovickému rybníku společně s držiteli Valů pravidelně čistit.

Díky Zdeňkovým sporům, které měl také s veselskými sedláky, patřícími k choltickému panství, máme doklady o držitelích těchto dvou gruntů, k nimž se jinak dochovaly podrobnější písemné prameny až z druhé poloviny 17. století. Tak víme, že jihovýchodně situovaný selský dvůr (dnes čp. 7) držel od konce čtyřicátých do sedmdesátých let 16. století Ondřej Voček,²⁵ poddaný pana Bernarda z Gerštorfu a

²² Zdeněk žádal Jiříka z Gerštorfu, ať dopraví k zemskému soudu do Prahy „Mikuláše jinak Mikše z Luhů, který je na gruntu, kde seděla nebožka Jana Hladká“. Mikeš nechtěl Zdeňkovi ani po vypovězení staré nájemní smlouvy postoupit zpět do užívání „dědin a rolí jeho, ležících nad Zdeňkovým rybníkem Luzským a k mezím choltickým“, viz DZM 10 G 2; DZM 77 C 11. Jako jeden z hlavních svědků měl v tomto sporu v roce 1563 svědčit i sedlák Urban z Lepějovic, viz DZM 157 A 26-27 a DZM 30 Q 23.

²³ Žádal o zaplacení pokuty 20 kop grošů „...pro nezastavení krčmy a šenku nespravedlivě v nově zaraženého v Luzích, na které sedí Jan Černej jinak Novák a pivo bílé šenkuje na škodu krčmě jeho v Veselí Zedraným, na které sedí Václav Krčmář, člověk jeho...“ K tomuto sporu viz DZM 125 H 5; DZM 43 R 8, R 16; DZM 192 B 16, D 29 (DZM = Desky zemské menší, archivní fond SÚA Praha).

²⁴ K určitým pochybnostem o umístění veselské krčmy ve starší době (před rokem 1559) mne vede skutečnost, že velké pole, rozkládající se nad rybníkem Horním, bylo v 16. století nazýváno „dědina krčmářovská“. Toto pole přitom nebylo totožné s pozemkem východně od Horního rybníka, který užívali v nájmu od panského dvora veselští krčmáři v 18. století a které bylo při prodeji krčmy do poddanské držby ke krčmě majetkově převedeno (viz rekonstrukce veselského katastru). Víme to ze soudního sporu, který vedl pan Zdeněk s choltickým sedlákem Janem Míchou, který v roce 1572 kopal u tohoto pole hlínu a při tom zaházel struhu, vedoucí vodu na rybník Horní Veselský. Zároveň tehdy Zdeněk žaloval svinčanského sedláka Jakuba Řezáčka, že mu na paloučku Václavíkovském, ležícím nad jižním okrajem Lepějovického rybníka, sekal rokytové a vrbové proutě. Řezáček se bránil a tvrdil, že sekal pouze na valských pozemcích Jindřicha Dobřenského, což měl dovoleno. Zemský soud však dal po letech za pravdu veselskému panu Zdeňkovi a choltická vrchnost musela za tyto dva spory v roce 1581 vyplatit soudem vyměřenou pokutu 5 kop grošů. Viz DZM 109 G 68-69; DZM 108 F 59-60 a DZM 11 K 3.

²⁵ První zmínka o sedláku „Vondrovi Vochkovi ze Sedraného Veselí“ je známa již z roku 1546, kdy mu zemřelý bezděkovský sedlák Tomáš Vokál zůstal dlužen dva korce žita,; o dva roky později (1548) mu zůstal dlužen obilí zemřelý bezděkovský rychtář Zych. Viz Vs Pardubice, kn. č. 314, fol. 927. Ondřej Voček ještě v šedesátých letech svědčil u zemského soudu ve sporech, které jeho pán Bernard z Gerštorfu vedl se Zdeňkem Dobřenským, viz např. DZM 43 R 16; DZM 192 E 12 aj.

na Svojsicích. Pozemky Ondřejova gruntu se táhly od hospodářských stavení v široce rozevřeném klínu až ke Zlatému potoku. V roce 1561 si Ondřej nasekal na hrázi Luského rybníka nějaké dříví. Protože však hráz rybníka již patřila Zdeňkovi Dobřenskému, byly z toho soudy.²⁶ Podobné problémy působili panu Zdeňkovi i hospodáři druhého ze selských dvorů, náležejících k Cholticům, tj. dnešního čp. 14. V šedesátých letech 16. století zde hospodařil sedlák Jan Klabřa,²⁷ později v polovině sedmdesátých let mladý sedlák Pavel, syn Janka z Veselí. Jeho pozemky se také rozkládaly v uceleném bloku, táhnoucím se od gruntu až na hranice katastru. Na jihozápadě hraničilo Pavlovo pole „na poloulání“ se Zdeňkovou loukou, zvanou „Vostřice“. Pavel prý v roce 1573 rozkázal svému čeledínovi Matoušovi, aby rozoral hraniční mez, nalézající se na pomezí těchto dvou pozemků. Tím však podle Zdeňkovy interpretace porušil nedotknutelní hranice Zdeňkova panství.²⁸

Veselský pán Zdeněk starší z Dobřenic byl v druhé polovině 16. století znám jako notorický sudič, který nejenže kvůli kusu osekaného roští poháněl k zemskému soudu své mocnější sousedy, ale soudil se často také se svými blízkými příbuznými. Z vlastního rodinného života na veselské tvrzi toho mnoho nevíme. Ještě před koupí části Veselí se Zdeněk oženil s Dorotou z Malovic.

Oba sedláci, kteří na Veselí patřili k choltickému panství Jiříka z Gerštorfu, se po Jiříkově smrti dostali při dělení majetku k té polovině, kterou převzal Jiříkův syn Bernard z Gerštorfu a po něm jeho potomci. Hospodáři na těchto dvou gruntech patřili mezi zámožnou vrstvu poddanského obyvatelstva. Pro sebe a pro své děti hledali manželské partnery i v městském prostředí, přestože byli poddanými jiné vrchnosti. Tak se Jakub, syn veselského sedláka Jandy, v roce 1558 oženil se Salomenou, dcerou Jana Hořice, který tehdy hospodařil na velkém předměstském dvoře na západním okraji Přelouče (jeho dvůr ležel v místech dnešního evangelického kostela). Podobně si Jiřík, syn veselského sedláka Jiřího Hronka, vzal v roce 1605 za manželku Alžbětu, dceru přeloučského měšťana Jiřího Koumy, který hospodařil na velkém dvoře v přeloučském podměstí "Na Dole".²⁹

Podle takových (z našeho hlediska snad malicherných) sporů vysvítá, že páni veselské tvrze hospodařili podobně jako bohatí sedláci ve vsi. Lišili se od nich jen svým urozeným původem, větším rozsahem pozemků jejich dvora a skutečností, že jejich tvrz a dvůr byly samostatným rytířským statkem, zapsaným v deskách zemských. Proto se zdejší pán také hrdě tituloval „Zdeněk starší Dobřenský z Dobřenic a na Vodraným Veselí“,³⁰ podobně jako jeho syn Petr, který veselský statek zdědil v roce 1607.³¹

²⁶ Tento spor se projednával v roce 1563 v Praze u komorního soudu, viz Státní ústřední archiv Praha, fond Komorní soud, kn. č. 57, fol. N 16 a fol. P 5.

²⁷ Veselský sedlák Klabřa je zmíněn v roce 1568, kdy mu jeden z bezděkovských hospodářů dlužil dva korce žita, viz Vs Pardubice, kn. č. 314, fol. 953v.

²⁸ Spor rytíře Zdeňka z Dobřenic a veselského sedláka Pavla „který je na někdy Klabřově dvoře v Zedraném Veselí“ (poddaného Bernarda z Gerštorfu) se v roce 1574 projednával před zemským soudem; viz Státní ústřední archiv Praha, fond Desky zemské menší, kn. č. 109 fol. K 17 a tamtéž, kn. č. 45, fol. H 41.

²⁹ P. Vorel, Dějiny města Přelouče I. (1086-1918), Přelouč 1999, s. 199.

³⁰ Zdeňkův starší bratr Zdislav hospodařil na podobně rozsáhlém dvoře v nedalekých Jezbořicích. Svoje peníze však investoval do „obyčejného“ selského statku, za jehož držbu odváděl stanovenou rentu do pokladny pardubického panství, stejně jako jeho jezbořičtí sousedé, kteří byli pardubickými poddanými. Různý právní statut sídel obou bratří byl odlišován i v tituluře, neboť starší z nich se mohl psát pouze jako „Zdislav Dobřenský z Dobřenic a v Jezbořicích“.

Z otcovského dědictví však musel Petr vyplácet podíly sourozencům, zadlužil se a nezbývalo mu, než veselský statek prodat. Stalo se tak v roce 1613 a Petr byl k prodeji zřejmě donucen. Jeho dlužní úpisy vlastnila totiž majitelka sousedních Valů Maruška Dobřenská z Bubna. Na úhradu svých dluhů jí pan Petr veselský statek v roce 1613 postoupil, čímž byla tato část Veselí na dalších 90 let znovu připojena k valskému statku. Tento převod žádnou podstatnou změnu do struktury Veselí nepřinesl. Pouze veselská tvrz přestala být obývána vrchností. Nevíme, zda byla úplně opuštěna již v této době nebo zda byla zničena až v průběhu třicetileté války; písemné prameny o její podobě i zániku mlčí.³² Více informací máme o veselských chalupnických gruntech, ale není toho mnoho. Po znovupřipojení části Veselí k valskému statku byly po roce 1613 majetko-právní zápisy pro dvě veselské chalupy vedeny ve staré valské gruntovní knize. Byly dodatečně připsány na listy, určené původně pro ves Lepějovice, proto byly ve starší literatuře mylně pokládány za usedlosti lepějovických chalupníků.³³

Z doby třicetileté války se o vývoji Veselí mnoho zpráv nedochovalo.³⁴ Veselí bylo v době třicetileté války, stejně jako ostatní vesnice v okolí, zcela zpustošeno; panský dvůr i poddanské grunty vypáleny. Kromě tvrze byly všechny stavby dřevěné, takže při záměrně zakládáných požárech, kterými ustupující nebo jen za kořistí putující vojska po několik let sužovala naše končiny, obvykle vesnice celá lehla popelem.³⁵ Stačilo však několik mírových let a lidé, kteří měli štěstí a přežili, se do vsi začali vracet. Pokud nepřežil nikdo, tak vrchnost obvykle na opuštěné grunty dosadila nové hospodáře, pocházející z jiných končin jejich panství.

Obec Veselí se nemusela obávat zániku v důsledku vypálení za třicetileté války – byla to vesnice s výnosnou a úrodnou půdou. Proto ani jeden z velkých selských dvorů, příslušejících k choltickému panství, nezůstal dlouho pustý.³⁶

³¹ Starší Zdeňkův syn Petr mladší Dobřenský z Dobřenic byl zřejmě již řadu let před otcovou smrtí předurčen za budoucího hospodáře na veselském statku. Nejstarší doklad o tom, že užíval titulaturu „*Petr mladší D. z D. a Odraném Veselí*“, jsem zaznamenal již v roce 1595 (DZM 25 B 23) a v pozdějších letech několikrát. Jediným oficiálním majitelem této části Veselí však stále zůstával staříčkův Zdeněk, který (alespoň formálně) na zdejší tvrzi vládl více než půl století. V roce 1603 bylo ještě jeho jménem podáno daňové přiznání, podle kterého měl na svém statku celkem tři tzv. „osedlé“ (tj. tři poddanské usedlosti; mýněny jsou zřejmě dva chalupnické grunty a krčma) a jeden tzv. „komin“, kterým se rozumělo jedno vrchnostenské sídlo (veselská tvrz). Zdeněk zemřel až v roce 1607 nebo krátce před tímto rokem, kdy děti po něm pozůstalé uzavřely dohodu o rozdělení majetku, tedy v první řadě veselského statku.

³² Ještě počátkem 20. století mělo tvrziště na Veselí, kterému říkali „Hrádeček“, podobu oválného pahorku o výšce až 4 metry s obvodem okolo 50 kroků. Z někdejší budovy tvrze tehdy ještě existoval kamenný klenutý sklep. Viz F. K. Rosůlek (red.), *Pardubicko - Holicko - Přeloučsko III. (Místopis)*, Pardubice 1926, s. 111-112.

³³ Z. Bičík, *Zaniklá ves Lepějovice*, *Sborník prací východočeských archivů* 2, 1972, s. 227 - 240.

³⁴ V seznamu hospodářů choltického panství z roku 1631 jsou zaznamenána jména dvou veselských sedláků, Michala Rokytanského a Mikuláše Šnobla. To jsou nejstarší hospodáři na zmíněných dvou poddanských dvorech (dnešní čp. 7 a čp. 14), od kterých již máme doloženu následnost hospodářů.

³⁵ Z doby třicetileté války pochází mnoho nálezů mincí, ukrytých v neklidných dobách a majiteli již nikdy nevyzvednutých. Také na Veselí byla objevena zajímavá numismatická památka, i když se zřejmě nejedná o pozůstatek nějakého většího „pokladu“, ale spíše o náhodně ztracený peníz. Stříbrný nizozemský půldukat (půltolar) z roku 1620 nalezla paní Macháčková v roce 1993 při polních pracích na severovýchodním okraji vsi. Blíže k tomu viz P. Vorel, *Nový nález mince z třicetileté války - Veselský půldukat z roku 1620*, *Pernštejn č.32-33*, 22.-23.4.1993.

³⁶ U někdejšího Šnoblova gruntu (čp. 14) máme v gruntovní knize výslovně uvedeno, že další hospodář převzal grunt vypálený a znovu jej od základů vystavěl. V tomto případě býval nový hospodář, Matěj Zita, dříve chalupníkem v sousedních Cholticích.

*Poznamenání osob osedlých
 Sedláků a chalupníků na
 panství Choltickém
 dle Acty 22. Augusty A. 1631
 Předně rychta choltická. Dvůr
 Vávra tesař Chalupník +
 P. Mikoláš Dvorský Chalupník
 Jakub Písař Sedlák
 Mikoláš Němec Sedlák
 Ryšánek Chalupník
 Šiška Chalupník
 Potěpta Chalupník
 Jareš Chalupník
 Václav Málek Sedlák
 Matěj Bzura Sedlák +
 Martin pekař Chalupník
 Jan Sládek Chalupník
 Matěj Zyta Chalupník
 Jan Řezník Chalupník
 Mikuláš Zámečník Chalupník
 Jiří Kuderna Chalupník
 Adam Krátký Chalupník
 Matěj Jonáš Chalupník
 Šťastnej Zámečník Chalupník
 na haltýřích Král Chalupník
 Ves Luhy
 Jakub Štěrba Sedlák bez koní +
 Martin Zárybnický Sedlák
 Jíra Martínek Sedlák
 Jan Plaček Sedlák bez koní
 Tóma Vašků Sedlák +
 Ves Veselí
 Michal Rokytanský Sedlák
 Mikoláš Šnobl Sedlák*

Úvodní část soupisu hospodářů choltického panství z roku 1631

(ves Luhy tehdy ještě existovala, její pozemky byly sloučeny k nově založenému panskému dvoru až po třicetileté válce)

Poznamenání osob osedlých,
sedláků a chalupníků na
panství Choltickém
Acty 22. Augusty A. 1631

Předně rychta choltická,
dvůr

Vávra tesař, chalupník +
P. Mikoláš Dvorský, chalupník
Jakub Písař, sedlák
Mikoláš Němec, sedlák
Ryšánek, chalupník
Šiška, chalupník
Potěpta, chalupník
Jareš, chalupník
Václav Málek, sedlák
Matěj Bzura, sedlák +
Martin pekař, chalupník
Jan Sládek, chalupník
Matěj Zyta, chalupník
Jan Řezník, chalupník
Mikuláš Zámečník, chalupník
Jiří Kuderna, chalupník
Adam Krátký, chalupník
Matěj Jonáš, chalupník
Šťastnej Zámečník, chalupník
na haltýřích Král, chalupník

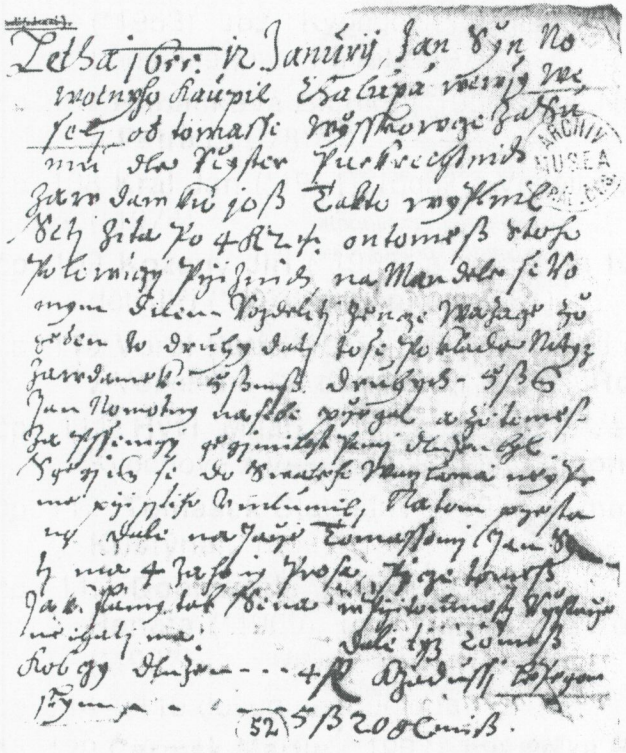
Ves Luhy

Jakub Štěrba, sedlák bez koní +
Martin Zárybnický, sedlák
Jíra Martínek, sedlák
Jan Plaček, sedlák bez koní
Tóma Vašků, sedlák +

Ves Veselí

Michal Rokytanský, sedlák
Mikoláš Šnobl, sedlák

I valská vrchnost se snažila rychle obnovit hospodářský život vypálené vesnice. Majitelkou valské části Veselí byla v polovině 17. století Kateřina Veronika Lukavská z Dobřenic. K valskému statku, čítajícímu vedle části Veselí i sousední vsi Valy nad Labem a Lepějovice, patřila již od sklonku 16. století také enkláva sedmi vesnic (Kameničky, Křemenice, Nehodovka, Spálava, Zubří, Chloumek a Barovice), ležících v Železných horách nedaleko Trhové Kamenice. Tyto vesnice byly válkou také poničeny, ale lidé v horách si mohli před loupeživými tlupami lépe zachránit své životy. Mnoho obyvatel valského statku, kteří válkou zničené Valy, Lepějovice a Veselí osidlovali, proto pocházelo právě z těchto končin – valské vrchnosti zůstali naživu poddaní v horách, proto je usadila ve výnosnějších vsích v Polabí. Původních hospodářů nebo jejich potomků zůstalo v polabské části valského statku velmi málo; v Lepějovicích a na Valech válku přežily jen čtyři rodiny (užívaly příjmení Michalec nebo Vondrák, dále Holuška, Nosek a Paleček), na Veselí nikdo. Jeden z chalupnických gruntů na Veselí proto vrchnost postoupila Tomášovi Vyškovcovi, rodáku z daleké Nehodovky; druhou z chalup ujal hospodář Řehoř, který pocházel ze Sloupna, proto mu říkali Sloupenský.

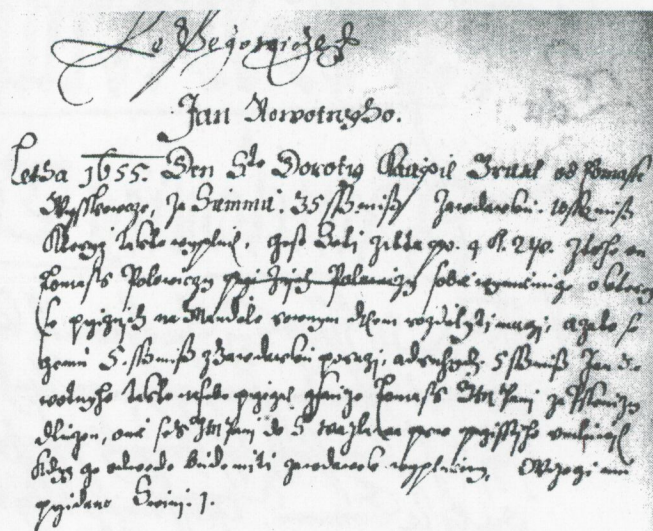
Léta 1655 12. January, Jan syn Novotného koupil chalupu ve vsi Veselí od Tomáše Vyškovce za sumu dle register purkrechních. Závadvku 10 B [kop grošů] takto vyplnil: Setí žita po 4 k[orcích] 2 v[ěrtelích]. On Tomeš z toho polovici při žních na mandele se ro[v]-ným dílem rozdělití, žence, vazače, co jeden to druhý dáti. To se pokládá na týž závavek 5 B [kop grošů] m[íšeňských]. Druhých 5 B [kop grošů] m[íšeňských] Jan Novotný na sebe přejal, a že Tomeš za pšenici její milosti paní dlužen byl. S její m[ilostí] se do svatého Václava nejprve příštího umluvil, na tom přestáno. Dále na jaře Tomášovi Jan síti má 4 záhony prosa. Píce Tomeš jak slámy tak sena v přítomnosti rychtáře nachati má. Dále týž Tomeš k obci dlužen 4 R[ýnské], k záduší lepějovskému ... 5 B [kop] 20 g[rošů] m[íšeňských].

Koncept záznamu o převodu chalupnického gruntu na Veselí, patřícího k valskému statku, mezi Tomášem Vyškovcem a Janem Novotného z 12. ledna 1655. V tomto záznamu je důležitá zmínka o "dluhu k obci", který měl Tomáš Vyškovec jako bývalý rychtář, neboť dokládá určitou formu obecního rozpočtu a příjmu již v této době. Tato položka je vedena v aktuálně užívaných peněžních jednotkách, ve zlatých rýnských (1 zlatý rýnský = 60 krejcarů), zatímco tradiční staré finanční závazky, mající kořeny v předbělohorské době, byly vedeny k kopách grošů míšeňských (1 kopa = 60 grošů; tyto peněžní jednotky se však běžně převáděly na krejcarý v poměru 1 kopa grošů míšeňských = 70 krejcarů). V kopách grošů je vedena cena gruntu a její splátky a také dluh vůči kostelu v Lepějovicích. Nejspíš jde o nezaplacený nájem za užívání části "farářského lánu", ze kterého plynul lepějovickému záduší jediný pravidelný příjem.

Státní oblastní archív v Zámrsku, fond Velkostatek Choltice, kn. č. 686, volný lístek s konceptem, druhotně vlepený do gruntovní knihy valského statku (fol. 52).

Lepějovice
Jan Novotnýho

Léta 1655 den S[va]t[é] Doroty koupil grunt od Tomáše Vyškovce za sumu 35 B [kop grošů] míš[e]nských. Závadvku 10 B [kop grošů] míš[e]nských, kterýž takto vyplnil: Jest setí žita po 4 k[forcích] 2 v[ěrtelich], z toho on Tomáš Vyškovec [při žních polovici] sobě vymíňuje, o kteréž se při žních na mandele rovným dílem rozdělití mají, a za to se jemu 5 B [kop grošů] míš[e]nských z závadvku poráží a druhých 5 B [kop grošů] míš[e]nských Jan Novotnýho takto na sebe přijal: Jsouce Tomáš [její] m[ilost]í paní za pšenici dlužen, o ni se s [její] m[ilost]í paní do s[va]t[é]ho Václava prve příštího umluvil. Když je odvede, bude mítí závadvek vyplněný. Víceji mu přidáno sviní: 1.

Výsledný zápis o převodu tétož gruntu (viz protější strana) do gruntovní knihy valského statku (tamtéž, fol. 53). V době, kdy se tato kniha zakládala (1589), ještě část Veselí k valskému statku nepatřila. Jednotlivé listy knihy byly již tehdy nadepsány jménem těch vesnic, pro které byla příslušná část knihy vyčleněna. Po koupi veselského statku roku 1613 byly záznamy o prodeji dvou chalupnických gruntů na Veselí připisovány na prázdné stránky za lepějovickými selskými gruntů, které byly v roce 1589 původně určeny k zapisování lepějovických nemovitostí a nadepsány proto "Lepějovice". Výše zobrazený zápis tedy zdánlivě vypadá, jako by šlo o grunt lepějovický, což zmatlo starší badatele, kteří dvě veselské chalupy považovali za usedlosti v Lepějovicích.

Díky pečlivé evidenci obyvatelstva a jeho majetku, která byla centrálně prováděna na počátku padesátých let 17. století, víme poměrně přesně, jak tehdy Veselí vypadalo. Žilo zde všeho všudy jen 22 obyvatel starších desíti let, z nich devět bylo poddanými choltické vrchnosti,³⁷ zbylých třináct mělo svou vrchnost na valské tvrzi.³⁸

³⁷ Soupis obyvatel z roku 1651 byl prováděn za účelem evidence náboženského vyznání. Toto bylo uváděno v trojí podobě: „katolík“ (níže zkracuji jen „K“), dále „nekatolík s nadějí na převrácení víry“, tj. ten, kdo je v budoucnu ochoten ke katolické víře přestoupit („N+“) a „nekatolík bez naděje na převrácení víry“, tj. ten, kdo prohlásil, že se za žádných okolností v budoucnu katolíkem stát nechce. Poddanými choltické vrchnosti byli tehdy sedlák z dnešního čp. 7 Bartoloměj Tesánek (25 let, K), jeho žena Anna (40 let, K), syn Matěj (13 let, N+), dcera Dorota (15 let, N+); na gruntu u něj pracovali pacholek Jan (20 let, N-) a pohuňek Jiřík (14 let, K). Druhý ze selských gruntů, Šnoblův (čp. 14), byl v té době ještě pustý; část jeho pozemků zřejmě obhospodařoval chalupník Jan (40 let, N+) s mladou ženou Annou (20 let, N+) a dcerou Dorotou z předchozího manželství (22 let, N+).

³⁸ Na jednom z chalupnických gruntů hospodařil rychtář Tomáš Vyškovec (49 let, K) se ženou Annou (40 let, N+) a děvečkou Annou (30let, N+); na druhém Řehoř Sloupenský (28 let, K) se ženou Dorotou (30 let, N+) a dcerou Dorotou (12 let, N+). Nejvíce Veseláků žilo tehdy ve dvoře. Jeho provoz řídil šafář Štěpán (40 let, N+) a šafářka Lída (40 let, N+). Jako pacholek zde pracoval Burian Kasárek (20 let, N+), pohuňci Bartoloměj Prokeš (15 let, N+), Jan Knejslík (14 let, N+), Václav Kučera (12 let, N+) a děvečka Anna (16 let, N+).

³⁹ Z. Bičík, Inventář valské tvrze z roku 1695, Sborník prací východočeských archivů 2, 1972, s. 227-240; nejnověji P. Vorel (red.) Valy nad Labem 1398-1998 (stručná historie 600 let obce), Valy 1998.

⁴⁰ Dnešní usedlosti čp. 12 a 13 tvořily zřejmě původně jeden chalupnický grunt, který byl rozdělen. Identifikace právní kontinuity byla prováděna zpětně až počátkem 18. století. Podle ní byl následníkem původní předbělohorské chalupy objekt čp. 13 a sousední čp. 12 vzniklo oddělením. Tuto kontinuitu respektují i níže v místopisné části. Rozložení pozemků však nasvědčuje spíše opačnému postupu, tj. "kmenovým" chalupnickým gruntem bylo čp. 12, od kterého se někdy kolem roku 1670 oddělil jako nový objekt čp. 13.

Ves Vodraný Veselí

Bartoloměj Tesánek

A[nno] 1654 dne 10 Juny týž Bartoloměj Tesánek koupil jest grunt po nebo[žtíkovi] Pavlovi Zářeckým v těch mezích a právích i vším přísluženstvím, jakž týž grunt jinší hospodářové v užívání drželi, za sumu 400 β [kop grošů] míš[eňských]. Rolí k těmž náleží 16 kop záh[honů], louka 1, pastviště 2, porostlin za 1,5 kopy záh[onu], sad 1. Oouroku vrchnosti ročně platí svatojiřského 1 β [kopu] 30 g[rošů míšeňských], svatohavelského 1 β [kopu] 30 g[rošů míšeňských]. Přidavků dostal: voly tažní 4, krávy 3, svinského 5 kusů, žita sutýho 20 st[rychů], prosa v slámě 3 m[andele], pšenice setý po 1 st[rychu], žita po 18 st[ryších], vůz okovaný 1, pluh 1, brány dvoje, sekera 1, motyka 1, lopata 1, vidle hnojny 2, kopáč 1, podávky dvoje, řezačka 1. Na to zavdal 94 β [kop grošů] míš[eňských], a to takto:

Předně do důchodu po nebo[žtíkovi] Pavlovi Zářeckým zaplatil	21 kop
Item čeládce po neb[ožtík] zůstal dlužen, zaplatil	8 kop 34 gr. 2 den.
na jeho ženu se poráží	32 kop 12 gr. 6 den.
synovi Matějovi po neb[ožtíku] Zářeckým má dáti jeho podílu	32 kop 12 gr. 6 den.

Platu při držení soudův má na roky gruntovních peněz klásti po 8 β [kopách grošů] míš[eňských].

Valský statek byl jen drobným rytířským zbožím a evidence poddanského majetku zde byla ve druhé polovině 17. století vedena jen nedbale a po smrti jeho držitelky Sabiny Kunhuty Lukavské z Lukavice (+1694)³⁹ zřejmě vůbec ne. Nevíme proto přesně, jak se zdejší usedlosti vyvíjely. Ležely v jihovýchodní části vsi v prostoru dnešních čp. 10 až čp. 14.

Vedle dvou starších chalupnických usedlostí, jejichž kontinuita sahá do předbělohorské doby, byla někdy před rokem 1695 (pravděpodobně 1670) rozdělením jednoho ze starších gruntů zřízena další chalupa. K valskému statku tak koncem 17. století patřily jako chalupnické grunty dnešní usedlosti čp. 10, 12 a 13.⁴⁰ Na samém počátku 18. století byla vedle veselské panské hospody zřízena ještě jedna chalupnická živnost (čp. 6).⁴¹

Každopádně výměry pozemků, náležejících k těmto usedlostem, byly ve druhé polovině 17. století velmi malé. Pro valskou vrchnost měl na Veselí význam především zdejší poplužní dvůr, ale i nájemní krčma, ve které bylo čepováno pivo, vařené v malém pivovárku, zřízeném tehdy při valském dvoře, a také kořalka, kterou produkovaly dvě valské „vinopalny“, pronajímané jak Židům, tak křesťanským kořalečnickům.

Pro srovnání stačí uvést jen kupní ceny zmíněných nemovitostí: dvě veselské chalupy, spadající pod valskou vrchnost, se v roce 1651 prodávaly za 35 kop grošů míšeňských a za 13 kop grošů míšeňských. Naroti tomu dva selské dvory na Veselí, příslušející pod choltickou vrchnost, se přibližně ve stejné době (1654) prodávaly za 270 kop a za 400 kop grošů míšeňských. Hlavní část této ceny představovala totiž hodnota pozemků a dobytka; samotné obytné a hospodářské stavby nebyly příliš vysoko ceněny.

⁴¹ Stalo se tak pravděpodobně rozdělením původní větší parcely staré krčmy, na jejíž jižní části byly postaveny obytné a hospodářské budovy nové chalupy (dnešní čp. 6), jejíž držitel obhospodařoval část chalupnických pozemků v jihozápadní části katastru. V popisu hranic z roku 1702 je uvedeno, že ohrazená parcela gruntu čp. 7 přímo sousedí s hospodou; přitom v roce 1704 je již dnešní čp. 6 zmíněno mezi chalupnickými grunty, připojovanými k choltickému panství od valského statku. Soudím tedy, že objekt dnešního čp. 6 existoval již před rokem 1702, ale byl tehdy chápán jako součást panské hospody.

⁴² Státní oblastní archiv Zámorsk, fond Velkostatek Choltice, kn. č. 143. Německý popis hranic choltického panství z roku 1702

Choltické panství, které na několik staletí získal tyrolský rod Thun-Hohenstein, bylo řízeno systematickými správci, kteří vedli v rámci tehdejších možností poměrně podrobnou evidenci poddanské držby. Pozemkové knihy zde byly obnoveny v roce 1654 a byli do nich retrospektivně zapsány i okolnosti, za jakých získali své selské dvory tehdejší hospodáři na Veselí, tj. Bartoloměj Tesánek (původem z Bezděkova, který se přiženil ke vdově po předchozím hospodáři) a Matěj Zita (dříve chalupník v Cholticích).

V této podobě, rozděleno mezi dvě vrchnosti, zůstávalo Veselí (nazývané dál Odrané Veselí nebo také Zedrané Veselí) až do počátku 18. století. Hranice choltického panství a valského statku se na katastru Veselí různě prolínaly podle hranic polností konkrétních hospodářů, z čehož vznikaly různé spory mezi vrchnostmi. Nejzajímavějším je vleklý spor mezi valskou paní Sabinou z Lukavice a choltickým Romediem Thunem o vedení vody na Lepějovický rybník z roku 1678, při kterém svědčila také řada poddaných z obou částí Veselí. Přesný popis hranic mezi oběma částmi vsi se dochoval z roku 1702, tj. z doby těsně před tím, než byl valský statek k choltickému panství přikoupen a staré hranice přestaly platit.⁴² V tomto směru je onen pramen velmi důležitý, neboť přesně zaznamenává průběh hraničních polních tratí a dokládá původní rozsah veselského katastru před zásadními změnami, které pro vývoj Veselí přinesla polovina první dekády 18. století.

Autor onoho textu šel podél hranic a zaznamenával jejich průběh. Šel mezi Cholticemi a Jedousovem, až se od jihovýchodu přiblížil k Veselí. Vydejme se s ním cestou, kudy před 300 lety vedly hranice mezi choltickým panstvím (včetně gruntů Tomáše Zity a Václava Málka z Veselí), valským statkem (včetně chalup Jana Hudečka a Václava Fialy z Veselí) a Bezděkovem, patřícím k císařskému komornímu panství Pardubice:

"...Doprava podle těch polí až k dubu, pak znovu doleva přes louky rovnou k cestě, která jde z Jedousova, touto cestou stále doleva až ke kmeni, kde se nalézá choltická cesta, odtud doleva k dubu, pak doprava k mezi, co jde vedle polí Bureše, Hiršta a Kasáčka z Choltic. Podél této meze, na které stojí dub, stále na východ. Na rohu Bzurova pole ale okolo malé hrušně dolů doleva podél toho Bzurova pole až k přeloučské cestě, která jde od Chrudimě.

Touto cestou směrem k Veselí až ke shořelému dubovému kmeni, který stojí na příkopě, kudy byla před časem vedena voda z Medenice do rybníka Lepějovického; začíná se pole Jakuba Zity z Choltic. Dále touto cestou vzhůru k Veselí k mezi, která se nalézá vpravo u pole Tomáše Zity. Po této mezi okolo těch polí k zahradě Málka z Veselí, doleva okolo plotu, pak znovu k první cestě, kde stojí velký dub, dále okolo Málkova oplocení až k valské hospodě.

Od té hospody přes ves ke gruntu sedláka Tomáše Zity, kde se nalézá jeho zahrada, ležící vedle chalupy Jana Hudečka. A oplocení zmíněného Zity vede až k poli chalupníka Fialy, na tom místě také stojí dub a hrušeň. Od těchto stromů doprava pořád okolo Zitovy zahrady ke kameni, zapuštěnému hluboko v zemi. Potom nahoru k lesu podél meze, která vede mezi poli zmíněného Fialy a Zity až k buku. Od něj vpravo do lesa tvoří hranici duby a buky až k jednomu velkému v lese stojícímu dubu, který má na valské straně tři záseky; z choltické strany lesa se nalézají vbité značky. Od tohoto dubu opět vpravo dolů ke vsi k hranici, kterou tvoří značené borovice a duby až k veselské obci. Podél ní jde Zitův plot až ke stavení a před zmíněnou Hudečkovou chalupu.

Potom znovu přes ves k hospodě, kde se nalézá Málkova usedlost. Od hospody rovnou dolů, kde stojí hrušně a jabloně, které od sebe oddělují valské a choltické území, a to až k lukám a pak k potoku. U Málkova pole stojí dub, u potoka ale olše. Po tom potoce směrem vzhůru až k pustému rybníku jménem Kunatov; a co je vpravo, je vše choltické, co je vlevo od potoka, je císařské. Ten rybník je ale zase valský pozemek. Pod jeho hrází okolo k příkopům, kudy byla před časem vedena voda z Medenice do Lepějovic a konečně podél nich k výše zmíněnému shořelému kmeni a na cestu k Veselí. Pak zpět touto cestou směrem k Luhům..."

K 1. lednu 1704 koupil Romedius Konstantin Thun od Albrechta Kapouna ze Svojkova statek Valy nad Labem. Tímto právním převodem získaly obě části Veselí po 172 letech znovu jednu jedinou vrchnost. Podstatnější se však stala skutečnost, že v roce 1706 přistoupila choltická vrchnost k parcelaci starého panského dvora na Veselí. Důvodem bylo zvýšení efektivity nově získaného majetku, neboť vedle valského statku, koupeného roku 1704 (Valy nad Labem, Lepějovice a část Veselí), se choltické panství o dva roky později (1706) rozšířilo také o statek Štěpánov (Štěpánov, Klenovka, Jedousov a pustá ves Nechleby). V pěti sousedících obcích tak měla choltická vrchnost pět poplužních dvorů: starší dvory v městečku Choltice a dvůr Luhy, k němuž byly připojeny pozemky stejnojmenné zaniklé vsi, a nově přikoupené dvory na Valech, na Veselí a na Štěpánově. Vrchnostenské dvory však již v té době byly organizovány jako robotní, tedy využívaly nucené robotní práce poddaných. Sedláci z choltické části Veselí jezdívali dříve robotovat do Luhů. Pro valský a veselský dvůr bylo dostatek pěších robotníků, ale nedostávalo se robotních potahů. Proto v roce 1706 rozhodli úředníci na choltickém zámku, že veselský dvůr bude zrušen a jeho pozemky se rozdělí mezi několik nově zřízených selských živností. Toto rozhodnutí mělo dlouhodobé a významné následky jak pro vývoj samotného Veselí, tak pro vývoj sousedních Lepějovic.

Parcelací veselského dvora vznikly čtyři zcela nové selské živnosti. Zbylé pozemky veselského dvora byly rozděleny mezi starší chalupnické usedlosti. Velmi výrazně tak vzrostl nejen počet poddanských usedlostí na Veselí, ale především jejich ekonomická kvalita. Veselí se od té doby stalo hospodářsky silnou vsí s převahou velkých selských gruntů. K takové jednorázové změně bylo zapotřebí nejen pozemků někdejšího dvora pro nově zřízené grunty, ale vrchnost potřebovala také zkušené hospodáře, kterými by tyto živnosti „osadila“.

Nové obyvatelé pro rozšířené Veselí nehledali zámečtí úředníci daleko. O několik stovek metrů (z prostoru nynější myslivny na druhý břeh Lepějovického rybníka) byli na nové veselské grunty v první řadě přesunuti oba dva sedláci z Lepějovic. Původní pozemky těchto dvou lepějovických gruntů, které se táhly směrem od myslivny ke Březinskému rybníku (dnes jsou z větší části zarostlé lesem), byly připojeny k valskému dvoru. Původní lepějovické grunty užívali noví hospodáři, dosazení tam z Valů, ještě několik let jako chalupnické živnosti, než i ony v roce 1720 musely ustoupit stavbě barokní hraběcí myslivny. Tak teprve definitivně zanikla ves Lepějovice, nikoli již za třicetileté války, jak bývá často nekriticky přejímáno ze starší literatury.⁴³ Další noví osadníci pocházeli z jiných vsí na choltickém panství.

⁴³ Starobylé Lepějovice tedy zanikaly postupně. Původní větší ves, čítající kostel, faru, tvrz, poplužní panský dvůr a pět poddanských usedlostí, ležela v těsné blízkosti kostela sv. Michala archanděla, hřbitova a zbytků tvrze. Tato středověká dispozice Lepějovic byla zničena stavbou velkého Lepějovického rybníka a příslušných rybníčních struh v průběhu dvacátých let 16. století. Východně situované lepějovické pozemky se ocitly za hlubokým umělým korytem Struhy a byly připojeny k valskému dvoru. Z někdejšího lepějovického katastru zůstaly nezatopeny jen pozemky na západním břehu potoka. K jejich obhospodařování byly na vyvýšeném a vodou méně ohroženém místě (v prostoru dnešní myslivny) zřízeny dvě nové selské živnosti. Asi od roku 1530 až do roku 1706 tak ves Lepějovice tvořily jen dva větší selské dvory a odlehlý kostel, obklopený hřbitovem a domkem hrobníka. V letech 1706-1720 se podoba Lepějovic nezměnila, pouze se výrazně zmenšila výměra polí, které držitelé zdejších usedlostí obhospodařovali, a na takto upravené živnosti byli dosazení noví hospodáři (lepějovičtí sedláci byli přemístěni na Veselí, do Lepějovic přišli noví chalupníci z Valů).

Komentář k historické rekonstrukci katastru obce Veselí na s. 26:

selské grunty, náležející k choltickému panství:

A = dnešní čp. 14 a jeho pozemky počátkem 18. století

A1 = část polí, odebraných od čp. 14 r. 1706 a rozdělených k jiným gruntům

B = dnešní čp. 7 a jeho pozemky počátkem 18. století

B2 = část polí, odebraných od čp. 7 r. 1706 a rozdělených k jiným gruntům

C1 = pozemky zaniklého gruntu Jana Smetany (1532), které počátkem 18. století obhospodařovali sedláci z gruntu A (čp. 14)

C2 = pozemky zaniklého gruntu Jana Smetany (1532), které počátkem 18. století obhospodařovali sedláci z Choltic; roku 1731 byl tento blok polí z větší části připojen k chalupě "e" (čp. 10), která se tak stala selským gruntem

n-A = menší úseky pozemků, přiřazených ke gruntu A při parcelaci dvora

n-B = menší úseky pozemků, přiřazených ke gruntu B při parcelaci dvora

chalupnické grunty, náležející k valskému statku:

d = dnešní čp. 12 a jeho pozemky

e = dnešní čp. 10 a jeho pozemky (r. 1731 z této chalupy zřízen připojením polí selský grunt, rozdělený později na dnešní čp. 10 a čp. 11)

f = dnešní čp. 13 a jeho pozemky

g = dnešní čp. 6 a jeho pozemky

ostatní pozemky veselského katastru:

v.o. = veselské obecní pozemky (obecní pastviště)

L-r = louky nad rybníkem Lepějovickým, rozdělené r. 1706 mezi veselské hospodáře

L-p = lužní louky (luhy) podél Zlatého potoka, rozdělené (resp. přerozdělené) r. 1706 mezi veselské hospodáře

nové usedlosti, vzniklé parcelací poplužního dvora na Veselí roku 1706, a jejich pozemky:

G1 = selský grunt (čp. 1), rozdělený později na dnešní čp. 1 a čp. 45

G2 = selský grunt (čp. 3), rozdělený později na dnešní čp. 2 a čp. 3

G3 = selský grunt (čp. 4)

G4 = selský grunt (čp. 9), rozdělený později na dnešní čp. 9 a čp. 42

K = panská nájemní krčma (čp. 5), rozdělená později na dnešní čp. 5 a čp. 37, a pozemky u Horního rybníka, které k ní byly pronajímány

pozemky, připojené k dnešnímu katastru obce veselí od sousední zaniklé vsi Lepějovice:

LEP-A = pole lepějovických sedláků, která byla roku 1706 připojena k valskému dvoru a později částečně zalesněna (poslední vlna zalesňování lepějovických polí proběhla roku 1882 po stavbě lokální dráhy, kdy bylo zalesněno větší pole vlevo podél trati z Veselí k Valům)

LEP-B = staré pozemky lepějovických hospodářů, které zůstaly neobdělávány a zarostly lesem nejpozději do poloviny 17. století; pro tyto lesní trati se užívala pomístní jména "Borek", "Žaludy" a "Čámostky"

LEP-C = neobhospodařované, původně lepějovické pozemky, které náležely k valskému statku; část zarostla lesem (les "Borek"), část užívala veselská obec jako obecní pastviště

Parcelací dvora a vznikem několika nových selských usedlostí se zcela změnila sociální skladba Veselí a také rodinné a příbuzenské vztahy. V té době byl pohyb poddaných výrazně omezen, proto se sňatky mezi venkovským obyvatelstvem uzavíraly ve většině případů pouze v rámci panství téže vrchnosti. S trochou nadsázky (ale ne příliš velkou) je možné říci, že všichni Veseláci (přirozeně vyjma těch, kdo se přistěhovali nedávno a ze vzdálenějších koutů republiky) jsou navzájem příbuzní, i když už to třeba nevědí. To ostatně platí i pro obyvatele okolních Valů, Klenovky, Štěpánova, Svinčan, Urbanic, Lipoltic a dalších vsí a také všech dohromady. Choltické panství nebylo zas tak rozsáhlé a rodiny bývaly tehdy velmi početné. Měl-li veselský chalupník Hudeček počátkem 18. století dvanáct dětí a všichni synové a dcery se oženili či provdaly jen v rámci několika okolních vesnic, pak není divu, že po třech-čtyřech generacích čítalo jeho přímé potomstvo v mužské i ženské linii na desítky osob. Podobně plodní byli tehdy Fofňkové, Liškové, Kožení, Pardusové, Sikáčkové,

Trojanové, Šorfové, Málkové a další, takže většina Veseláků měla početné příbuzenstvo po celém Cholticku. Příbuzenské vztahy měly v minulých staletích, kdy byli naši předkové více odkázáni jeden na druhého a na vzájemnou pomoc, také významnou sociální funkci. Vzhledem k vysoké úmrtnosti bylo běžné, že spousta dětí neměla jednoho či oba rodiče; většinou se pak o ně staralo širší příbuzenstvo. Velmi detailně nám složení obyvatelstva i jeho konkrétní místa pobytu (včetně lidí ve službě a sirotků) na Veselí i na celém Cholticku dokládají podrobné soupisy poddaných, vedené na choltickém zámku a dochované v neúplné řadě pro léta 1671-1821.

Parcelací dvora se však změnila nejen sociální struktura vsi, ale také podoba její plučiny. Velké úseky polí, obhospodařované před rokem 1706 z panského dvora, byly rozděleny novým sedlákům.⁴⁴ Toto dělení probíhalo systémem dlouhých polních tratí ve směru východ-západ, od vesnice směrem k okrajům katastru. Přestože se v pozdějších letech rozdělení pozemků měnilo, je možné na základě dochované dokumentace rekonstruovat tehdejší podobu vsi (viz příložená rekonstrukční mapa). Část pozemků parcelovaného veselského dvora však nebyla rozdělena mezi sedláky z Veselí, ale získali ji hospodáři ze sousedních Choltic. Jednalo se o pole, táhnoucí se z obou stran dnešní silnice z Veselí do Choltic (někdejší tzv. „prostřední cesty“). Při vyměřování pozemků v době sestavování tzv. Josefínského katastru v 80. letech 18. století byly tyto pozemky již zařazeny do katastru choltického. Tak se stalo, že katastrální hranice Choltic a Veselí nejsou někde uprostřed mezi poli, ale choltické pozemky zasahují ostrým klínem až téměř doprostřed Veselí. Někdejší příslušnost oněch polí k Veselí však zůstala dlouho zachována alespoň v pomístních názvech: západně položený blok (nad silnicí) byl běžně označován jako „veselská pole“.

Parcelace veselského dvora roku 1706 však nebyla poslední úpravou, kterou choltická vrchnost na Veselí provedla. Choltické panství pod vládou Thunů se v 17. a zvláště v 18. století vyznačovalo mimořádně vysokou mírou robotních povinností a také přísností vrchnostenských úředníků ve vymáhání robotních úkonů a příslušných poplatků. V zájmu zvýšení efektivity a zjednodušení správy choltického panství bylo počátkem padesátých let 18. století provedeno na celém panství sjednocení formálně stanovených prodejních cen všech poddanských gruntů a důsledné sjednocení jejich povinností vůči vrchnostem. Jednalo se zřejmě o úpravy, související s pořizováním celozemské evidence poddanského i vrchnostenského majetku, tzv. Tereziánského katastru z roku 1754. Na choltickém panství byly v té době založeny nové pozemkové knihy, datované rokem 1755, a do nich zapsán majetek všech poddaných. Všechny

⁴⁴ Jako místo, kde původně stával panský dvůr, bývá ve starší literatuře uváděn selský grunt v severovýchodní části obce (dnešní čp. 1). Podle rozložení usedlostí, jak je zde rekonstruováno k počátku 18. století, však soudím, že původní dvůr se nalézal v místech dnešních čp. 3 a čp. 4. Areál onoho vrchnostenského podniku vytvářel uzavřený dvůr (podobně jako panský dvůr ve vedlejších Valech), jehož plocha byla rozdělena na dvě poloviny. Takové rozmístění hospodářských budov u čp. 3 a 4 dokládá ještě tzv. první vojenské mapování z roku 1767 (viz rekonstrukce katastru na s. 26). Situování dvora do těchto míst odpovídá také umístění panské krčmy v jeho těsném sousedství (čp. 5), i skutečnost, že panský dvůr by v takovém případě ležel přímo proti tvrzi, nalézající se západně ode dvora, hned za potokem. Umístění panského dvora bezprostředně u šlechtického sídla bylo naprosto běžnou a standardní situací a není důvodu se domnívat, že Zdeněk Dobřenský by svůj dvůr zakládal až někde za rybníkem, několik stovek metrů od svého sídla. Při parcelaci pozemků tohoto dvora pak byly v roce 1706 zcela nově vystavěny dva selské grunty, ležící výrazně dál od sídelního jádra vsi, a to jak severně (čp. 1), tak jižně (čp. 9).

usedlosti byly poddaným formálně znovu prodány, a to ke dni 30. června 1756.⁴⁵ Poddanské usedlosti byly děleny jen do dvou kategorií, a sice „dvůr selský“ a „chalupa robotní“. Cena i poddanské povinnosti byly důsledně sjednoceny, i když výměry obdělávaných pozemků se lišily.

„Selských dvorů“ bylo v roce 1755 na Veselí sedm, jejich hospodáři je od vrchnosti „kupovali“ za jednotnou cenu 291 zlatých rýnských 40 krejcarů. Každému z hospodářů však byla z „kupní ceny“ sražena různě vyměřená částka (od 18 do 105 zlatých) jako zhodnocení jeho dosavadního úsilí, kterým svůj grunt „spravil“. Všem se také jednotně od kupní ceny odečetla položka 3 zlaté 30 krejcarů za „železnou husu“, což byla stará povinnost dodávat každoročně vrchnosti odrané husí peří. Zbytek ceny gruntu měli všichni splácet po 2 zlatých rýnských ročně, což by například v případě gruntu sedláka Martina Lišky⁴⁶ mělo trvat celých 135 let. Zmíněná „úprava cen“ nemovitostí byla tedy pouze průhlednou cestou, jak zvýšit množství peněz, pravidelně vybíraných od poddaných, neboť všechny zbývající podíly na gruntech náležely výhradně vrchnosti.⁴⁷ Kromě peněz v hotovosti však choltickou vrchnost zajímaly hlavně robotní povinnosti. Každý veselský sedlák byl povinen robotovat tři dny týdně se čtyřspřežím a navíc posílat jednoho pacholka k „pěší robotě“, a to šest dní v týdnu (od jara do podzimu) nebo pět dní v týdnu (od podzimu do jara).

Kromě selských dvorů byly v roce 1755 na Veselí ještě tři „chalupy robotní“. Jednalo se o zemědělské usedlosti s malou výměrou polí. Jak samo úřední označení takové živnosti napovídá, smyslem existence oněch usedlostí bylo především zajišťovat dostatek pracovních sil pro panské dvory. Všem „robotním chalupám“ byla stanovena jednotná prodejní cena 72 zlatých 55 krejcarů; postup splácení byl obdobný, jako u selských dvorů. Za „spravení“ se individuálně odečetlo 12 až 30 zlatých, dále 3 zlaté 30 krejcarech ročně. Peněžní rentu platili chalupníci čtyřikrát nižší než sedláci, ale za „šklub“ a „přádlo“ odváděli stejné částky. Sám chalupník byl povinen robotovat po celý rok tři dny v týdnu; vedle toho však musel od jara do podzimu posílat na robotu pětkrát týdně děvečku; od podzimu do jara jen dvakrát týdně.

Tento přehled povinností veselských hospodářů uvádím podrobněji také z toho důvodu, že v souvislosti se zaváděním nových pozemkových knih na celém panství si dala choltická vrchnost zpracovat jakýsi atlas svého panství; jednoduché schematické

⁴⁵ Záznamy pro Veselí jsou vedeny v rukopise, uloženém dnes ve Státním oblastním archivu v Zámrsku, fond Velkostatek Choltice, kn. č. 691, fol. 629 – 850.

⁴⁶ Od „kupní ceny“ 291 zl. 40 kr. se odečetlo 18 zl. za „spravení“ gruntu, 3 zl. 30 kr. za „železnou husu“, takže zbývalo 270 zl. 10 kr., které měl hospodář platit po 2 zl. ročně.

⁴⁷ Kromě této nově zavedené „splátky“ 2 zlaté ročně odvádělo všech sedm veselských sedláků na choltický zámek každoročně jednotnou peněžní rentu ve výši 6 zlatých rýnských 35 krejcarů a 1¼ denáru. Bývalé naturální dávky byly převedeny na peněžní plat. Namísto někdejší lněné příze platili veselští sedláci „za přádlo“ ročně 30 krejcarů; namísto husího peří odváděli „za šklub“ ročně 13 krejcarů. Dohromady tak měl každý veselský sedlák platit ročně v hotovosti 9 zlatých 18 krejcarů 1¼ denáru konvenční měny, což byla v roce 1755 poměrně vysoká částka.

⁴⁸ Na obrázku je naprosto zřetelně zachycena další samostatně stojící chalupa v místě dnešního čp. 8. V popisu vzájemné polohy usedlostí však není zvláště zmíněna. Předpokládám tedy, že ještě v polovině 18. století tvořila součást Pejřilova gruntu a byla od něho majetkově oddělena až později, a to krátce před rokem 1765, kdy začíná být vedena ve vrchnostenské evidenci samostatně.

⁴⁹ Identifikace těchto čísel konskripčních s dnešními čísly popisnými viz přehled domů v následující kapitole.

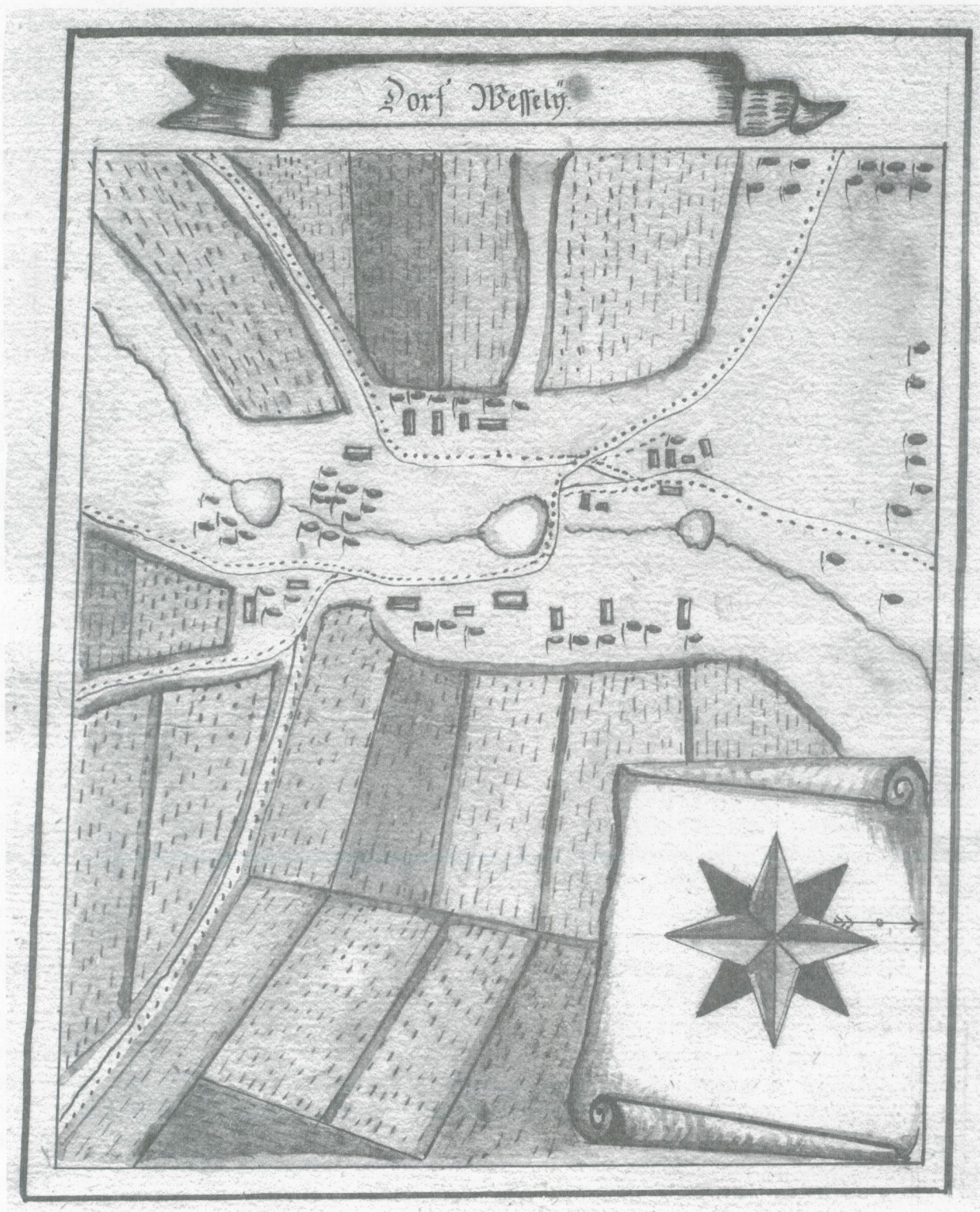
znázornění všech vesnic a jednotlivých usedlostí, které se v obcích tehdy nalézaly. V případě Veselí se jedná o nejstarší známou mapu obce. Jednotlivé domy zde nejsou zaznamenány podle geometrického zaměření, ale pouze zakreslena jejich vzájemná poloha. Každý z gruntů je v mapě naznačen jen obdélníkem, odpovídajícím poloze hlavní obytné budovy v terénu. Stodoly a další hospodářské budovy zde nejsou zaznamenány. Významnou vypovídací hodnotu má tato mapa také tím, že zachycuje síť místních komunikací, zhotovenou na základě jednoduchého pozorování.

Na této mapce můžeme poměrně přesně identifikovat všech deset zemědělských usedlostí (sedm dvorů a tři chalupy), které zaznamenávala tehdy založená pozemková kniha. Vedle nich však mapa zachycuje ještě další objekty, jejichž existenci gruntovní kniha z různých důvodů opomíjela. V severovýchodní části veselských domů, rozložených v řadě při okraji původní potoční terasy, to byla pochopitelně krčma (čp. 5), která nemohla být do gruntovní knihy v roce 1755 zapsána, neboť byla tehdy v majetku vrchnosti. Do poddanské držby byla choltickým vrchnostenským úřadem prodána až v roce 1761. Tím je přesně identifikována podoba vsi na pravé straně potoka: Od severu k jihu to byly selské dvory Martina Lišky (čp. 1), Josefa Fofňky (čp. 3), Jakuba Málka (čp.4), pak následuje panská krčma (čp. 5), dále robotní chalupa Václava Sikáčka (čp. 6) a selský dvůr Jana Šorfa (čp. 7). V klínu mezi cestami „prostřední“ a „horní“ stál selský grunt Matěje Pejřila (čp. 9).⁴⁸

Na levé straně potoka se již tehdy zřetelně vymezila jakási dvě „sídelní jádra“. Jižněji situované usedlosti při staré návsi stály na místě původní vsi: selský dvůr Jakuba Komárka (čp. 10), robotní chalupa Jana Houfa (čp. 12), robotní chalupa Jiřího Bureše (čp. 13) a selský dvůr Františka Parduse (čp. 14). Mapka z roku 1755 zjednodušeně ale velmi výstižně zaznamenává síť hlavních cest, procházejících tehdy Veselím. Méně významné místní komunikace, které sloužily jen domácím hospodářům k jízdě na pole, zde nejsou zachyceny. Na jižní straně vsi se hlavní směr starých komunikací dodnes nezměnil. Z mapy je zřetelně patrná významná křižovatka tří cest, směřujících k Veselí vpravo od potoka od jihu a spojujících se při hrázi Horního rybníka. Byly označovány jako: 1. cesta spodní (nebo také luská, neboť směřovala ke dvoru Luhy; tato cesta dnes již neexistuje), 2. cesta prostřední (nebo také choltická, neboť vedla do Choltic, její trasu přesně kopíruje dnešní silnice) a 3. cesta horní (nebo jedousovská, protože vede do Jedousova). U selského dvora (čp. 9) se tyto cesty spojovaly a vedly dál podél Návesního rybníka a přes jeho hráz, stejně jako dnešní silnice, klikatící se Veselím čtyřmi téměř pravoúhlými zatáčkami. Tento nezvyklý tvar hlavního silničního tahu, protínajícího obec v severojižním směru, se nepochybně nezměnil již od poloviny 16. století, kdy byl postaven Návesní rybník. Jeho hráz, přetínající údolí Veselského potoka, posloužila k pohodlnému překonání vodního toku, jak bylo v oné době naprosto běžné. Mnoho dnešních silnic vede po hrázích dávno zaniklých rybníků. Hned za rybníční hrází se tato hlavní komunikaci znovu rozpojovala: Hlavní silnice odbočovala na severozápad, vedla přes hráz Březinského rybníka (ten již na mapě není zachycen) směrem na Klenovku a do Přelouče. Tato „stará silnice“ je dodnes užívána jako lesní cesta k Březinskému rybníku. Druhá z hlavních cest pokračovala od hráze Návesního rybníka směrem na sever k prostoru dnešní železniční zastávky a odtud dál k lepějovické myslivně a po hrázi rybníka jménem Páral do Valů. Tato komunikace je také dodnes částečně užívána; pouze její krátký úsek mezi železniční zastávkou a myslivnou byl asi před dvaceti lety rozorán a nahrazen lesní cestou podél kolejí. Dnešní silnice, vedoucí z Veselí na sever do Valů, tehdy vůbec neexistovala, vznikla až v polovině 19. století.

VESELÍ A NEJBLIŽŠÍ OKOLÍ NA SCHEMATICKÉ KRESBĚ Z ROKU 1755

(kresba orientovaná ve směru východ - západ)

Na mapce z roku 1755 možná působí pro dnešní obyvatele Veselí trochu nezvykle zvláštní křížení cest přímo uprostřed obce. Za levým okrajem hráze Návesního rybníka se na výše popsané komunikace napojovala levobřežní cesta od Jedousova, procházející původním jádrem vsi (mezi čp. 10 a čp. 12), a to v horní části staré veselské návsi. Vlevo od tehdy ještě existujícího pahorku veselského tvrziště se cesty protínaly, přičemž cesta od selského dvora (čp. 14) tvořila zároveň hranici mezi pozemky hospodáře této usedlosti a veselským obecním pastvištěm. Právě poloha rozlehlého veselského obecní pastviště, táhnoucí se podél potoka až ke břehu Lepějovického rybníka, byla od 18. století hlavním kritériem, určujícím stavební rozvoj vesnice, neboť pouze na obecních pozemcích mohly být v té době stavěny nové domy bezzemků. Selské a chalupnické grundy byly v polovině 18. století z majetkového hlediska pod přísným vrchnostenským dohledem a nesměly se dělit. Proto ani na Veselí v té době nevznikaly nové rolnické usedlosti.

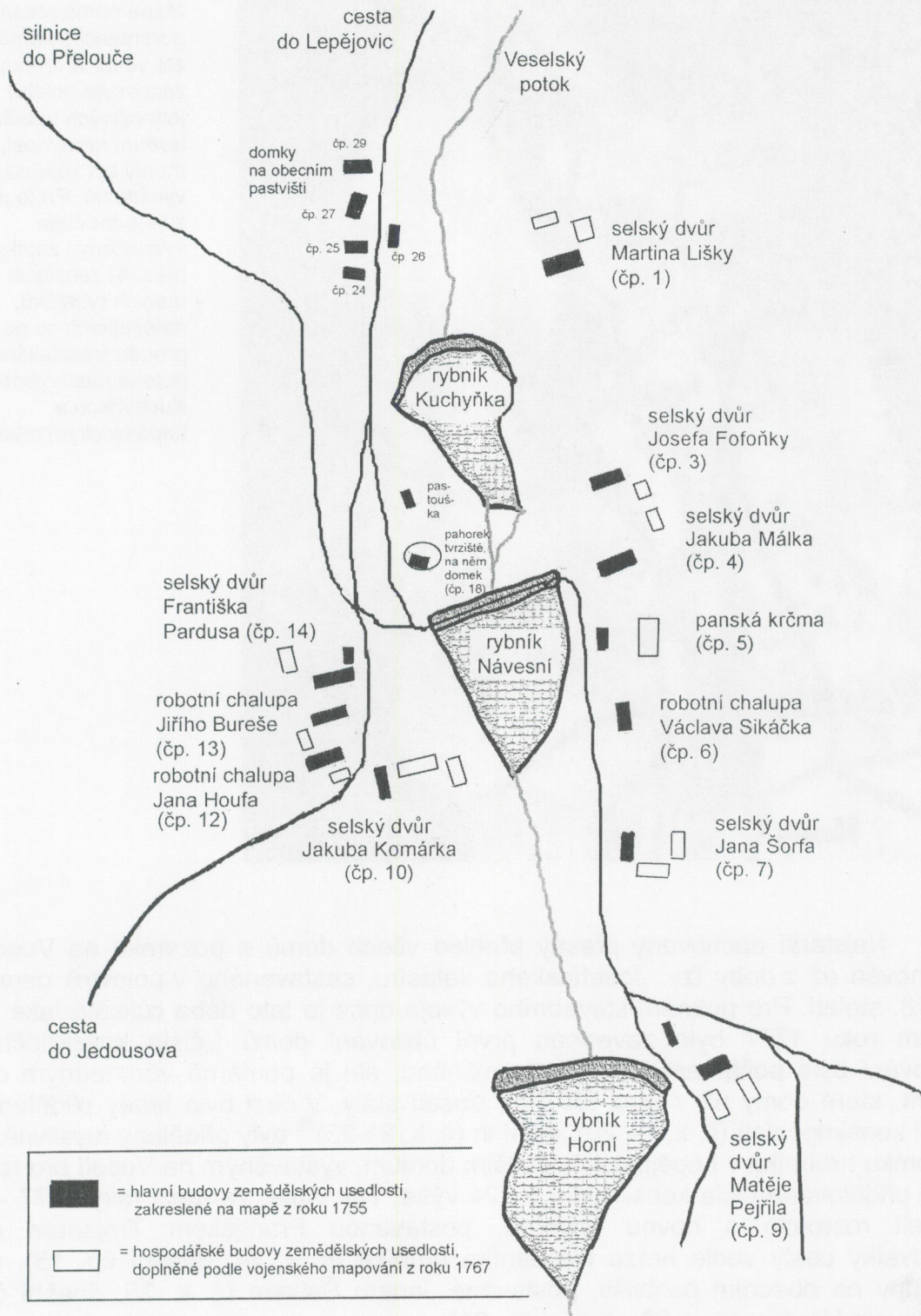
Níže po proudu potoka, pod hrází Návesního rybníka a vedle rybníka Kuchyňky, však již v roce 1755 stála skupina objektů, které pozemková kniha vůbec neevidovala. Byly to domky, postavené na obecní půdě na náklad jejich obyvatel. Vrchnost v té době ještě nedopouštěla poddaným volný prodej pozemků nebo dělení gruntů, ale nové obytné stavby na obecní půdě úředníkům choltického panství zřejmě nevodily. Jejich obyvatelé nebyli povinni vůči vrchnosti žádnými poplatky (platili nájem obci), měli pouze robotní povinnost sbírání dříví a naturální dodávky příze, ale mohli namísto těchto povinností platit (za „sbírání dříví“ 6 krejcarů, a „z přádlu“ 15 krejcarů). O skutečné době vzniku těchto objektů nevíme nic. Každopádně již v roce 1755 stál jeden domek v prostoru dávno opuštěné veselské tvrze (čp. 18) a blízko něj dnes již zaniklá pastouška. Další domky stály na okraji obecního pastviště, na křižovatce cest od Přelouče a od Lepějovic (čp. 24, 25, 26, 27 a 29).

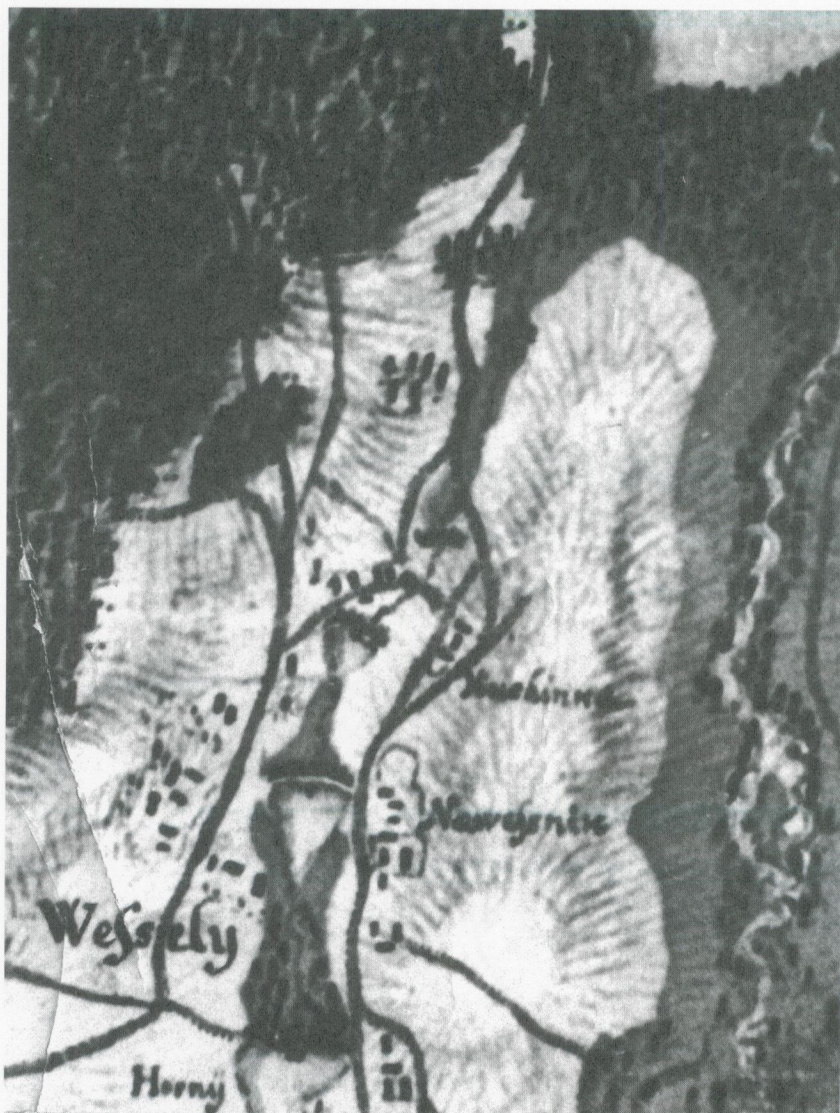
Jediný z těchto domků, ke kterému se dochoval přesnější záznam o okolnostech jeho vzniku, je dnešní čp. 24. Vystavěl jej již někdy před rokem 1755 Václav Rosypal, ale na vrchnostenské kanceláři tato stavba nebyla vůbec zaznamenána. Za stavební parcelu platil Rosypal poměrně značný obnos do obecní poklady, a to 2 zlaté rýnské ročně. Pokud by chtěl u domku zřídit ještě zahrádku, měl se o placení dalšího nájmu dohodnout s veselskou obcí zvlášť. Pravidelné nájmy za pronajímané stavební parcely na obecním pastvišti byly zřejmě jedním z hlavních příjmů, které veselská obec (jako právnická osoba) měla. Až když Václav Rosypal chtěl tento domek v roce 1765 prodat, byl o tom učiněn úřední záznam. Rosypal tehdy prodával onen domek bez pozemků poměrně draho, a to za 60 zlatých rýnských, které mu v hotovosti zaplatil lepějovický rodák Martin Nosek. Rosypal prodával „...na své vlastní útraty na obci vsi veselské vystavěnou a vedle Jana Dvořáka ležící chaloupku...“. Pouze díky tomuto zápisu víme, že už stál vedlejší domek (dnešní čp. 25); ostatní v mapě zakreslené objekty v této části vsi (na obecním pastvišti) zřejmě vznikly podobným způsobem.

V archívu choltického panství se pro Veselí bohužel nedochovala podrobná pozemková kniha, evidující převody nemovitostí na přelomu 18. a 19. století. Proto jsou v onom období v držbě veselských gruntů určité nejasnosti, neboť následnost hospodářů bylo nutné rekonstruovat podle soupisu poddaných. V těchto soupisech byli evidováni konkrétní obyvatelé jednotlivých usedlostí; ti však nemuseli být zcela nutně totožní s vlastníkem nemovitosti.

VESELÍ V ROCE 1755

(historická rekonstrukce rozmístění jednotlivých usedlostí a jejich identifikace)

Veselí na schematické mapě tzv. prvního vojenského mapování z doby okolo roku 1767. Mapa nemá přesné geometrické zaměření, ale velmi věrohodně zachycuje polohu jednotlivých usedlostí a terénní nerovnost, které mohly být vojensky využitelné. Proto jsou zde jednoduše vyznačeny i zbytky hrází tří zaniklých malých rybníčků, nalézajících se po proudu Veselského potoka mezi rybníkem Kuchyňkou a Lepějovickým rybníkem.

Nejstarší dochovaný přesný přehled všech domů a pozemků na Veselí máme dochován až z doby tzv. Josefínského katastru, sestaveného v polovině osmdesátých let 18. století. Pro poznání stavebního vývoje obce je tato doba důležitá také proto, že kolem roku 1777 bylo zavedeno první číslování domů („čísla konskripční“). Toto číslování bylo počátkem 19. století změněno, ale je poměrně věrohodným dokladem o tom, které domy už v roce 1777 na Veselí stály. V obci bylo tehdy přiděleno dvacet čísel konskripčních (č. k. 1 - 20), další tři (č. k. 21-23)⁴⁹ byly přiděleny myslivně, hájovně a domku hrobníka v Lepějovicích. Dalším domům, vystavěným na Veselí pro roce 1777, byla přidělována čísla konskripční od 24 výše. Tak víme, že mezi roky 1777 - 1785 se Veselí rozrostlo o novou kovárnu, postavenou Františkem Trojanem uprostřed křižovatky cesty vedle hráze Návesního rybníka (č. k. 24, dnešní čp. 15), a o další chalupy na obecním pastvišti, postavené Janem Šálkem (č. k. 25, dnešní čp. 33) a Václavem Houfem (č. k. 26, dnešní čp. 21).

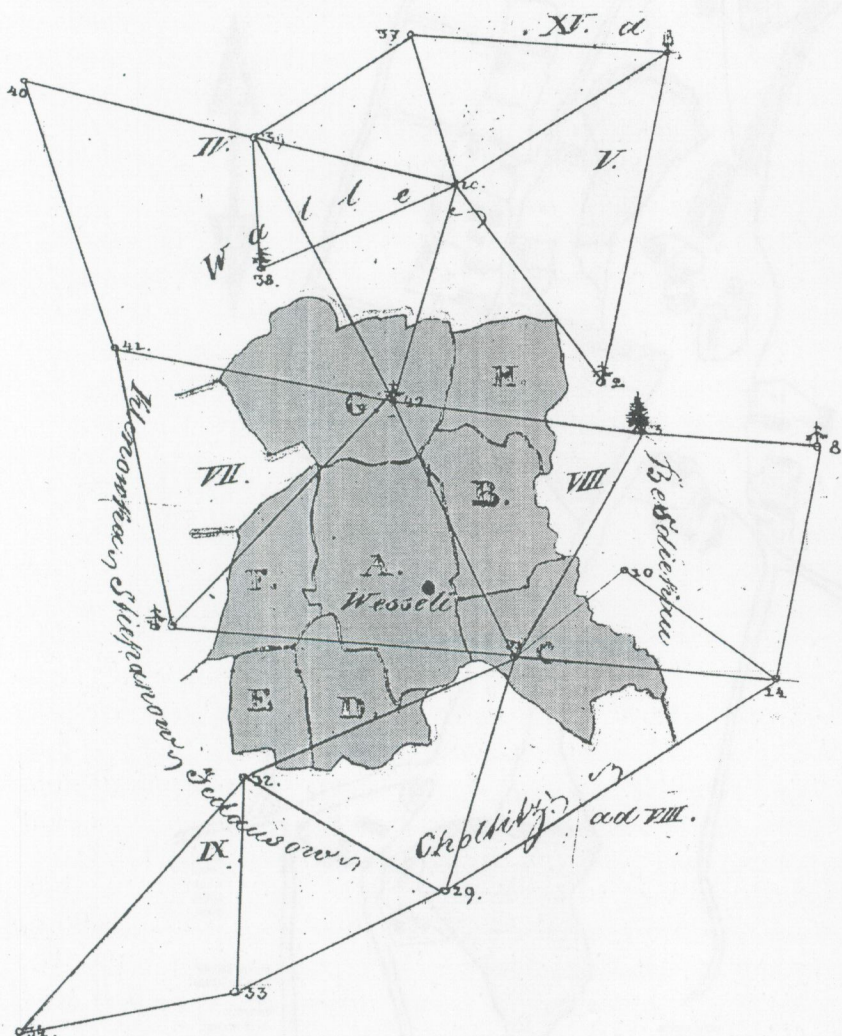
V důsledku josefínských reforem osmdesátých let 18. století se uvolnila úplná závislost poddaných na jejich vrchnostech a také veselští hospodáři mohli volněji nakládat se svým majetkem. Toto uvolnění se projevilo ve výrazném růstu počtu domů v obci na přelomu 18. a 19. století. Onen do té doby nebývalý stavební rozmach byl způsoben tím, že poddanské grunty bylo možné dělit mezi více dědiců. Pokud se rozdělil velký statek na dva díly, rozdělily se příslušné pozemky a jeden z dědiců si vystavěl nový dům a hospodářské budovy, a to obvykle v sousedství „otcovské“ usedlosti, tj. v části původní parcely. Tímto způsobem se rozdělila většina velkých selských gruntů.

Do počátku 19. století se Veselí rozrostlo celkem na 35 domů, a to jak zemědělských usedlostí, tak i domků na obecní půdě. V roce 1805 byly veselské domy systematicky přečíslovány, počínaje od statku čp. 1 po směru hodinových ručiček až k domku čp. 35 na obecním pastvišti. Vyšší čísla popisná (čp. 36 a 37) byla tehdy přidělena myslivně a hájovně v Lepějovicích. Další čísla popisná byla přidělována novým domům, stavěným na Veselí po roce 1805. Tak se začal rychle zaplňovat prostor mezi jednotlivými statky, které (zvláště v pravobřežní části Veselí) ležely poměrně

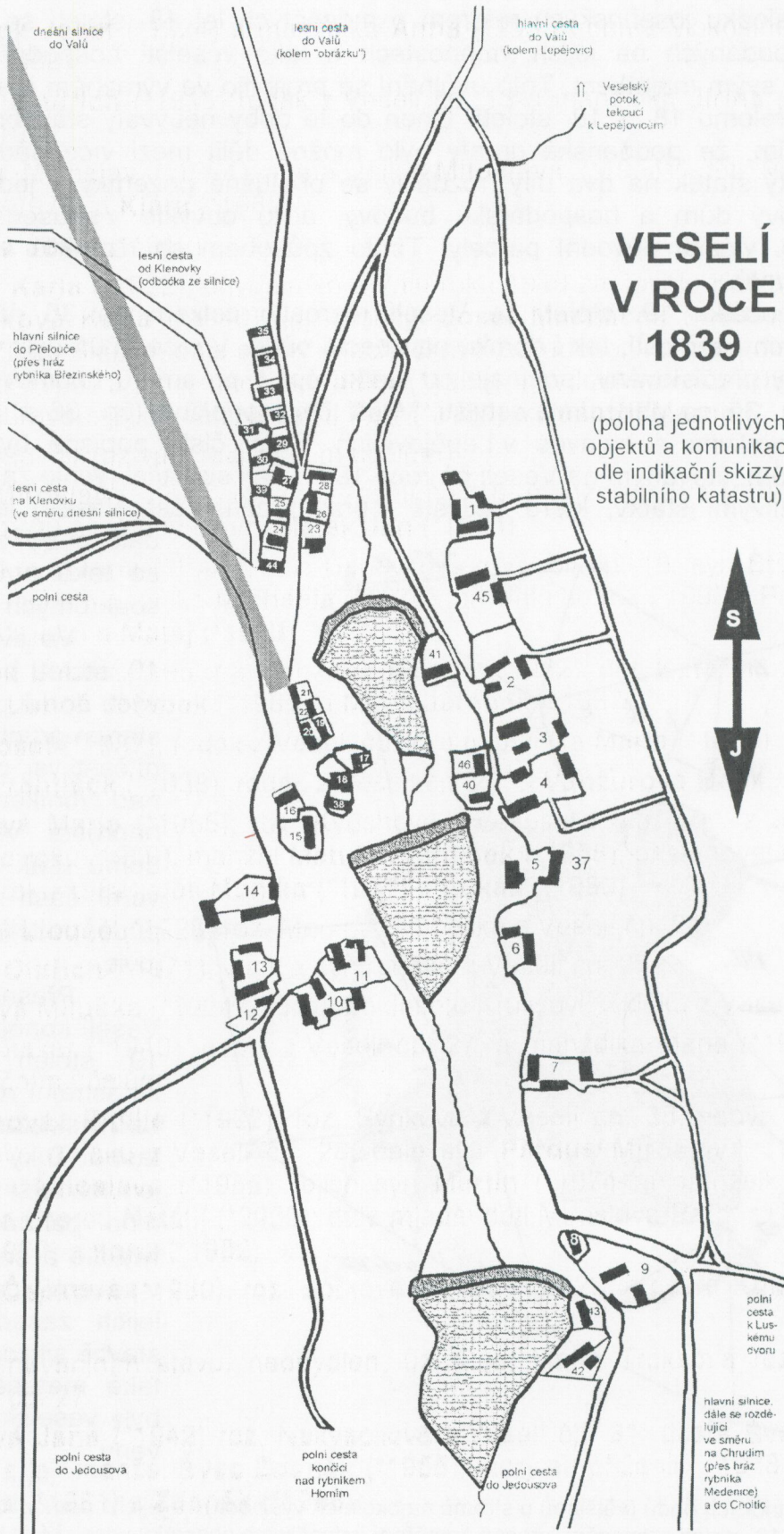
daleko od sebe. Stavěly se také nové chalupy na soukromých pozemcích.

Ve dvacátých letech 19. století bylo několik nových domů postaveno proti starým gruntům ve východní části vsi, na hraně svahu nad rybníkem Kuchyňkovu, naprostá většina nových domů však vyrůstala v severní části vsi na obecní půdě, podél cesty do Lepějovic.

Přesnou podobu Veselí koncem třicátých let 19. století zaznamenává katastrální mapa, tzv. indikační skizza stabilního katastru. Díky ní známe nejen tehdejší rozsah původního pahorku veselského tvrziště a směr všech cest v severní části vsi (před jejich zásadní úpravou při stavbě silnice do Valů), ale také materiál, ze kterého byly veselské domy postaveny.

Síť trigonometrických bodů (většinou u stromů na okolních výšinách), s jejichž pomocí bylo ve třicátých letech 19. století prováděno přesné zaměření jednotlivých pozemků veselského katastru.

Naprostá většina všech staveb byla tehdy na Veselí ještě ze dřeva, a to i objekty starých selských gruntů. V historickém jádru vsi byly tehdy zděnými objekty pouze výsadní krčma (čp. 5) a s ní sousedící grunt Jana Málka (čp. 4), který měl zděnou jak hlavní obytnou budovu, tak stodolu. Nevíme však, kdy přesně tyto zděné objekty vznikly a zda stojí na nějakých starších základech. Zvláště v případě krčmy můžeme předpokládat, že její stavební vývoj sahá hlouběji do minulosti. Jako zděné objekty je na mapě z roku 1839 označeno i několik novostaveb, budovaných až počátkem 19. století. Z velkých statků to je především dvůr Antonína Škodného (čp. 45), vystavěný po rozdělení původní usedlosti (sousední čp. 1) v roce 1832. Ostatní zemědělské usedlosti měly zděné jen malé hospodářské budovy (čp. 6) nebo blíže neurčené přístavky (čp. 9 a čp. 11). Z kamene a cihel si budovali po skončení napoleonských válek nové domy i selští synkové, kteří si jako stavební parcely vybrali rodičovské pozemky, ležící naproti rodným gruntům: Václav Málek (čp. 40 naproti gruntu jeho otce Josefa Málka, čp. 4); Matěj Škodný (čp. 41 naproti gruntu jeho otce Jana Škodného, čp. 1) a Matěj Kučera (čp. 46 na části pastviště gruntu čp. 4). Domky, stojící na tvrzním pahorku, byly dřevěné. Z nadzemních částí veselské tvrze již tehdy neexistovalo žádné zdívo, pouze zbytky klenutých sklepů. Jako zděné však byly budovány některé z nově vznikajících domků na obecním pastvišti: V roce 1839 to byly domy 29, 32 a 44.

Podobu, jakou zachytila katastrální mapa z roku 1839, si zachovalo Veselí po několika desetiletích. Rozsah vesnice se až do sklonku 19. století téměř nezvětšil, nové domy se nestavěly. Měnila se však podoba obce: staré dřevěné chalupy s doškovou střechou postupně nahrazovaly zděné domy.

Do podoby vsi také významně zasáhla stavba nové silnice z Veselí do Valů, která umožnila lepší spojení celého Cholticka s hlavní železniční tratí, zprovozněnou v úseku mezi Přeloučí a Pardubicemi v roce 1845. Severní část obce Veselí tak získala novou silniční osu, která přetínala starý systém cest a procházela vlastně mimo skupinu domků, které od poloviny 18. do sklonku první třetiny 19. století vyrůstaly na okraji obecního pastviště. V průběhu druhé poloviny 19. století se však Veselí prakticky nerozrůstalo. Pouze v roce 1873 si postavili nový domek Jan Kučera (čp. 47) a Václav Král objekt nové veselské hospody, umístěné při silnici na hrázi Návesního rybníka (čp. 48).

Velkého stavebního ruchu se Veselí dočkalo až na přelomu 19. a 20. století. V průběhu let 1894-1910 se obec rozrostla téměř o čtvrtinu počtu domů. Jedenáct nových domů (čp. 49 až čp. 59) bylo postaveno na nově vyměřených parcelách na někdejší obecním pastvišti, které veselská obec jednotlivým zájemcům prodávala. Obec se tak rozrůstala především severním směrem; na stavební místa byly vybírány ty části někdejšího obecního pastviště, které po stavbě nové silnice vytvářely menší plochy a byly k pastvě dobytka méně vhodné. Rozrůstání obce pak pokračovalo v několika vlnách, které většinou souvisely s hospodářskou a politickou situací v zemi. To byl ostatně i případ zmíněné velké stavební konjunktury na Veselí v letech 1894-1910.

Přelom 19. a 20. století byl obdobím hospodářské prosperity a relativní politické stability. Veselí bylo poměrně bohatou zemědělskou obcí, která navíc využívala nového přímého napojení na železnici po stavbě lokální dráhy Přelouč – Prachovice (1882). „Lokálka“ neprocházela přímo Veselím a proto podobu intravilánu vsi ani její budoucí vývoj přímo neovlivňovala. V severní části veselského katastru prořala železnice někdejší lepějovická pole, jejichž část (mezi novou železnicí a starým okrajem lesa) byla po roce 1882 systematicky zalesňována. Ve východní části veselského katastru

Veselí a okolí na mapě z 80. let 19. století. Mapa již zachycuje lokální železniční trať, ale pole západně od ní (u myslivny) ještě nejsou zalesněna.

procházela, oddělovala úrodná pole veselských sedláků od mokřinatých luhů při březích Zlatého potoka. Stavbou železničního náspu tak vzaly za své poslední zbytky tehdy již nefunkčního umělého náhozu z první poloviny 16. století, kterým byla vedena voda z Mednického rybníka na Lepějovický rybník, a také zbytky hrází zaniklého Luského rybníka. Dobu rychlého růstu obce před sto lety výstižně charakterizuje kaplička z roku 1902, postavená vedle nové hospody na hrázi Návesního rybníka.

Další období rychlého rozvoje zažilo Veselí až v době hospodářské konjunktury první poloviny dvacátých let 20. století. Díky dobrému dopravnímu spojení nalézali tehdejší Veseláci obživu nejen v tradičním zemědělství, ale stále častěji také v průmyslových podnicích blízkých měst. Tak se na Veselí stavělo takřka o překot – v letech 1920-1926 vyrostlo ve vsi jedenáct nových domů, z nich naprostá většina (osm) v letech 1924-1925. Symbolem rychlého růstu počtu obyvatel i dobrého hospodářského zázemí obce se stala stavba nové školy při hlavní silnici.⁵⁰ Volba místa pro stavbu školy, pro kterou obec zakoupila stavební pozemek od sedláka Jana Daňka (čp. 14), však signalizovala, že další zástavba stále se zmenšující plochy obecního pastviště už není žádoucí.

Změnu v dalším územním vývoji obce přinesla stavba nové silnice z Veselí na Klenovku, dokončené v roce 1929. Trasa této silnice kopírovala starší lesní cestu, ale ještě ve dvacátých letech 20. století byla hlavní komunikací na Klenovku a dále do Přelouče „stará silnice“, vedoucí přes hráz Březinského rybníka. Veselské obci patřil kus lesa zvaného „Borek“, ležícího mezi silnicí do Valů a novou silnicí na Klenovku. Z jeho mýcením bylo započato ve třicátých letech a nově získané pozemky obec prodávala jako stavební parcely. Tak byl započat růst Veselí také severozpadním směrem, podél nové klenovské silnice. Rozšiřoval se také blok domů v severní části obce. Nově vyměřované parcely se však již nenacházely na obecní půdě, ale v místní

⁵⁰ Stavba školy (resp. její financování) vyvolalo tehdy na Veselí mnoho vášní a rozdělilo obec na dva tábory – na zastánce a odpůrce stavby školy, financované z obecního rozpočtu. Stavbu školy se nakonec podařilo prosadit. Celkové náklady na tuto budovu, dostavenou v srpnu 1925, činily 214 tisíc Kč. Viz F. Bureš, Veselí 1401-1995 (Stručná historie obce Veselí okres Pardubice), Veselí 1995, s. 27-29.

trati „na faráskách“; tj. na někdejších zádušních pozemcích lepějovického kostela sv. Michala archanděla. Pole a louky v těchto místech získali Veseláci v době parcelace pozemků thunovského velkostatku ve dvacátých letech. Stavební růst Veselí pokračoval až po překonání hospodářské krize konce dvacátých let a protáhl se až do počátku druhé světové války. V letech 1930-1944 se tak Veselí rozrostlo o dalších třináct domů.

Další zájem o stavby nových domů na Veselí se oživil až počátkem padesátých let 20. století. Druhá polovina 20. století přinesla s sebou určitý paradox: Na jedné straně ztrácely své stálé obyvatele staré grunty a jejich objekty začaly chátrat, na druhé straně v obci vznikají nákladné novostavby. Tato situace byla pochopitelně způsobena kolektivizací zemědělství, při které byly staré usedlosti zbaveny polností a někdy i starostlivých hospodářů. Nejvíce se politické represe té doby dotkly Jana Daňka, majitele největšího zemědělského podniku ve vsi (čp. 14). Jeho dvůr byl konfiskován a využit jako základ pro zřízení hospodářských a provozních budov jednotného zemědělského družstva. Soustředěním většiny výměry orných polí do družstva ztratila svůj ekonomický smysl většina hospodářských budov v areálech starých selských usedlostí, které byly využívány většinou jen jako obytné budovy s nevelkým obhospodařovaným záhumenkem. Charakter zástavby v obci se tak zcela změnil. Během pouhých čtrnácti let (1950-1964) na Veselí vyrostlo čtrnáct nových domů, situovaných většinou v severní a severovýchodní části obce. Toto období rychlého vývoje obce symbolicky završila stavba nové požární zbrojnice roku 1965. Přestože se na Veselí tehdy hodně stavělo, na druhou stranu zůstávala řada domů neobydlených. Ve většině případů se jednalo o staré objekty, které už nevyhovovaly nárokům na moderní způsob bydlení a jejich majitelé často ani na Veselí nežili: Děti bývalých starousedlíků se usadily ve městech, po smrti rodičů zůstal starý domek neobydlen a užíván jako „chalupa“ k rekreačním účelům. V roce 1970 nebylo z 97 tehdejších veselských domů trvale obydleno deset, tedy více než 10%.

Konec šedesátých a počátek sedmdesátých let 20. století na Veselí příliš nepřál výstavbě nových rodinných domků, přesto se však v obci hodně stavělo: budovala se nová kanalizace, veřejné osvětlení, nové silnice a chodníky. Snižoval se však počet veselského dorostu a pro nedostatek dětí musela být v roce 1974 zrušena zdejší základní škola.

Sedmdesátá léta s sebou přinesla vedle politické perzekuce v dobách tzv. „normalizace“ také cílenou státní podporu bytové výstavby a výraznou stimulaci k růstu počtu obyvatel (prodloužení mateřské dovolené, zvýšení přídavek). Shodou okolností se tak rok zavření veselské školy stal obdobím nové vlny výstavby rodinných domů. V letech 1974-1985 bylo na Veselí postaveno třináct nových domů, které vyrostly většinou také v severní a severozápadní části intravilánu obce. Jen několik novostaveb si postavili místní rodáci na velkých parcelách, náležejících ke starým gruntům uvnitř obce (čp. 108, 109). Směrem k jihu se Veselí od počátku 19. století, kdy byla v areálu selského dvora čp. 9 postupně postavena dnešní čp. 42 a 43, vůbec nerozšiřovalo. Ostatně nebylo kam, neboť těsně k usedlosti čp. 9 od jihovýchodu přiléhala pole, přičleněná k choltickému katastru, a od jihozápadu rybník Horní. Jedinou výjimku představuje dům čp. 110, postavený v roce 1983 vedle staré usedlosti čp. 7 jako první veselský dům vpravo od silnice z Choltic.

Podobný trend pokračuje i v současnosti. Přestože byla zemědělská půda vrácena v restituci původním majitelům nebo jejich potomkům, přímo k zemědělské výrobě se v obci vrátil málo kdo.

Veselská kaplička z roku 1902.

II. Grunty, domy a jejich obyvatelé na Veselí (historický místopis obce)

V historickém místopisu obce Veselí Vám představíme všechny současné domy v obci. U každého z nich jsme sledovali okolnosti a dobu jejich vzniku jako samostatné nemovitosti. Z technických důvodů nebylo možné u každého z domů sledovat i jednotlivé fáze jejich stavebního vývoje, jako například postupné nahrazování starých dřevěných chalup zděnými domy nebo rozšiřování a přístavby jednotlivých objektů v pozdějších letech. I takový podrobný stavebně-historický průzkum by byl v případě Veselí možný, ale přesahoval by možnosti a vlastně i účel této práce.

Cílem této kapitoly bylo spíše zmapovat postupný vývoj vsi. Při zpracování této pasáže nastala zdánlivě paradoxní situace: U některých domů toho víme více o jejich nejstarších dějinách a naopak v období posledního půlstoletí zůstává řada otazníků. Tam kde jsme měli k dispozici podrobné archivní prameny, nebyl většinou problém rekonstruovat následnost hospodářů a zjistit okolnosti stavby nových domů. Ale v posledních desetiletích, kdy jsme byli odkázáni pouze na paměť starousedlíků, se často ani nepodařilo zpětně rekonstruovat jména lidí, kteří na Veselí žili jen kratší čas. U každého domu jsme proto provedli historickou rekonstrukci jeho písemně doložené existence, která v některých případech sahá až do první třetiny 16. století. Ve starších dobách je v níže uvedených seznamech sestaven přehled hospodářů, resp. majitelů příslušných nemovitostí. Letopočty uvádějí dobu, kdy příslušný Veselák zmíněný dům vlastnil.¹ U nejmladší části, zahrnující druhou polovinu 20. století, nejsou uvedeni pouze majitelé domů, ale i ostatní příslušníci jejich rodin. Do této části publikace jsou zařazeni proto, že se v mnoha případech jedná o dosud žijící veselské rodáky nebo o lidi, které si mnoho dnešního obyvatel Veselí stále ještě pamatuje.

Tato kapitola vznikala následujícím způsobem: Jako základ byly použity podrobné rukopisné výpisky pana Františka Bureše, sestavené pro jednotlivé veselské domy. Tyto údaje pro starší období (od 16. století do poloviny 18. století) korigoval a podle vlastního pramenného výzkumu upravil a doplnil Petr Vorel. Údaje o současných majitelích a jejich rodinách byly převzaty z následující kapitoly této publikace, kterou sestavila paní Jitka Danihelková.

čp. 1

(do roku 1805 také čp. 1)

Původně selský grunt, který vznikl až v době parcelace veselského dvora roku 1706. Jako hospodář na něj byl vrchností dosazen lepějovický sedlák Václav Burian. Ten původně pocházel z obce Spálava v Železných horách, patřící k valskému statku; byl synem spálavského rychtáře Kašpara Buriana. Do Lepějovic se přizemil teprve nedlouho před svým „přesunem“ na Veselí, a to 11. září 1701, kdy si vzal za manželku Kateřinu, dcerou Pavla Němečka z Valů, tehdy vdovu po nedávno zemřelém lepějovickém hospodáři Janu Palečkovi (+ 4. března 1701). Václav Burian hospodařil na gruntu velmi dlouho, až do své smrti roku 1740. Tehdy po něm majetek převzal jeho zeť Martin Liška, který na Veselí žil jako podruh na gruntu svého tchána již od roku 1723. Zmíněný Martin Liška přišel na Veselí z nedalekých Svinčan, kde se narodil 26.9.1698 tři roky po svatbě Jiřímu Liškovi a jeho ženě Veruně Tomšové z Choltic. Martinův dědeček, také Jiří Liška, však pocházel z Chrtníků a ve Svinčanech se usadil až v roce 1664. Martin Liška se oženil 17. prosince 1723 s Marií Magdalenou, jedinou tehdy žijící dcerou veselského sedláka Václava Buriana. Původní grunt byl v roce 1832 rozdělen na dvě části mezi syny Jana Škodného. Tak vzniklo dnešní čp. 45, na jehož parcele byl v roce 1991 postaven další dům (viz čp. 112).

¹ Časový údaj může mít několik variant, neboť neznáme vždy přesný rok změny hospodáře. Symbolem neukončenosti děje je v tomto případě pomlčka před rokem nebo za rokem. Tvar 1740-1761 znamená, že uvedený hospodář vlastnil grunt přesně v těchto letech; tvar 1779-1785- znamená, že hospodář získal grunt v roce 1779 a vlastnil jej ještě v roce 1785, ale nevíme kdy přesně po roce 1785 nastoupil jeho následovník. Podobně tvar -1860-1871 znamená, že uvedený Veselák hospodařil již roku 1860, ale nevíme přesně od kdy.

1706-1740 Burian Václav	-1860-1871 Kubizňák František, zeť J. Málka
1740-1761 Liška Martin, zeť	1871-1876 Bina Josef, manžel vdovy F. Kubizňáka
1761-1769 Kožený Václav, zeť	
1769- Král František	1876-1912 Král Josef, kupuje grunt za 831 zl. 30 kr.
1777-1779 Škodný Matěj	1912-1920 Král Josef, syn
1779-1785- Škodná Dorota, vdova	1920-1939- Hudeček Jan a manželka Otýlie
-1795-1832- Škodný Jan, syn	-1953- Hudečková Otýlie a po ní syn Jan v současné době dům neobydlen
-1839- Škodný Václav, syn	
-1854- Málek Josef, zeť Václava Škodného, po něm jeho syn František Málek	

čp. 2

(do roku 1805 čp. 36)

Tato nemovitost vznikla jako samostatný objekt až roku 1802 v důsledku rozdělení sousedního selského gruntu (viz čp. 3) na dvě části mezi dětmi sedláka Josefa Fofaňky. Polovinu pozemků dostal Fofaňkův zeť (manžel jeho dcery Anny) František Kučera, který si na části původní parcely vystavěl v roce 1802 novou živnost, které bylo přiděleno číslo popisné 32 (při přečíslování v roce 1805 dostala tato usedlost dnešní číslo popisné 2). Na zahradě této nemovitosti byl v roce 1981 postaven nový dům (viz čp. 109).

1802-1842 Kučera František	1922-1939- Valenta Jaroslav z Veselí čp. 29, manžel Marie, neteře V. Sikáčka
1842-1896 Kučera František, syn	-1953- Balada František, zeť, a manželka Růžena roz. Valentová
1896-1902 Kučera Jan, syn	
1902-1918 Sikáček Josef z Veselí čp. 7, koupil zadluženou živnost v dražbě	-1963- Balada František a Růžena, dcera Ivana
1918-1922 Sikáček Václav, bratr	v současné době Fejfar Karel

čp. 3

(do roku 1805 čp. 2)

Původně selský grunt, který vznikl až v době parcelace veselského dvora roku 1706. Jako hospodář na něj byl vrchností dosazen sedlák Jiří Paleček z Valů. Hospodařil zde jen krátce. Již v roce 1714 provedla choltická vrchnost další nucenou výměnu hospodářů. Jiří Paleček musel odejít do Benešovic na grunt, který náležel Václavu Fofaňkovi a na Palečkův grunt na Veselí naopak přišel hospodařit benešovický Václav Fofaňka. Rod Fofaňků je v současné době nejstarším rodem, který na Veselí trvá v nepřerušené kontinuitě již téměř tři století, navíc stále na stejné usedlosti. Toto neobvyklé příjmení (vzniklé nejspíš původně jako osobní přezdívka, vytvořená jako zdvojnásobení fonetického přepisu počestěného německého podstatného jména „der Pfaffe“, což bylo v dobové němčině lidové označení horlivého bohoslužebníka) se na Cholticku objevuje již v předbělohorské době. Nejstarším známým přímým předkem veselských Fofaňků byl Tomáš Fofaňka, který žil koncem 16. století na gruntu v Poběžovicích, kde se mu kolem roku 1595 narodil syn Martin, dědeček výše zmíněného Václava Fofaňky z roku 1714. Václav Fofaňka, který se stal zakladatelem veselské linie rodu, se narodil roku 1673 v Benešovicích na gruntu, kde jeho otec Matěj Fofaňka (* 1634) hospodařil od roku 1670. Oženil se 16. 8. 1695 s Kateřinou, dcerou Václava Škodného z Lipolitic, a nějakou dobu zřejmě žil ve Stojicích. Když měl po otcově smrti převzít rodný benešovický grunt, byl v roce 1714 na rozkaz vrchnosti přemístěn na Veselí. Zemřel 25. 7. 1737 a po něm na této usedlosti následovalo několik generací jeho přímých mužských potomků. Původní grunt, vytvořený z rozparcelovaného dvora roku 1706, byl o necelých sto let později, v roce 1802, rozdělen na dvě poloviny. Václavův vnuk Josef Fofaňka v roce 1802 postoupil polovinu gruntu své dceři a zeti (viz výše čp. 2); sám pak hospodařil za zbylé poloviny gruntu, kterou předal synovi.

1706-1714 Paleček Jiří	1744-1771 Fofaňka Josef, starší bratr předchozího
1714-1737 Fofaňka Václav	
1737-1744 Fofaňka Václav, syn	1771-1779 Fofaňka František, syn Josefa

1779-1811 Fofňka Josef, mladší bratr předchozího
 1811-1863 Fofňka Václav, syn
 1863-1872 Kučera Václav, zeť
 1872-1873 Ždímal, učitel, přiznal se k vdově, odprodal pole k čp. 8
 1873-1899 Málek Václav, syn Jana Málka z Veselí č.4, kupuje grunt s menší výměrou v dražbě
 1899-1917 Fofňka František, syn Václava

1917-1919 Fofňková Barbora, vdova
 1919-1939- Fofňka František, syn, a manželka Emilie
 -1953- Fofňková Emilie, vdova
 -1963- Fofňka Zdeněk, syn Emile a Františka; dále jeho manželka Božena, děti Blanka a Zdeněk
 v současné době Fofňka Zdeněk a manželka Božena, užívají k rekreačním účelům

čp. 4

(do roku 1805 čp. 3)

Původně selský grunt, který vznikl až v době parcelace veselského dvora roku 1706. Jako hospodář na něj byl vrchností dosazen jedousovský sedlák Jiří Šťastný (* 1685), syn jedousovského rychtáře Matěje Šťastného.

1706-1755 Šťastný Jiří
 1755-1784 Málek Jakub, zeť
 1784-1811 Málek Josef, syn
 1811-1864 Málek Jan, syn
 1864-1878 Málek Josef, syn
 1878-1908 Lux Augustin, manžel vdovy

1908-1939- Lux Josef, syn předchozího a jeho žena Emilie, pak jejich dcera Emilie, provdaná Králová
 -1963- Králová Emilie; děti Blanka a Jan
 v současné době nemovitost vlastní Šandová Blanka, rozená Králová, vnučka J. Luxe

čp. 5

(do roku 1805 čp. 4)

Výsadní hospoda existovala na Veselí již v polovině 16. století. Nejstarší veselští krčmáři, které známe jménem, jsou v roce 1554 Marek Krejčí a v roce 1564 Václav Krčmář. V roce 1559 se výslovně uvádí v majetko – právním převodu při prodeji veselského statku. Po vytvoření veselského dvora zřejmě Dobřenští tuto hospodu převedli do vrchnostenského majetku a pouze ji pronajímali. Je pravděpodobné, že stará krčma se nalézala v místě dnešního čp. 5, ale zcela prokazatelné to není. I po parcelaci panského dvora roku 1706 byla krčma provozována jako nájemní vrchnostenský podnik. Krčmáři nebyli jejími vlastníky, ale pouze nájemci. Jako dlouhodobí nájemci jsou zde uváděni v letech 1706-1730 šenkýř a zedník Jakb Kolčava, dále Václav Kalous (1730-1755-) a pak koncem padesátých let 18. století František Novák. Od nováka převzala nájem hospody někdy před rokem 1761 Dorota Plačková. Do soukromé držby byla hospoda prodána až 16. října 1761, kdy veselská krčmářka Dorota Plačková koupila od choltického vrchnostenského úřadu *"... ve vsi veselí vedle chrudimský silnice ležící panskou hospodu se vším vynacházejícím příslušenstvím spolu se svobodným šenkem..."* K hospodě bylo přidáno 13 strychů polí a 5 strychů luk; celkem hospoda stála 400 zlatých rýnských. Polovinu zaplatila Plačková v hotovosti, zbytek splácela po 8 zlatých ročně. Vedle toho se zavázala vrchnosti i nadále udvádět z hospody ročně poplatek 24 zlatých. V roce 1909 byla původní parcela rozdělena Václavem Burešem, který si při prodeji hospody část hospodářských budov a část dvora ponechal a vystavěl zde dnešní čp. 37.

1761- Plačková Dorota
 -1765 Tyller Karel
 1765-1780 Ptáček Martin, manžel vdovy
 1780-1789 Tyller Josef, syn K. Tyllera
 1789-1811 Mrázek Matěj
 1811-1818 Pardus Václav, manžel vdovy
 1818-1821- Burket Jiří
 -1839-1854 Mrázek Jan, syn Matěje Mrázka
 1854-1870 Kohoutek Josef, zeť
 1870-1872 Grof

1873-1884 Brož, manžel vdovy
 1884-1897 Liška Václav
 1897-1906 Liška František, syn
 1906-1909 Bureš Václav
 1909-1912 Bažant Josef
 1912-1929 Ráliš Jan
 1929-1930 Štěpán František
 1930-1933 Čapský Jaroslav
 1933-1936 Matějka František
 1936-1938 Schmidt Karel

1938- Okresní hospodářská záložna v Přelouči
-1953- Čapský Jaroslav, syn výše uvedeného
J. Čapského, a manželka Bohumila; děti
Jaroslava, Jaroslav, Marie a Libuše

-1981- Čapský Jaroslav, dcera Libuše a její
manžel Jiří Pospíšil; jejich dcera Libuše
v současné době Pospíšilovi

čp. 6

(do roku 1805 čp. 5)

Chalupnická živnost, zřízená v souvislosti s parcelací veselského dvora roku 1706. Na tento grunt byl vrchností dosazen dvacetiletý valský chasník Vojtěch Palíř, který se téhož roku (23. 1. 1706) oženil s Marií, dcerou po valském hospodáři Bohuslavu Čížkovi.

1706-1716- Palíř Vojtěch z Valů
- 1720-1725 Mezulánik Jan z Valů
1725-1730- Mezulánik Václav, syn
-1738-1746 Sikáček Matěj
1746- Ohnesorg Martin
-1760-1769- Sikáček Václav, syn M. Sikáčka
-1777-1784- Fofoňka Jiří, syn Josefa Fofoňky
z Veselí čp. 3
-1805-1813- Rokyta Matěj, zeť
-1816-1821- Fofoňka Josef, syn Jiřího

-1839-1845 Šimek Josef
1845-1849- Daněk František, pův. z Holišovic
na Chrudimsku
-1878-1910 Daněk František, syn
1910-1917 Daněk Václav
1919-1938- Daněk Vincenc
-1953- Daňková Marie, vdova, a rodina
Vlčkova
od roku 1975 dosud Konrádovi

čp. 7

(do roku 1805 čp. 6)

Jeden ze starých selských gruntů, které od roku 1532 patřily jiné vrchnosti, než zbývající větší část vesnice. V roce 1532 se jednalo o dvůr, jehož hospodář je uváděn jako "Duchkův zeť". Další písemné prameny k historickému vývoji této usedlosti jsou k dispozici až z první poloviny 17. století.

-1532- Druchkův zeť
-1546-1564- Ondřej Voček
-1631- Rokytanský Michal
-před 1644- Jareš
-1644-1649 Zářetský Pavel
1649-1680 Tesánek Bartoloměj, manžel vdovy
1680-1712 Málek Václav (* 1647), syn Tomáše
Málka z Choltice
1712-1730 Šorf Matěj, voják, pův. ze Slezska
1730-1761 Šorf Jan, syn
1761-1765 Šorf Jan, syn
1765-1811 Sikáček Martin, pův. poklasný
ze dvora Luhy
1811-1839- Sikáček Jan, syn
-1888 Sikáček Josef, syn

1888-1903 bratři Sikáčkové Václav a Josef,
synové předešlého
1903-1935 Liška František, švagr předešlých,
a manželka Emilie
1935-1939- Liška František, syn a manželka
Miloslava; děti Miroslava, Eva a Josef; dále
Růžena Látová, sestra Miloslavy Liškové; a
Josef Liška, bratr Františka Lišky
-1953-1963- Lišková Miloslava, vdova po F.
Liškovi; její švagr Liška Josef a její sestra
Růžena Látová
v současnosti objekt užívá k rekreačním
účelům Liška Luboš, vnuk Miloslavy
Liškové a Františka Lišky (syn jejich syna
Josefa)

čp. 8

(do roku 1805 čp. 7)

Nemovitost vznikla někdy v polovině 18. století, kdy si na okraji zahrady (ve „špičce“ při rozcestí hlavních komunikací směrem na Choltice a do Jedousova), patřící k sousednímu gruntu (viz čp. 9) postavil za bližší nejasných majetko-právních okolností chalupu vysloužilý voják Jan Marek, původem z Holotína, který později provozoval na Veselí krejčovské řemeslo. Existence této budovy jako samostatné nemovitosti byla ve vrchnostenské dokumentaci oficiálně legalizována až v roce 1765. Přímým potomkům tohoto Jana Marka v mužské linii náleží dům čp. 8 dodnes.

1779-1811 Fofňka Josef, mladší bratr předchozího
 1811-1863 Fofňka Václav, syn
 1863-1872 Kučera Václav, zeť
 1872-1873 Ždímal, učitel, přiznal se k vdově, odprodal pole k čp. 8
 1873-1899 Málek Václav, syn Jana Mála z Veselí č.4, kupuje grunt s menší výměrou v dražbě
 1899-1917 Fofňka František, syn Václava

1917-1919 Fofňková Barbora, vdova
 1919-1939- Fofňka František, syn, a manželka Emilie
 -1953- Fofňková Emilie, vdova
 -1963- Fofňka Zdeněk, syn Emile a Františka; dále jeho manželka Božena, děti Blanka a Zdeněk
 v současné době Fofňka Zdeněk a manželka Božena, užívají k rekreačním účelům

čp. 4

(do roku 1805 čp. 3)

Původně selský grunt, který vznikl až v době parcelace veselského dvora roku 1706 Jako hospodář na něj byl vrchností dosazen jedousovský sedlák Jiří Šťastný (* 1685), syn jedousovského rychtáře Matěje Šťastného.

1706-1755 Šťastný Jiří
 1755-1784 Málek Jakub, zeť
 1784-1811 Málek Josef, syn
 1811-1864 Málek Jan, syn
 1864-1878 Málek Josef, syn
 1878-1908 Lux Augustin, manžel vdovy

1908-1939- Lux Josef, syn předchozího a jeho žena Emilie, pak jejich dcera Emilie, provdaná Králová
 -1963- Králová Emilie; děti Blanka a Jan
 v současné době nemovitost vlastní Šandová Blanka, rozená Králová, vnučka J. Luxe

čp. 5

(do roku 1805 čp. 4)

Výsadní hospoda existovala na Veselí již v polovině 16. století. Nejstarší veselští krčmáři, které známe jménem, jsou v roce 1554 Marek Krejčí a v roce 1564 Václav Krčmář. V roce 1559 se výslovně uvádí v majetko – právním převodu při prodeji veselského statku. Po vytvoření veselského dvora zřejmě Dobřenští tuto hospodu převedli do vrchnostenského majetku a pouze ji pronajímali. Je pravděpodobné, že stará krčma se nalézala v místě dnešního čp. 5, ale zcela prokazatelné to není. I po parcelaci panského dvora roku 1706 byla krčma provozována jako nájemní vrchnostenský podnik. Krčmáři nebyli jejími vlastníky, ale pouze nájemci. Jako dlouhodobí nájemci jsou zde uváděni v letech 1706-1730 šenkýř a zedník Jakb Kolčava, dále Václav Kalous (1730-1755-) a pak koncem padesátých let 18. století František Novák. Od nováka převzala nájem hospody někdy před rokem 1761 Dorota Plačková. Do soukromé držby byla hospoda prodána až 16. října 1761, kdy veselská krčmářka Dorota Plačková koupila od choltického vrchnostenského úřadu *"... ve vsi veselí vedle chrudimský silnice ležící panskou hospodu se všim vynacházejícím příslušenstvím spolu se svobodným šenkem..."* K hospodě bylo přidáno 13 strychů polí a 5 strychů luk; celkem hospoda stála 400 zlatých rýnských. Polovinu zaplatila Plačková v hotovosti, zbytek splácela po 8 zlatých ročně. Vedle toho se zavázala vrchnosti i nadále udvádět z hospody ročně poplatek 24 zlatých. V roce 1909 byla původní parcela rozdělena Václavem Burešem, který si při prodeji hospody část hospodářských budov a část dvora ponechal a vystavěl zde dnešní čp. 37.

1761- Plačková Dorota
 -1765 Tyller Karel
 1765-1780 Ptáček Martin, manžel vdovy
 1780-1789 Tyller Josef, syn K. Tyllera
 1789-1811 Mrázek Matěj
 1811-1818 Pardus Václav, manžel vdovy
 1818-1821- Burket Jiří
 -1839-1854 Mrázek Jan, syn Matěje Mrázka
 1854-1870 Kohoutek Josef, zeť
 1870-1872 Grof

1873-1884 Brož, manžel vdovy
 1884-1897 Liška Václav
 1897-1906 Liška František, syn
 1906-1909 Bureš Václav
 1909-1912 Bažant Josef
 1912-1929 Ráliš Jan
 1929-1930 Štěpán František
 1930-1933 Čapský Jaroslav
 1933-1936 Matějka František
 1936-1938 Schmidt Karel

-1765-1784- Marek Jan, po něm vdova Eliška
 -1811-1839- Marek Jan, syn
 -1849-1868- Marek Jan, syn
 -1889-1917 Marek František, syn
 1917-1919 vdova Marková

1919-1939- Marek Josef, syn, a manželka
 Božena; děti Zdeněk a Marie
 -1953- Marková Božena; děti Zdeněk a Marie
 v současnosti nemovitost užívají Markovi

čp. 9

(do roku 1805 čp. 8)

Původně selský grunt, který vznikl až v době parcelace veselského dvora roku 1706. Jako hospodář na něj byl vrchností dosazen lepějovický sedlák Pavel Jánský (* 1656), syn valského chalupníka Jana Jánského, řečeného Bareš. Na větším z lepějovických gruntů tehdy Pavel Jánský hospodařil již více než dvacet let, od roku 1684, kdy se oženil s dcerou předchozího hospodáře Jiříka Moravce. Na novém veselském gruntu hospodařil Pavel Jánský ještě dvacet let, až do své sedmdesátky, kdy teprve předal hospodářství synovi. Na pozemku, příslušejícímu k tomuto gruntu, byl ve dvacátých letech 19. století postaven i sousední dům čp. 43.

1706-1726 Jánský Pavel, původně sedlák
 z Lepějovic
 1726-1735 Jánský Rudolf, syn
 1735-1765 Pejřil Matěj, zeť, pův. ze Stojic
 1765-1784 Král Tomáš
 1784-1785- Budera Matěj
 -1805-1821 Budera Josef, syn
 1821-1839 Král František, pův. z Licoměřic
 1839-1854 Král Jan, syn

1854-1882 Král Václav, syn, starosta obce
 1882-1904 Král František, syn, starosta obce
 1904-1905 Kučerová Františka, dcera
 1905-1914 Králová Emilie, sestra předchozí,
 dcera F. Krále
 1914-1939- Král Josef z Veselí čp.1, manžel a
 vzdálený příbuzný E. Králové
 -1955-1966- manželé Hálovi; v užívání JZD
 v současné době dům užívají Venzarovi

čp. 10

(do roku 1805 čp. 9)

Jeden ze starých veselských gruntů. Většina jeho původních pozemků byla zřejmě po roce 1555 přičleněna k veselskému dvoru, ale usedlost zůstala zachována jako chalupnická živnost. Nevíme, kdo na této usedlosti tehdy hospodařil, ale na počátku třicetileté války byla opuštěna a všechny dědické podíly na ní připadly vrchnosti. Tehdejší hejtman chrudimského kraje Jindřich Dobřenský z Dobřenic na Libanicích, Orli a Valech nad Labem jako poručník svého nezletilého bratra Karla, dědice valského statku, prodal tento grunt v roce 1629 Janovi Mlynářů. Ten však ve válečné době také usedlost brzy opustil. Zpustlý grunt od vrchnosti koupil až v roce 1651 Řehoř Sloupenský (*1623. V roce 1731 připojila vrchnost k této chalupě další pozemky, takže se čp. 10 počítalo mezi celolánní selské grundy. V roce 1802 byl takto vzniklý grunt rozdělen na dvě části mezi děti Václava Komárka. Na části původní parcely byla vystavěna nová živnost, dnešní čp. 11. Na části původního dvora starého čp. 10 byl v roce 1964 postaven nový dům, kterému bylo přiděleno čp. 39.

1629- Jan Mlynářů
 1651-1652- Řehoř Sloupenský
 -1663-1677- Martin Napivoda
 -1694-1726 Vavřinec Valenta řečený Maštaliř
 1726-1730 Šimon Valenta, syn
 1731-1769- Komárek Jakub
 -1777-1802 Komárek Václav, syn
 1802-1821- Bureš Josef, zeť
 -1839-1889 Bureš František, syn

1889-1895 Burešová Marie, dcera
 1895-1897 Kouba Alois, zeť. mlynář z Choltic
 1897-1914 Málek František, pův. z Veselí čp.
 32
 1914-1920 Málková Anna, vdova
 1920-1939- Málek Josef a manželka Emilie,
 děti František a Marie
 -1953- Málková Emilie, vdova
 v současné době Krejčíkovi

čp. 11

Usedlost nově zřízena při rozdělení sousedního selského gruntu čp. 10. Václav Komárek dostal od svého stejnojmenného otce polovinu pozemků a na části původní parcely si postavil nový dům, kterému bylo při přečíslování roku 1805 přiděleno čp. 11.

1802-1821- Komárek Václav	1925-1939- Málek František a manželka Františka
-1831-1849- Chrudimák Josef z Podvrd	-1953- Málek František, syn
-1854-1868 Chrudimák Jan, syn	v současné době objekt rekonstruuji k bydlení i podnikání Sokyrovi
1868-1921 Forman Jan, zeť, tesař z Bousova, a manželka Dorota	
1921-1924 Formanová Dorota, vdova	

čp. 12

(do roku 1805 čp. 10)

Původně chalupa bez rozsáhlejších pozemků, kterou si někdy krátce před rokem 1695 vystavěl na valské části Veselí Václav Fiala. Narodil se v roce 1656 a pocházel z Chloumku, jedné z vesnic v Železných horách, patřících valské vrchnosti. Je možné, že dnešní čp. 12 původně tvořilo součást jednoho z vedlejších starších chalupnických gruntů (nynějšího čp. 10 nebo čp.13), ale dokumentace z té doby není v úplnosti dochována, takže přesné okolnosti vzniku této nemovitosti neznáme. Při parcelaci dvora v roce 1706 byly k Fialově chalupě přidány pozemky a tak vznikl čtvrtlánní chalupnický grunt.

-1695-1711 Fiala Václav z Chloumku	1864-1878 Houf Václav, syn Václava Houfa
1711-1725 Fiala Václav, syn	1878-1894 Fofaňka Václav
1725-1760 Houf Jan	1894-1911 vdova Františka Fofaňková
1760-1793 Houf František, syn	1911-1939- Fofaňka Václav, syn, a Aloisie
1793-1805- Houf Tomáš, syn	-1963-1966 Blažena Štěpánková a syn Bohuslav
-1839-1849 Houf Václav, syn	od 1966 dosud Kalouskovi
1849-1864 Vejr Matěj, manžel vdovy	

čp. 13

(před rokem 1805 čp. 11)

Jeden ze starých veselských gruntů. Většina jeho původních pozemků byla zřejmě po roce 1555 přičleněna k veselskému dvoru, ale usedlost zůstala zachována jako chalupnická živnost. První zmínky o ní jsou doloženy až z doby po opětovném připojení části Veselí k valskému statku, ke kterému došlo v roce 1613. V tomto roce nebo někdy před ním na tomto gruntu hospodařil chalupník Vávra. V roce 1620 však byla chalupa opuštěna, všechny dědické podíly na ní připadly vrchnosti. Grunt tehdy převzal a chalupu dal znovu postavit Jakub Čtverák. Během třicetileté války byl grunt znovu opuštěn. Valská vrchnost jej při poválečné obnově roku 1651 prodala Tomášovi (* 1602), synu sedláka Václava Vyškovce z Nehodovky, jedné ze vsí v Železných horách, která valské vrchnosti patřila. Hned roku 1651 byl Tomáš Vyškovec jmenován rychtářem polabské části valského statku.

-1613-1620 Vávra	-1839- Tyller Jan
1620-1629- Čtverák Jakub	1845-1854 Hetych František z Klešic
1651-1655 Vyškovec Tomáš	1854-1864- Hetych Josef, syn
1655- Novotný Jan	-1883-1899- Hetych František, syn
-1663-1702 Štěpánek Jan	-1905-1939- Hetych Václav, syn
1702-1710 Hudeček Jan (* 1651 Valy)	-1953- Hetych Václav, syn, a manželka Marie; děti Milada a Jindřich
1710-1716- Hudeček Matěj, syn	-1973- Hetych Jindřich, syn, a manželka Jiřina; děti Jindra a Libor
-1720-1746- Jánský Jakub (* 1691 Valy)	v současnosti Hetychovi
-1760-1777- Jánský Matěj, syn	
-1779-1785- Jánský Jiří(*1746), syn	
-1796-1821- Jánský Jiří (*1769), syn	

čp. 14

(do roku 1805 čp. 12)

Jeden ze starých selských gruntů, které od roku 1532 patřily jiné vrchnosti, než zbývající větší část vesnice. V roce 1532 se jednalo o usedlost, jejímž držitelem byl rytíř Mikuláš z Medonos. Další písemné prameny k historickému vývoji této usedlosti jsou k dispozici až z první poloviny 17. století.

-1532- Mikuláš z Medonos	-1779-1821- Pardus Jan, syn
-1561-1564- Jan Klabřa	-1839-1888 Pumr František, zeť
-1573-1574- Pavel, syn Jankův	1888-1898 Pumr Václav, syn
-1631- Šnobl Mikuláš	1899-1935- Daněk Jan st., zeť, a manželka Marie (+1901), dcera Václava Pumra; později druhá manželka Marie
-1654-1669 Zita Matěj, pův. chalupník z Choltic	-1948 Daněk Jan ml., syn Jana Daňka, a manželka Marie
1669-1681 Zita Jan, syn	-1953-1971 Daňková Marie, vdova po J. Daňkovi
1681-1717 Zita Tomáš, mladší bratr	-1973- Knížek Václav a Miloslava; syn Petr v současnosti Kamasovi
1717-1730 Zita Vojtěch, syn	
1730-1740 Veselý Václav, manžel vdovy	
1740-1744 Zita Matěj, syn Vojtěcha Zity	
1744 Pardus Jan (* 1674 Valy)	
1744-1777- Pardus František (*1716 Štěpánov), syn předchozího	

čp. 15

(do roku 1805 čp. 24)

Tento dům (kovárnu) postavil na křižovatce cest František Trojan (* 1743 Valy), syn valského kováře Kašpara Trojana. Stalo se tak zřejmě nedlouho po roce 1766, kdy se František Trojan oženil s Dorotou (* 1747), dcerou veselského sedláka Františka Pardusa. Jednalo se o chalupu bez zemědělských pozemků, při které byla zřízena též kovářská dílna.

1782-1805- Trojan František, kovář	1921-1934- Daněk Bohumil, po něm dcera Marie
-1839-1868- Trojan Josef, syn	-1953- Jánský Josef, děti Miroslav a Dana
-1880-1883 Pětioký, kovář ze Štěpánova	-1961- Valenta František a manželka Blažena; děti Věra a František
1883-1889 Pumr František	v současné době Svoboda Josef
1889-1901 Pumr Alois, syn	
1901-1921 Pumrová Marie, vdova	

čp. 16

(do roku 1805 čp. 29)

Domek bez zemědělských pozemků si vystavěl nedlouho před rokem 1797 (v roce 1785 ještě neexistoval) poklasný Jan Pardus.

-1797-1805- Jan Pardus	1931-1938 Kočová Františka, vdova
-1829- Rokytovi	1939-1953- Kočí Josef, syn, a manželka Karla
-1839- Pemel Josef	-1963- Kočí Josef a Karla; syn Petr a dcera Karla, provdaná za Miroslava Nešetřila, jejich syn Roman
-1854-1868- Neumannová Kateřina	v současné době Kočová Karla, vdova; Macháčkovi a Nešetřilovi
-1870- Fofňka Josef, zeť	
-1878-1905- Uhlíř Josef	
-1912 Uhlířová Kateřina, vdova	
1912-1931 Kočí Jan	

čp. 17

(do roku 1805 čp. 13)

Domek, postavený v areálu bývalého tvrziště. Veselskou tvrz si postavil po roce 1555 Zdeněk Dobřenský z Dobřenic, ale po znovupřipojení této části k Valům v 1613 již nebyla užívána jako šlechtické sídlo. Během třicetileté války zcela zpustla a již není uváděna ani jako součást vrchnostenského majetku. Zdivo z ruin tvrze bylo postupně rozebíráno ke stavebním účelům a postupně byly při terénních úpravách rozváženy i zbytky zemních fortifikací (obrný val a tvrzní pahorek). Na okrajových částech plochy bývalého tvrziště byly za bližší nejasných okolností postaveny dva domky bez zemědělských pozemků (dnešní čp. 17 a čp. 20). Domek, stojící v místech dnešního čp. 17, užíval koncem sedmdesátých let 18. století domkář Jakub Svoboda.

-1777- Svoboda Jakub	1913-1939- Liška Adolf a manželka Anna
-1785-1805- Jánský Matěj	-1953- Lišková Anna, vdova
-1839-1868- Štruml František	v současné době užívá k rekreačním účelům
-1878-1913 Dvořák Josef	Vladimír Zrůst

čp. 18

(do roku 1805 čp. 32)

Domek bez zemědělských pozemků si při hlavní silnici postavil krátce před rokem 1798 Václav Kočí.

-1798-1805- Kočí Václav	1899-1932 Málek Karel a sestra Marie
-1839- Zlesák Jan	1932-1953- Málek Karel, syn Karla Málka, a
-1854-1870 Jánský Josef, zeť	manželka Antonie; děti Marie a Miroslav
1870-1878 Fofňka Václav	v současné době Málkovi
1878-1899 Fofňka František, bratr	

čp. 19

(do roku 1805 čp. 14)

Toto číslo popisné původně náleželo obecnímu domku (pastoušce), připomínanému v písemných pramenech již v roce 1672. Koncem 18. století se obecní domek nalézal v prostoru mezi dnešními čp. 17 a čp. 22. Byl majetkem obce a jeho obyvatelé (obvykle obecní pastýři) nebyli jeho vlastníky, užívali ji jako služební byt. Obyvatele veselské pastoušky máme zaznamenány v soupisech poddaných; střídali se velmi často. Až v době josefínských reforem byla pastouška na čas postoupena do soukromé držby. Jako její majitel se od osmdesátých let 18. století do počátku 19. století uvádí Jan Luňák. Od dvacátých let 19. století se tento domek znovu stává majetkem veselské obce, která ji pronajímala obecním pastýřům. V roce 1929 byla již nevyhovující stará pastouška zbořena a pozemky její stavební parcely obcí rozprodány majitelům sousedních nemovitostí (čp. 17, 18, 20, 22).

Nový obecní domek byl postaven na jiném místě, při obecním pastvišti na severovýchodním okraji obce. V roce 1930 obecní domek obýval Václav Nedbal a manželka Ludmila, kteří si pak vystavěli vlastní dům čp. 83.

1930- Nedbal Václav a Ludmila	-1963- Štěpánek Bohuslav a manželka Jana,
-1933-1939- Nedbal Josef a Františka, syn	roz. Bábovková; Blažena Štěpánková, mat-
František	ka Bohuslava; Bábovka Jan a Marie
-1944-1953- Bábovka Jan a manželka Marie,	-1968- Štěpánek Bohuslav a Jana, děti Bohu-
dcery Jana a Drahuše	slav a Jan; Bábovková Marie, matka Jany
	v současnosti Štěpánkovi

čp. 20

(do roku 1805 čp. 15)

Domek, postavený v areálu bývalého tvrziště. Veselskou tvrz si postavil po roce 1555 Zdeněk Dobřenský z Dobřenic, ale po znovupřipojení této části k Valům v 1613 již nebyla užívána jako šlechtické sídlo. Během třicetileté války zcela zpustla a již není uváděna ani jako součást vrchnostenského majetku. Zdivo z ruin tvrze bylo postupně rozebíráno ke stavebním účelům a postupně byly při terénních úpravách rozváženy i zbytky zemních fortifikací (obrný val a tvrzní pahorek). Na okrajových částech plochy bývalého tvrziště byly za blíže nejasných okolností postaveny dva domky bez zemědělských pozemků (dnešní čp. 17 a čp. 20). Domek, stojící v místech dnešního čp. 20, užívala v polovině osmdesátých let 18. století vdova Houfová.

-1785- Houfová, vdova	1911-1935- Málek Václav, syn Josefa Málka, a jeho manželka Anna
-1805- Houf Jan, syn	-1953-1959 Málková Anna, vdova
-1820- Kožený	1959-1982 Tatiček František a Skokanová Leopolda
-1839-1840- Málek Josef	1982- Jeřábek Luboš a manželka Milena; děti Jiří a Kateřina Krouželovi
-1854-1895 Málek Václav	v současnosti Jeřábkovi
1895-1901 Málek Josef, syn, po něm vdova Anna	
1902-1911 Štěpánek Jan, manžel vdovy Anny Málkové	

čp. 21

(do roku 1805 čp. 26)

Domek bez zemědělských pozemků, který si někdy mezi roky 1777 a 1785 vystavěl Václav Houf.

-1785-1805- Houf Václav	1927-1939- Danihelka František
-1839-1854- Škodný Josef	-1966- Liška Josef z čp. 7, manželka Marie; děti Eva, Luboš a Aleš
-1868-1899- Škodný Václav, syn	v současnosti Liškovi
-1905-1924 Škodný Václav, syn	
1924-1927 Málek František	

čp. 22

(do roku 1805 čp. 27)

Domek bez zemědělských pozemků, který si krátce před rokem 1799 vystavěl Matěj Synek.

-1799-1805- Synek Matěj	1933-1938- Synek František, syn, manželka Marie; synové Pavel a František
-1839-1854- Synek František, syn	-1963- Synek František, syn, manželka Miluše a syn Luboš
-1868-1896 Synek František, syn	v současné době Synek František a Vanžurová Hana
1896-1899- Synková Terezie, vdova	
-1905-1933 Synek Václav, bratr předchozího	

čp. 23

Domek bez zemědělských pozemků, který si krátce před rokem 1805 postavil tesař Jan Hála.

-1805- Hála Jan	1931-1939- Pilný Antonín a Božena; děti Vlasta a Marie
-1839- Rokyta Matěj	-1960- Pilná Božena, dcera Marie a Kvoch Jan, zeť, pův. z Lodenice; jejich děti Jana, Jitka, Marie a Eva
-1854-1868- Liška Jan	v současnosti Matulovi
-1883-1924 Liška Václav, syn	
1924-1931 Liška Václav, syn	

čp. 24

(do roku 1805 čp. 16)

Domek bez pozemků, postavený na obecní půdě na náklady Václava Rosypala nejpozději v padesátých letech 18. století.

-1767 Rosypal Václav	1886-1899- Marek Josef
1767-1775 Nosek Martin, pak vdova Dorota	-1905-1919 Marková Josefa, vdova
1775- Šimonek Václav	1919-1953- Marek Jan, syn, a manželka Hedvika; děti Marie, František, Václav, Libuše a Vladimír
-1785- Škrha Jiří	-1972- Leksová Marie, tchyně výše uvedené Libuše Markové, provd. Leksové v současnosti Leksová Libuše
-1805- Jelínek Jakub	
-1839-1854- Jelínek František	
-1864-1868- Bureš Matěj z Veselí čp. 10	
-1878-1880 Jánský, zeť	
1880-1886 Vondrák, šafář z Luhů	

čp. 25

(do roku 1805 čp. 18)

Domek bez pozemků, postavený za bližší nejasných okolností na obecní půdě nejpozději v padesátých letech 18. století.

-1767-1777- Dvořák Jan, hajný	-1953- Dvořák Oldřich, syn, manželka Anežka; děti Oldřich, Jiří a Zdena (na původní parcele postaven nový dům, stará chalupa částečně zbourána)
-1785- vdova Dvořáková	v současnosti Dvořák Oldřich, vnuk výše zmíněného O. Dvořáka
-1805-1839- Dvořák Jan, syn	
-1854- Dvořák Václav	
-1868-1896 Dvořák Jan	
1896-1938- Dvořák Josef, syn, a Marie; děti František, Jaroslav, Oldřich, Růžena, Josef a Františka	

čp. 26

(do roku 1805 čp. 17)

Domek bez pozemků, postavený za bližší nejasných okolností nejpozději v padesátých letech 18. století.

-1777-1785- Komárek Matěj, voják	-1908-1936- Kruliš Josef, syn
-1805- Krupička Václav	-1953- Kruliš Josef, syn, a manželka Miluška; děti Josef a Jana
-1839-1854- Krupička Tomáš	v současnosti Krulišová Miluška, vdova
-1864 Krupička Václav, syn	
1864-1905- Kruliš Jan	

čp. 27

(do roku 1805 čp. 19)

Domek bez pozemků, postavený za bližší nejasných okolností nejpozději v padesátých letech 18. století.

-1777-1781 Neuwirth Bartoloměj	-1849- Heblík Josef
1781- Heblík Jan	-1854-1896 Heblík František
-1787- Pehl Josef	1896-1909 Heblíková Kateřina, vdova
-1805- Heblík Jan	1909-1910 Tomášek František
-1839- Heblík František	1910-1931 Dolan Josef a manželka Marie

1931-1953- Dolan František, syn, a manželka Růžena; děti Anna, Otakar a Marie v současnosti užívají k rekreačním účelům Dolanovi
 -1967- Dolanová Růžena, vdova; syn Otakar a jeho žena Marie; děti Otakar a Přemysl

čp. 28

(do roku 1805 čp. 30)

Domek bez zemědělských pozemků, který si postavil Jiří Bureš (* 1765). Byl synem Václava Bureše z Holotína; na Veselí se přizemil v roce 1794, kdy si vzal Dorotu, dceru Matěje Budery, sedláka z Veselí čp. 9. Domek si postavili zřejmě nedlouho po svatbě, syn Jan byl v roce 1802 křtěn již na Veselí čp. 30 (podle starého číslování).

-1802-1805- Bureš Jiří
 -1839- Bureš František
 -1854-1878 Bureš Jan, syn Jiřího
 1878-1915 Hudeček Václav, zeť
 1915-1917 Hudečková Kateřina, vdova
 1917-1920 Hudeček Jan, syn
 1920-1939- Pardus Ladislav a manželka Františka; děti Josef, Anna, Ladislav, Jan, Marie, Václav
 -1963- Pardus Václav, syn, a manželka Emile, syn Miroslav
 v současnosti Pardusová Emile, vdova, a syn Pardus Miroslav s rodinou

čp. 29

(do roku 1805 čp. 20)

Domek, postavený na obecní půdě nejpozději v padesátých letech 18. století. Jako nejstarší držitel je znám Jan Šorf (* 1734 Veselí čp. 6), který se zde usadil po roce 1770, kdy se oženil s Annou Hálovou z Ledec. V roce 1798 v sousedství tohoto domu přistavěl další domek (dnešní čp. 30) pro svého syna Jana; starší objekt (dnešní čp. 29) později přenechal dceři Kateřině a jejímu manželovi.

-1770-1797- Šorf Jan
 -1808- Lounek, zeť
 -1839- Lounek Josef, syn (?)
 -1870-1908 Bureš Jan, zeť
 1908-1920 Pardus Ladislav, zeť
 1920-1921 Liška František, švagr
 1921-1923 Valenta Jaroslav, zeť
 1923-1939- Bořek Václav, pův. z Klenovky, a manželka Františka; děti Václav, Stanislav, Zdeněk, Josef a Miluše
 -1953- Bořková Františka, vdova
 -1985- JUDr. Čepek Vlastimil, zeť, a manželka Miluše roz. Bořková
 v současnosti Čepková Miluše, vdova, a Kubátová Jitka, dcera

čp. 30

(do roku 1805 čp. 33)

Domek si přistavěl Jan Šorf z čp. 29 na části parcely svého domu (dnešnímu čp. 29) pro svého syna Jana, který se roku 1797 oženil s Kateřinou Trojanovou. Starší část stavby předal dceři a jejímu manželovi, sám se s rodinou přestěhoval do novostavby.

1798-1805- Šorf Jan
 -1839-1854- Šorf Josef, syn
 -1880 Šorf Jan, syn
 1880-1908 Zima Josef
 1908-1911 Zimová Anna, vdova
 1911-1932 Zima František, syn
 1932- 1939- Streit František a manželka Blažena, děti Věra a Jiří
 -1960- Dolan František a Růžena
 v současné době objekt není obýván a je v havarijním stavu (poslední původní stará chalupa na Veselí); užívá ji Marie Truksová (pův. Dolanová) z Veselí čp. 27

čp. 31

Nějaká stavba na tomto místě existovala již v roce 1805, kdy jí bylo přiděleno číslo popisné 31. Majitel však není uveden.

-1839- Pilný Jan	1925-1939- Nekvapil František a Anna
-1854-1868- Hrdý Josef	-1963- Marková Jana (pův. Nekvapilová) a
-1870-1896 Bureš Josef	manžel Vladimír Marek (z Veselí čp. 24),
1896-1924 Jirák Josef, zeť	děti Jana a Vladimíra
1924-1925 Málek František	v současnosti Marková Jana, vdova, a Švecovi

čp. 32

Domek bez zemědělských pozemků, který si krátce před rokem 1805 postavil Václav Málek.

-1805- Málek Václav	1933-1953- Bábovka František, syn, a Anež-
-1939-1868- Málek František	ka; děti Marie, Vlasta, Hana a Miluše
-1872-1899- Málek František (syn ?)	-1965- Bábovka František a Anežka; dcera
-1905-1933 Bábovka Josef a manželka Anna	Vlasta a její manžel Václav Horák; jejich
(děti: 5 synů a 3 dcery)	děti Helena, Václav a Vlastimil
	v současnosti Horákovi a Zimovi

čp. 33

(do roku 1805 čp. 25)

Domek si vystavěl mezi roky 1777 a 1785 Jan Šálek.

-1785-1805- Šálek Jan	1910-1939- Hývl Josef a manželka Marie; děti:
-1839-1854- Škodný František	František, Marie, Rudolf a Josef
-1868-1878 Bureš František	-1963- Hývl Rudolf, syn, a manželka Marie;
1878-1902 Nedbal František	děti Zdena, Josef, Marie, Miroslav a
1902-1910 Forman Vincenc	Ladislav
	v současnosti dům neobydlen

čp. 34

Domek si vystavěl krátce před rokem 1805 Josef Houf.

-1805-1839- Houf Josef	Objekt odkoupil Ladislav Hývl z Veselí čp. 33;
-1854-1899- Vašíček Jan	starou stavbu zbořil a na jejím místě
-1905-1938- Vašíček Josef, syn	postavil nový dům. Ten v současné době
-1953- ing. Vašíček Josef	po smrti majitele není obýván

čp. 35

Domek si vystavěl krátce před rokem 1805 Václav Pemeľ.

-1805-1839- Pemeľ Václav	-1953- Procházková Aloisie, vdova, a syn
-1854-1876- Procházka Jan	Pavel
-1889-1899 Procházka Václav, syn	-1959- Procházka Pavel, syn, a manželka
1899-1911 Procházková Barbora, vdova	Marie; děti Ivana a Jana
1911-1939- Procházka František a Aloisie; děti	v současnosti Procházkovi
Václav, Stanislav, Ladislav, Jaroslav, Marie	
a Pavel	

čp. 36

Toto číslo popisné náleželo od roku 1805 myslivně v Lepějovicích. Protože myslivna leží v katastru sousední obce Valy, bylo jí koncem 19. století přiděleno nové číslo popisné dle pořadí valských usedlostí a veselské čp. 36 se tak „uvolnilo“. Bylo přiděleno novému domu, který si jako obchodní živnost na zakoupeném obecním pozemku vystavěl roku 1898 František Lux.

1898-1919 Lux František
 1919-1939- Němeček Jan a manželka Růžena
 roz. Luxová (neteř F. Luxe); syn Josef;
 Dřevíková veronika, teta
 -1965-1974 Dostál Jan a manželka Marie;
 dcery Marie a Jana

1974-1979 Bulavčák Emil a manželka Zdeňka;
 děti Emil a Kateřina
 1979- Sádovský Antonín a manželka Vlasta;
 po nich Kmoníček Vladimír
 v současné době Pejřilovi

čp. 37

Toto číslo popisné náleželo od roku 1805 hájovně v Lepějovicích, stojící u kostela. Protože hájovna leží v katastru sousední obce Valy, bylo jí koncem 19. století přiděleno nové číslo popisné dle pořadí valských usedlostí a veselské čp. 37 se tak „uvolnilo“. Bylo přiděleno usedlosti, která vznikla jako samostatný objekt roku 1909. Při prodeji staré veselské hospody roku 1909 (viz dnešní čp. 5) si Václav Bureš ponechal část hospodářských budov a dvora a vystavěl si zde nový dům, kterému bylo přiděleno čp. 37.

1909-1915 Bureš Václav
 1915-1930 Burešová Anna, vdova
 1930-1939- Bureš František, syn, a manželka Františka; děti František a Marie
 -1953- Burešová Františka, vdova
 v současné době dům užívá Bureš František, syn

čp. 38

Tento dům vznikl mezi roky 1805 a 1810; postavil jej zřejmě Jiří Bureš, vzdálený příbuzný svého jmenovce, který nedlouho před tím vystavěl čp. 28.

-1805- Bureš Jiří
 -1839- Čermák Václav
 -1854- Bureš Jan
 -1868-1878 Bureš Václav
 1878-1896 Hrdý František
 1897-1921 Synek Jan

1921-1938- Synek Josef, syn, a manželka
 Emilie; děti Emilie a Marie
 1965 dům koupili Turyna František a manželka
 Marie; děti František a Václav
 v současnosti Turynová Marie, vdova, a syn
 Václav

čp. 39

Toto číslo popisné původně náleželo domku, který po svém návratu z vojny počátkem 19. století před rokem 1810 vystavěl vysloužilý voják Jan Bábovka. V držbě tohoto domku se po Janu Bábovkovi (-1810-1839-) vystřídali jeho vdova Bábovková Marie (-1854-), zeť František Kubelka (1870-1911-); dále Krejča Josef (1913-1925-) a Kohoutek Antonín (1925-1938-) s manželkou Antonii a dětmi Ludmilou a Stanislavou. Po válce byl tento dům zbořen a jeho původní stavební parcela je užívána majiteli domu čp. 31 jako zahrada. Takto „uvolněné“ čp. 39 bylo v roce 1964 přiděleno nově postavenému domu, postavenému na části stavební parcely usedlosti čp. 10.

1964- Strouhal František a manželka Marie, pův. z Veselí čp. 10; dcera Olga
 v současné době dům neobydlen

čp. 40

Dům při hrázi Návesného rybníka si naproti rodnému gruntu před rokem 1822 vystavěl Václav Málek, syn Josefa Málka z Veselí čp. 4.

-1822-1868- Málek Václav	-1953-1986- Říha Josef, zeť, a manželka
-1889-1913 Málek František	Anna, roz. Málková; děti Dana a Josef
1913-1922 Málková Barbora, vdova	v současnosti Říhová Anna, vdova, a její děti
1922-1939- Málek Václav, syn, a manželka	
Anna; dcery Marie, Miluše a Anna	

čp. 41

Nový dům si na pastvišti, náležejícím k rodnému gruntu, před rokem 1822 vystavěl Matěj Škodný, syn Jana Škodného z Veselí čp. 1.

-1822-1864- Škodný Matěj	-1922-1953- Málek Jan, zeť, a manželka
-1868- Škodný Antonín	Františka; děti František, Jan, Jiřina a Ema
1892-1896 Kubíková Barbora, vdova	-1963- Jelínek Václav, zeť, a manželka Ema
1897-1919- Kubík Josef, syn	roz. Málková; dcera Hana
	v současnosti Jelínkovi a Blažkovi

čp. 42

Tato usedlost vznikla počátkem 19. století při odprodeji části pozemků selského statku čp. 9. Nový statek, vzniklý v sousedství původního gruntu, vybudoval před rokem 1812 Jan Liška.

-1812-1849- Liška Jan, pův. z Lipoltic	1939- Hrdý František, syn, a manželka Emilie;
-1854-1864- Liška Josef, syn	děti Zdeňka a Ludmila
-1884-1897- Liška Václav, syn	-1966- Irena Daňková; děti Estika, Zdeněk,
-1899-1938- Hrdý Josef, zeť, a manželka	Jirka, Milan a Kamil
Barbora	-1978-1995 pan Kopecký
	v současné době objekt neobydlen

čp. 43

Nový domek na části původní parcely gruntu čp. 9 si vystavěl v roce 1828 František Šáda, který se oženil s Annou, dcerou sedláka Budery z Veselí čp. 9.

1828-1878 Šáda František	-1958- Škodný Václav, syn; a jeho syn
1878-1892- Šáda František, syn	Miroslav; po nich František a Marie
-1896-1930 Šáda Václav, syn	Horákovi
1930-1939- dům koupili Škodný Václav a	-1998- Miláčkovi; Petra a děti Daniel a Kateřina
manželka Božena; děti Václav a Božena	v současné době objekt užívá k rekreačním
	účelům Onderková Květa

čp. 44

Dům si vystavěl mezi roky 1822 a 1832 Josef Bureš, syn sedláka Josefa Bureše z Veselí čp. 10.

-1832-1878 Bureš Josef	1932- Štěpánek Vincenc, zeť, a Antonie roz.
1878-1884- Heblík Jan	Nekvapilová; děti Jan, František, Josef a
-1889- Heblíková Anna, vdova	Růžena; dále Nekvapilová Františka, vdova
-1896-1909 Heblík Václav	-1953- Štěpánek Vincenc a Antonie, syn
1909-1922 Nekvapil Jan z Klenovky	Zdeněk
1922-1932 Nekvapilová Františka, vdova	v současné době neobydlen

 čp. 45

Tato usedlost vznikla rozdělením původního selského gruntu čp. 1 v roce 1832 mezi syny Jana Škodného. Jeho syn Antonín si na části parcely vystavěl statek čp. 45. Na jeho parcele byl v roce 1991 přistavěn ještě dnešní dům čp. 112.

1832-1854- Škodný Antonín	-1953- Tomášková Anna, vdova, po ní syn Stanislav
-1864-1886 Zima František, pův. z Přelovic	
1886-1913 Tomášek František, zeť	-1963- Tomášek Stanislav a syn Stanislav
1913-1918 Tomášková Marie, vdova	v současnosti objekt neobydlen, majitel
1919-1939- Tomášek Jan, syn, a manželka Anna	Tomášek Stanislav, vnuk Anny

 čp. 46

Dům postavil roku 1838 Matěj Kučera na části pastviště, postoupeného mu sedlákem Janem Málkem z Veselí čp. 4.

1838-1868- Kučera Matěj	1932-1959- Kratochvíl Václav, pův. ze Svinčan, zeť, a manželka Marie roz. Stará; syn Vlastimil
-1882- Kučerová Kateřina	
-1883-1890 Škodný František	
1891- Škodná Marie, vdova	v současné době užívají objekt k rekreačním účelům Kratochvílovi
-1896-1931 Starý František, zeť	

 čp. 47

Domek na zakoupeném obecním pozemku si vystavěl roku 1873 tkadlec Jan Kučera z Veselí čp. 46.

1873-1899 Kučera Jan a manželka Marie (výměnek ½ hospodářství zde užívali do smrti r. 1917)	1917-1922 Synková Marie, vdova
1900-1914 Čenovský František, zeť	1922-1938- Pilný Josef, manžel vdovy
1914-1917 Synek František	1967- Hála Jaroslav a manželka Ludmila; dcera Jana
	v současnosti Hálová Ludmila, vdova

 čp. 48

Nová veselská hospoda, kterou na svůj náklad v roce 1873 na hrázi Návesního rybníka vystavěl Václav Král z Veselí čp. 9. Hospodu pak pronajímal různým hospodským.

1873-1897 Král Václav	po roce 1948 pohostinství Jednoty; různí provozovatelé
1897-1904 Král Josef, syn	
1904-1907 Král Václav, bratr	1990 objekt vrácen v restituci Olze Němcové, dceři Václava Sobotky
1907-1925 Málek František	
1925-1948 Sobotka Václav a manželka Ludmila; dcera Olga	v současné době objekt v rekonstrukci, majitelka Hana Procházková

 čp. 49

Dům na odkoupeném obecním pozemku postavil roku 1894 Jan Pilný.

1894-1919- Pilný Jan	-1953-1963- Jiráková Marie, vdova; dcera Marie provd. za Ladislava Kmoníčka; jejich dcera Ladislava
-1922-1932 Pilný Antonín, syn	
1932-1939- Jirák František a manželka Marie; děti Stanislav, Václav, Jindřich a Marie	v současné době Hodysovi

 čp. 50

Dům na odkoupeném obecním pozemku vystavěl roku 1899 Antonín Pilný, pův. z Veselí čp. 49.

1899-1929 Pilný Antonín a manželka Marie
1929-1953- Urbanec František, zeť, a manželka Růžena, roz. Pilná; dcera Zdeňka

-1963- Urbanec František a Růžena; dcera Zdeňka a její manžel Kout Vladimír; jejich děti Vladimíra a Zdeněk
v současné době Koutovi

 čp. 51

Dům na odkoupeném obecním pozemku vystavěl roku 1899 František řečený Zita, syn Jana Vašíčka z Veselí čp. 34.

1899-1919 František Vašíček alias Zita
1919-1930- Forman Vincenc, domek koupil; dcery Františka (provd. Burešová) a Marie

-1953- Kapička Jaroslav, zeť, a manželka Marie roz. Formanová; dcera Jaroslava
v současnosti objekt užívají k rekreačním účelům Janebovi

 čp. 52

Dům na odkoupeném obecním pozemku vystavěl roku 1900 Václav Tyller.

1900-1919 Tyller Václav, pův. z Jedousova.
1919-1939- Tyller Josef, syn, a manželka Anna; děti Stanislav a Marie
-1953- Tyllerová Anna, vdova; dcera Marie provdaná za Josefa Tomišku; syn Miloslav

-1976- Tomiška Josef a Marie roz. Tyllerová; syn Miloslav a manželka Růžena; jejich děti Milan a Ivana
v současné době Tomiškovi a Krutských

 čp. 53

Dům na dřívějším obecním pozemku vystavěl roku 1905 zedník Josef Marek.

1905-1916 Marek Josef a manželka Aloisie
1916- Marková Aloisie, vdova
-1925 Nedbal Josef a Božena

-1932-1953- Nekvapil Jan a manželka Josefa, dcera Josefa Marka; děti Josef a Marie; dále Marková Františka, sestra Josefy
v současnosti užívají k rekreačním účelům Vácovi

 čp. 54

Dům na dřívějším obecním pozemku vystavěl roku 1905 František Dvořák, pův. z Veselí čp. 15

1905-1922 Dvořák František
1922-1938 Dvořáková Anna, vdova
1938-1953- Dvořák František, syn

od 1979 Pejřil Josef a manželka Alena; děti Jan a Tomáš
v současnosti Pejřilová Alena a syn Tomáš

 čp. 55

Domek vystavěl roku 1907 Václav Pempl.

1907-1935 Pempl Václav a manželka Barbora
1935-1939- společně Pemlová Barbora, vdova, a Šetinová Věra, vnučka

1953- Kalvoda Zdeněk a manželka Věra, roz. Šetinová; děti Zdeněk a Luboš
v současnosti Kalvodovi

čp. 56

Domek vystavěl roku 1909 Josef Řehák.

1909-1911- Řehák Josef, pův. ze Břehů
 1913-1939- Nedbal Vincenc, zeť, a manželka
 Růžena; děti Marie, Josef, Věra, Vincenc a
 Miroslav

1960- Nedbal Vincenc, syn, a manželka Anna;
 děti Petr a Anna
 v současnosti Nedbalovi

čp. 57

Domek vystavěl roku 1909 Josef Bureš.

1909-1934 Bureš Josef, pův. z Ledec
 1934-1939- Burešová Marie, vdova; děti Josef,
 František, Anna a Marie

-1953- Bureš František, syn, a Marie; dcera
 Marie
 -1960- Bureš Josef, bratr, a Marie; syn Josef
 v současné době Jeřábkovi

čp. 58

V roce 1910 si postavili Jan Trojan a Matěj Kožený dvojdomek. Západní části, kterou užíval Jan Trojan, bylo přiděleno čp. 58.

1910-1919 Trojan Jan
 1919-1937 Trojan Josef, syn, a manželka
 Františka; děti Josef, Jindřich a Marie

1937-1953- Horák Václav a manželka Marie;
 děti Josef a Václav
 od 1989 do současnosti Horákovi

čp. 59

V roce 1910 si postavili Jan Trojan a Matěj Kožený dvojdomek. Východní části, kterou užíval Matěj Kožený, bylo přiděleno čp. 59.

1910-1919 Kožený Matěj
 1919-1923- Kožená Anna, vdova

-1931-1939- Minařík Josef a manželka Marie
 od 1974 do současnosti Bížovi a Nedvědovi

čp. 60

V roce 1920 dokončil stavbu nového domu na obecním pozemku „u šuterníku“, vedle silnice (pod čp. 7) Václav Dolan.

1920-1939- Dolan Václav
 -1953- Beneda Josef, zeť, a manželka Marie roz. Dolanová; syn Josef
 v současné době Nejedlovi

čp. 61

V roce 1923 si na zakoupené části obecního pozemku staví domek Jaroslav Onesork.

1923-1935 Onesork Jaroslav a manželka
 Anna; děti Václav, Marie, Jaroslava a Anna
 1935-1939- Onesorková Anna, vdova

-1953- Onesork Václav, syn, a manželka
 Anežka; děti Václav, Jaroslava, Vladimír,
 Miloslav, Jaroslav a Zdeněk
 v současné době Onesorková Anežka, vdova,
 a syn Miloslav

čp. 62

V roce 1924 si staví domek na odkoupeném obecním pozemku Řehák Josef.

1924-1953- Řehák Josef a manželka Svatava; děti Vlasta a Josef
-1963- Řehák Josef a Svatava; syn Josef a manželka Libuše; jejich děti Vlasta a Blanka.
v současné době Řehákovi

čp. 63

V roce 1924 si staví domek na odkoupeném obecním pozemku Josef Krejča.

1924-1939- Krejča Josef a Františka; dcera Božena
1953- Vorel František a manželka Ludmila; děti Marie, Josef a Ludmila
v současnosti Vorlovi

čp. 64

V roce 1925 si staví na odkoupeném obecním pozemku domek Antonín Tomiška, pův. z Bezděkova.

1925-1943- Tomiška Antonín a manželka Marie; synové Jaroslav a Josef
v současnosti Tomiškovi

čp. 65

V roce 1925 si staví na odkoupeném obecním pozemku domek Bohumil Ohnesorg, pův. z Jedousova.

1925-1953- Ohnesorg Bohumil a manželka Anna; děti Marie a Anna
-1963- Ohnesorg Bohumil a Anna; dcera Anna a její manžel Miroslav Nedbal; děti Blanka a Anna
v současnosti Nedbalovi

čp. 66

V roce 1925 si staví na odkoupeném obecním pozemku domek Josef Nedbal.

1925-1933 Nedbal Josef a manželka Božena	později Mrázková Jaroslava, vnučka Čapských
1933-1937- Živná Marie	od 1969 Kolinová Hana a Karel, pak další
-1953- Čapský Jaroslav a Františka,	v současné době Ošlejškovi

čp. 67

Budova školy. Postavena v roce 1924 na odkoupené části pole Jana Daňka z Veselí čp. 14 při hlavní silnici. V budově školy užívali jednotliví učitelé též služební byt. Ve škole bydleli učitelé: 1926-1939- Stanislav Bezubka, manželka Anna a dcera Stanislava; -1957- Koldinský Otto a manželka Marie; syn Otto; -1967- Sádovský Antonín a Vlasta, děti Jan, Marie a Jiří. Po zrušení základní školy na Veselí roku 1974 byla budova v roce 1979 rekonstruována na mateřskou školu.

čp. 68 a 69

Dvojdům, kterému byla udělena dvě popisná čísla, vystavěl v letech 1924-1925 sedlák Jan Daněk z Veselí čp. 14 na svém pozemku jako služební byty pro vlastní zaměstnance. V obci bylo této deputátní ubytovně přezdíváno „kasárna“. V roce 1938 zde žil Němček Pavel s manželkou Helenou a dětmi Annou a Miladou; dále František Hybš s manželkou Marií a schovancem Ivanem Schauerem. Po druhé světové válce sloužil objekt obecním účelům; v roce 1950 zde bydlel Václav Kaplan

s manželkou Marií a dětmi Václavem a Miloslavou. Dále zde přechodně pobývali Prudíkoví, Sikáčkovi, Vorlovi, Petřílkovi, p. Sojka, p. Dolanský, p. Novotná se synem, p. Hájek, p. Houdek. Do roku 1979 zde byla umístěna mateřská škola, úřední místnosti, klubovny a sklady, později i drobné provozovny. V současné době je zde umístěn Obecní úřad Veselí.

čp. 70

V roce 1926 začal stavět na odkoupeném obecním pozemku domek učitel Václav Tomášek; rozestavěný objekt prodal Janu Nekvapilovi z Jedousova.

1927-1937 Nekvapil Jan

1937-1953- Svoboda Stanislav a manželka Anna; děti Stanislava, Jana a Bohuslav
v současné době dům užívá Svoboda Bohuslav, syn

čp. 71

V roce 1930 si staví na odkoupeném pozemku svého tchána Antonína Pilného z Veselí čp. 50 (v místní trati „na farářkách“) nový domek Josef Mládek.

1930-1939- Mládek Josef a manželka Viktorie;
děti Josef a Jaroslav

-1953- Mládková Viktorie, vdova

-1963- Mládek Jaroslav, syn, a manželka
Marta; děti Jaroslava a Zdeněk

od 1976 dosud Volejníkoví

čp. 72

V roce 1932 si staví na odkoupeném pozemku na okraji obecního lesa domek František Zima, dříve z Veselí čp. 30.

1932-1939- Zima František, vdovec; děti Josef,
Rudolf, František, Marie a Zdeněk

-1959- Zima Zdeněk, syn, a manželka Věra;
děti Ivana, Petr a Pavel; dále rodiče Věry
Fenyk František a Marie

v současnosti Zimová Věra, vdova, a syn Petr
s rodinou

čp. 73

V roce 1932 si staví na odkoupeném pozemku na okraji obecního lesa domek František Hývl, syn Josefa Hývla z Veselí čp. 33.

1932-1939- Hývl František a manželka Marie;
syn František

-1960- Hývlová Marie, vdova; syn František
Hývl a Ludmila; děti Milan, Ludmila a
František

-1979-1985- Hývl František a Ludmila; syn Mi-
lan Hývl a Eva; jejich děti Simona a Milan;
dále František, syn Fr. Hývla a Ludmily
v současnosti Hývlová Ludmila, vdova, a syn
František s rodinou

čp. 74

V roce 1934 prodává obec část obecního pozemku na severovýchodním okraji Veselí při cestě do Lepějovic Josefu Zelenému, který si zde na zděnou podezdívku umísťuje obytný vagon, kterému bylo přiděleno čp. 74.

1934-1939- Zelený Josef a manželka Marie; děti Jaroslava, Josef a Vladimír

-1953- Zelený Vladimír, syn, a manželka Zdena; děti Magdaléna, Zdeněk a Vladimíra
v současnosti Zelená Magdaléna, dcera, s rodinou

čp. 75

V roce 1934 si staví malý obytný domek Bohumil Dolan, a to na zahrádce, ležící v prostoru zaniklého rybníka Čeperky a náležející k domu jeho rodičů (čp. 27).

1934-1939- Dolan Bohumil a manželka Marie; děti Zdeněk, Vladimír a Marie
1974- Švejda Josef a manželka Jaroslava roz. Onesorková (z čp. 61); děti Josef, Jaroslav a Petr
v současné době Švejda Josef a Černá Jana

čp. 76

V roce 1935 si staví mobilní prkenný domek Jiří Nedbal, a to původně na poli v místní trati „na farářkách“, náležejícímu jeho otci Vincencovi Nedbalovi z Veselí čp. 56. Tomuto domku bylo přiděleno čp. 76. Později byl tento domek na válečkách přesunut směrem na východ až k lesu.

1935-1953- Nedbal Josef a manželka Božena; syn Ladislav
v současné době objekt není obýván, je užíván k rekreačním účelům

čp. 77

V roce 1939 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům Josef Černý.

1939-1984 Černý Josef a Antonie; syn Ladislav
1984-1998 Černá Antonie, vdova
v současné době objekt není obydlen, majitel Ladislav Černý, syn

čp. 78

V roce 1939 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům Josef Pátek. Dům také pronajímali (Volfovým a Dvořákovým).

1939-1953- Pátek Josef a manželka Růžena; syn ing. Jaroslav Pátek
v současnosti Jana Kočová a Klasovi

čp. 79

V roce 1941 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům František Hybš.

1941- Hybš František a manželka Marie; jejich schovanec Ivan Šauer mladší a současné údaje nejsou k dispozici

čp. 80

V roce 1941 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům Jindřich Trojan.

1941-1953- Trojan Jindřich a manželka Emilie; děti Hana a Alena
-1975- Trojan Jindřich a Emile; dcera Alena a manžel Petr Veber; jejich děti Petr a Alena
v současné době Emile Trojanová, vdova, Veberovi a Slavíkovi

čp. 81

V roce 1941 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům manželé Dubcovi.

1941- manželé Dubcovi; s nimi bydlí manželé Hrdinovi
 -1966- Šál Josef a manželka Jaroslava; děti Ladislav a Jan
 v současné době Šálovi

čp. 82

V roce 1942 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům Jindřich Král.

1942-1970- Král Jindřich a manželka Emilie; děti Jindřich a Alena
 v současnosti Královi

čp. 83

V roce 1944 si staví na odkoupeném obecním pozemku nový dům Václav Nedbal.

1944-1953- Nedbal Václav a manželka Ludmila; dcera Ludmila
 -1963- Nedbal Václav a Ludmila; dcera Ludmila a její manžel Ais Buhumil; děti Milan, Ludmila a Václav
 -1986- Nedbalová Ludmila; vnuk Ais Milan a manželka Dana; děti Martin a Ondřej
 v současnosti Aisovi

čp. 84

Dům vystavěl v roce 1955 Stanislav Bořek.

1955- Bořek Stanislav a manželka Miloslava; děti Václav, Miloslava, Věra a Stanislav
 v současné době objekt neobydlen, majitelka Věra Janíčková.

čp. 85

Dům vystavěl v roce 1955 na odkoupeném obecním pozemku František Dvořák, rodák čp. 25.

1955- Dvořák František a manželka Anna; děti František a Stanislav; dále Anna Houřová, matka Anny
 v současné době Dvořáková Anna, vdova, a vnuk Miloš s rodinou

čp. 86

Dům vystavěl v roce 1953 František Nekvapil.

1953- Nekvapil František a manželka Anna; děti Marie a Anna
 -1956- Nekvapil František a Anna; dcera Marie a dcera Anna, provdaná za Jaroslava Vorla; jejich děti Jitka, Jaroslav, Zdena, Jiří a Petr
 v současnosti Vorlovi

čp. 87

Dům vystavěl v roce 1951 František Marek, rodák z Veselí čp. 24.

1951- Marek František a manželka Jaroslava; děti Olga a Jaroslava
 v současnosti Marková Jaroslava, vdova, a její dcera Olga a vnučka Michaela

čp. 88

Dům vystavěl v roce 1950 Václav Volf.

1950-1953- Volf Václav a manželka Františka, synové Vladimír a Václav
-1960- Volf Václav; syn Volf Vladimír a manželka Růžena; jejich děti Růžena, Vladimíra a Alexandra
v současnosti Volfovi a Filipovi

čp. 89

Dům vystavěl v roce 1953 Jaroslav Dvořák, rodák z Veselí čp. 25.

1953- Dvořák Jaroslav a manželka Vlasta; děti Jaroslav, Josef a Vlasta
v současnosti Dvořáková Vlasta, vdova, a syn Josef s rodinou

čp. 90

Dům vystavěl v roce 1958 František Kvoch.

1958- Kvoch František a manželka Vlasta, roz. Řeháková z Veselí čp. 62.; děti Dana a Vlastimil
v současnosti Kvochová Vlasta, vdova, a syn Vlastimil s rodinou

čp. 91

Dům vystavěl v roce 1958 Ladislav Procházka, rodák z Veselí čp. 35.

1958- Procházka Ladislav a manželka Věra (rod. z čp. 45); děti Stanislav a Ladislava
v současné době Procházkovi

čp. 92

Dům vystavěl v roce 1957 Josef Leksa, který se přizemil do Veselí čp. 24.

1957- Leksa Josef a manželka Libuše; děti Libuše, Irena a Marcela
v současnosti Říhovi

čp. 93

Dům vystavěl v roce 1960 Josef Váca.

1960- Váca Josef a manželka Marie roz. Nekvapilová z Veselí čp. 53; děti Marie, Miroslav a Josef
v současnosti Vácová Marie a Lounkovi

čp. 94

Dům vystavěl v roce 1960 Rudolf Vlček.

1960- Vlček Rudolf a manželka Vlasta, roz. Pilná z Veselí čp. 23; děti Vlasta a Dagmar
v současné době Vlček Rudolf, vdovec, a Valentovi

čp. 95

Dům vystavěl roku 1959 Jan Štěpánek, rodák z Veselí čp. 44.

1959- Štěpánek Jan a manželka Marie; děti Marie a Anna
 -1983- Štěpánek Jan; dcera Anna a její manžel Nechvíle Vojtěch; děti Tomáš a Martina
 v současnosti Štěpánek Jan a Nechvílovi

čp. 96

Dům vystavěl v roce 1965 František Kavický.

1965- Kavický František a manželka Olga, roz. Sobotková z Veselí čp. 48; syn František
 v současné době Němcovi a syn František Kavický

čp. 97

Dům vystavěl v roce 1964 Václav Kaplan,

1964- Kaplan Václav a manželka Marie, žila dříve na Veselí čp. 68-69; děti Václav a Miloslava
 -1970- Kaplan Václav a Marie; dcera Miloslava a její manžel Köhler Vladimír; děti Romana a David
 v současné době Köhlerovi

čp. 98

Původně objekt hasičské zbrojnice, postavený v roce 1965. V roce 1995 byla budova přestavěna na
 pohostinství.

čp. 99

Dům vystavěl v roce 1974 Václav Onesork, rodák z Veselí čp. 61.

1974- Onesork Václav a manželka Marie; dcery Marie, Jitka, Hana, Jana a neteř Lenka Onesorková
 v současnosti Onesorkovi a Říhovi

čp. 100

Dům vybudoval přestavbou starší stodoly v roce 1974 Zdeněk Štěpánek, rodák z Veselí čp. 44.

1974- Štěpánek Zdeněk a manželka Danuška; děti Martin, Zdeněk a Petr
 v současnosti Štěpánkovi

čp. 101

Dům vystavěl v roce 1976 Josef Mládek, rodák z Veselí čp. 71.

1976- Mládek Josef a manželka Helena; syn Jiří a manželka Hana; jejich děti Hana a Jiří
 v současnosti Mládkovi

čp. 102

Dům vystavěl v roce 1984 Evžen Andrusiv, pův. z Pardubic, který se na Veselí přizemil.

1984- Andrusiv Evžen a manželka Irena, roz. Leksová z Veselí čp. 92; děti Tomáš a Roman v současnosti Andrusivovi

čp. 103

Dům stavěla od roku 1978 Marie Bížová z Veselí čp. 48.

1978-1986 Bížová Marie
od 1986 dosud Šanc Václav pův. z Pardubic, a manželka Marcela

čp. 104

Dům postavil v roce 1979 Emil Bulavčák z Veselí čp. 36 (přistěhoval se 1974 z Pardubic).

1979- Bulavčák Emil, pův. z Pardubic, a manželka Zdena; děti Emil a Kateřina v současnosti Bulavčák Emil

čp. 105

Dům postavil v roce 1981 Stanislav Pejřil.

1981- Pejřil Stanislav a manželka Marie, Víšková z Mělic; děti Stanislav a Leona v současnosti Pejřilovi

čp. 106

Dům postavil v roce 1981 František Danihelka, pův. z Mělic.

1981- Danihelka František a manželka Jitka, roz. Kvochová z Veselí čp. 23; děti Gabriela a Pavel v současnosti Danihelkovi

čp. 107

Dům postavil v roce 1982 Milan Hubáček.

1982- Hubáček Milan a manželka Blanka, roz. Nedbalová z Veselí čp. 65; děti Milan a Petra v současnosti Hubáčková Blanka s dětmi

čp. 108

Dům postavil v roce 1979 Jan Král, rodák z Veselí čp. 4, a to na části původní parcely usedlosti čp. 4.

1979- Král Jan a Vlasta, roz. Pejřilová ze Stojic; děti Vlasta a Jana v současnosti Královi

čp. 109

Dům postavil v roce 1981 Jiří Kožený na zahradě usedlosti čp. 2.

1981 až dosud Kožený Jiří a manželka Ivana, roz. Baladová z Veselí čp. 2; děti Jiří a Lenka

čp. 110

Dům postavil v roce 1983 Petr Vorel, rodák z Veselí čp. 86.

1983 až dosud Vorel Petr a manželka Eva, roz. Lišková z Veselí čp. 21; děti Petr a Roman

čp. 111

Dům postavil v roce 1985 Milan Hývl, rodák z Veselí čp. 73.

1985 až dosud Hývl Milan a Eva, roz. Kvochová z Veselí čp. 23; děti Simona a Michal

čp. 112

Dům postaven v roce 1991 na části stavební parcely sousední usedlosti čp. 45, náležející Stanislavu Tomáškoví.

1991 až dosud Tomášková Iva s dcerami

čp. 113

Dům postavil v roce 1993 Dušan Dobrovoda, pův. z Opočínka.

1993 až dosud Dobrovoda Dušan a Renata, roz. Valentová z Veselí čp. 94; děti Monika a Nikola

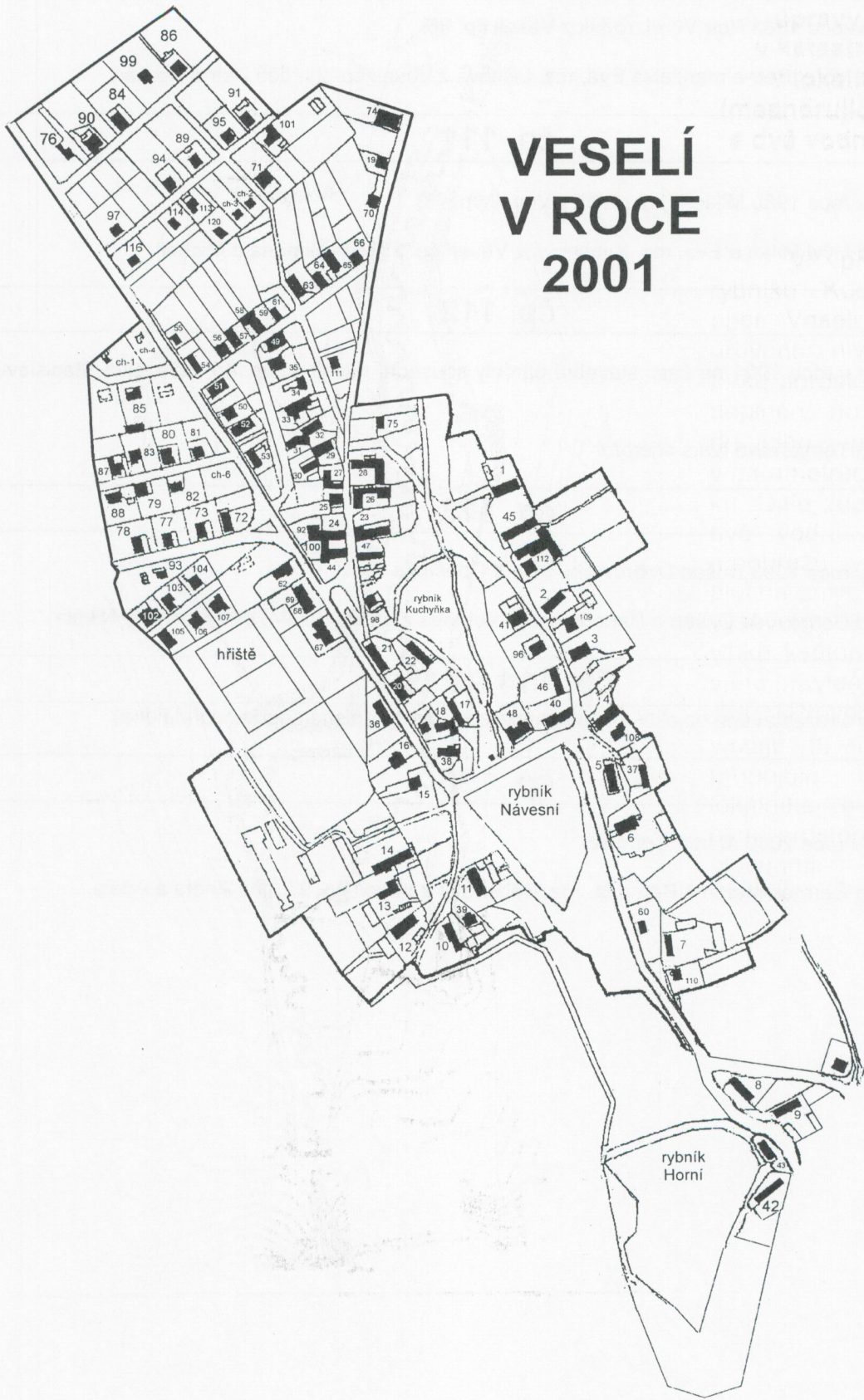
čp. 114 až 119

(pro rozestavěné objekty a stavební parcely; čísla popisná dosud nepřidělena)

čp. 120

Dům vystavěl v roce 2000 Martin Čermák.

2000 až dosud Čermák Martin a Romana, roz. Köhlerová z Veselí čp. 97; děti Aneta a Adéla.

VESELÍ V ROCE 2001

IV.

Současné Veselí od roku 1995 s výhledem do roku 2010

A/ Rozvoj obce

V období roku 1995 - 1996 byla obec ve velkém rozmachu, neboť byl připravován 4. Sraz obcí nesoucích ve svém názvu Veselí. Pro obec Veselí s necelými 300 obyvateli to byla velká čest přivítat zástupce a starosty 8 měst a obcí: Veselí nad Moravou, Veselí nad Lužnicí, Nové Veselí, Vysoké Veselí, Veselí u Šumperka, Veselí u Štětí, Veselí u Zákup, Veselí u Bruntálu. Vesnice se dala do nebývalého pořádku, veřejná prostranství se upravila, dokončila se výstavba nového hostince se společenskou místností a terasou, upravila se hasičská zbrojnice, vše za 1. 5 miliónu Kč. Občané si také upravili svoje domky, předzahrádky a zahrádky. Sraz Veseláků se velmi zdařil, zástupci obcí obdivovali, co všechno občané Veselí u Přelouče dokázali připravit a jak máme hezky upravenou obec s aktivními občany.

Rozvoj obce Veselí po tak významné akci neustal, ale naopak se dále začal intenzivně rozvíjet. V roce 1995 začalo pracovat nově zvolené obecní zastupitelstvo ve složení: starosta Josef Pejřil, zástupce starosty Oldřich Valenta, členové zastupitelstva: Jitka Danihelková, která ještě vede kroniku obce, Libor Konrád, Jaroslav Bíža, Jan Šál, Zdeněk Štěpánek, Jiří Říha, Jiří Kožený. Jako účetní pracuje na OÚ paní Irena Andrusivová. V tomto složení obecní zastupitelstvo pracovalo do března 2001. K velkým změnám došlo po rezignaci dvou členů zastupitelstva p. Jitky Danihelkové a Jiřího Říhy a odstoupení z funkce starosty pana Josefa Pejřila. 2. 4. 2001 Obecní zastupitelstvo zvolilo novým starostou obce Oldřicha Valentu a 9. 4. 2001 místostarostu Jaroslava Bížu. Paní Jitka Danihelková a Jiří Říha se znovu velmi aktivně zapojili do práce pro Obecní úřad a pro obec i bez poslaneckého mandátu. Pro zajištění harmonického rozvoje obce Veselí byl vypracován Územní plán obce. Je to velice časově a obsahově náročný, ale nesmírně důležitý dokument, který pomohl a pomáhá uskutečňovat v obci smělé plány. Na počátku to byla právě anketa mezi občany, kde si obyvatelé Veselí sami navrhli náměty a nebylo jich málo. Většina jich byla zařazena do Územního plánu. Zpracováním tohoto plánu byla pověřena odborná firma Architektonická kancelář Ing. Arch. Vlastimil Čeliš Pardubice na základě výběrového řízení z 12 uchazečů. Průzkumy a rozborů byly provedeny v roce 1995, v letech 1996 - 1997 byl zpracován koncept řešení a souborná stanoviska. K Územnímu plánu se vyjadřovalo přes 40 orgánů a institucí a jejich stanoviska musela být projednána a oprávněné připomínky respektovány. V průběhu tvorby Územního plánu Obecní zastupitelstvo schválilo po projednání s občany 5. května 1997 další významný dokument a to "PROGRAM OBNOVY VESNICE". Tento program se stal velmi významným pomocníkem při rozvoji obce. Je v něm zhodnocena charakteristika obce a demografický vývoj včetně rozvoje bydlení, společenských a kulturních akcí, jsou zde navrženy akce podporující hospodářský rozvoj, akce k obnově a zachování památkových objektů, akce k zachování, obnově a údržbě venkovské zástavby, akce ke zkvalitnění infrastruktury, občanské a technické vybavenosti, veřejných prostranství a zeleně, akce k ochraně a obnově kulturní krajiny. Program obnovy vesnice byl zpracován v návaznosti na Územní

plán obce Veselí, který řeší zastavěnou část a neurbanizované území v hranicích katastrálního území v navrhovaném období do roku 2010 s výhledem do roku 2015.

V Programu obnovy vesnice byly navrženy tyto nejdůležitější akce:

1. Přivést vysokotlaký plyn do obce.
2. Vybudovat regulační stanici z vysokotlakého plynu na středotlaký.
3. Rozvést středotlaký plyn ke každému domu v obci.
4. Vybudovat vodovodní přivaděč od Klenovky do obce.
5. Provést rozvody vody v obci tak, že bude možnost připojit většinu domů.
6. Zabezpečit telefonizaci v obci.
7. Provést opravu místních komunikací v rozsahu 20343 m² a zajistit dopravní značení
8. Úprava veřejného prostranství ve středu obce.
9. Úprava veřejného prostranství za hasičskou zbrojnicí v prostorách bývalého rybníka " Kuchyňka. "
10. Úprava veřejného prostranství na návsi u rybníka " Návesník. "
11. Vybudovat víceúčelové hřiště za terasou hostince "MASH".
12. Přemístění a vybudování nové zastávky ČD.
13. Příprava stavebních parcel pro stavbu nových rodinných domů.
14. Vybudování účelové komunikace k firmě TONAMO.
15. Vybudování ČOV a kanalizačního sběrače.

Tyto nejdůležitější akce představují v původním rozpočtu částku na náklady přes 39 miliónů Kč.

Do doby vydání této publikace se obecnímu zastupitelstvu podařilo zabezpečit kompletní plynofikaci obce s možností připojení všech domů ve Veselí. Kolaudace byla v roce 1997. Pro plynofikaci v obci bylo zapotřebí 635m vysokotlakého potrubí, 1 regulační stanice VTL RS 500, středotlakého potrubí 3716 m a 851m potrubí pro 112ks domovních přípojek. Celkové náklady na plynofikaci ve Veselí byly 6 920 000,- Kč.

V roce 1999 byly ukončeny práce na zavedení vody do obce. Bylo položeno 2700 m potrubí vodovodního přivaděče a 2600 m potrubí rozvodných, která umožňují většině domů připojit se na vodovodní řád, který je propojen mezi Mokošínem a Luhy. Realizace vodovodu ve Veselí představovala investici za 7 189 950,-Kč.

V obci Veselí v současné době je kompletní telefonizace a v době přípravy této publikace bylo připojeno 78 telefonních stanic a 1 telefonní budka v centru obce. Vzhledem k rozmachu mobilních telefonů mají občané daleko větší možnosti telefonního spojení.

V roce 1999 došlo k posílení elektrické sítě, hlavně v takzvané Truhlářské ulici, dále k rozšíření sítě veřejného osvětlení a rozhlasu. V roce 1999 - 2000 se obecní zastupitelstvo zaměřilo na údržbu obecních budov a vzhled středu obce. Byla provedena rozsáhlá adaptace obecního bytu a obchodu čp. 36 včetně nové střešní krytiny a nové fasády. U budovy čp. 67 Mateřská škola byla provedena oprava střechy a nová fasáda. Také budova čp. 68 a čp. 69 kde sídlí Obecní úřad, doznala rozsáhlých změn: oprava střechy s novým plechováním, oprava komínů, nová fasáda, vymalování vnitřních prostor, nátěry a nové vybavení nábytkem v úřední místnosti.

Další akce, které Obecní zastupitelstvo zajišťuje, jsou rozpracovány a probíhá projektová příprava včetně shánění finančních prostředků na jejich zabezpečení.

Nejdůležitější akcí v roce 2001 a dalších letech je úprava prostranství za hasičskou zbrojnicí v prostorách bývalého rybníku "Kuchyňka". Připravuje se zde vybudování víceúčelového hřiště a dětského hřiště u terasy hostince s parkovou úpravou.

Ve Veselí je v posledních letech velký zájem o výstavbu nových domů. Obec připravila 11 stavebních parcel s kompletními inženýrskými sítěmi včetně cest a na těchto parcelách probíhá nová výstavba. Obecní zastupitelstvo připravuje dle nového ÚP další lokalitu pro novovýstavbu 15 obytných domů. Regulační prvky pro přestavbu a novou výstavbu jsou dány vyhláškou obce, která byla vydána po schválení územního plánu 3. 4. 2000. Do rezervy se připravuje další lokalita pro stavění s větším počtem stavebních parcel.

Územní plán obce byl po doplnění protipovodňových opatření definitivně schválen Obecním zastupitelstvem 3. 4. 2000. Na jeho základě Obecní úřad vydal vyhlášku 1/2000, která je závazná pro všechny jako zákon. Od začátku roku 2001 má obec Veselí důležitý dokument pro svůj rozvoj a to "Strategický plán rozvoje mikroregionu podhůří Železných hor", kterého jsme členem.

Proces obnovy vesnice je procesem dlouhodobým, který garantuje politicky nezávislé obecní zastupitelstvo. Mnoho záležitostí nejen na odbornících, podnikatelích a občanech, ale hlavně na lidech, kteří vše dokážou zorganizovat a zajistit.

Provizorní hospoda "MASH" za obecním úřadem v roce 1995.

Hostinec "MASH" s hasičskou zbrojnicí v roce 2001.

B) Společenský život

Pospolitost obce se nejvíce projevuje na společných akcích kulturních i sportovních. Centrem dění se stal hostinec se společenskou místností, který si občané před 4 lety vybuodovali sami v hodnotě 1,5mil. Kč. Hospoda ve Veselí funguje a fungovala za každých podmínek i třeba provizorních, někdy až kuriózních. Ve Veselí hodně lidí ještě dodržuje tradice, maškarní masopust, velikonoce, pálení čarodějnic s programem, pout, posvícení, veřejnou dětskou Mikulášskou nadílku, Silvestra a různé sportovní turnaje (fotbal, nohejbal, hokej, stolní tenis), které se večer obvykle zakončují zábavou v hospodě.

Každoročně o pololetních prázdninách paní Danihelková za obecní úřad pořádá pro děti lyžařský zájezd na hory do Deštného v Orlických horách.

V zimě se každý druhý rok koná "Velký masopustní průvod", kterého se v roce 2001 zúčastnilo přes 90 masek. Tyto chodí v průvodu tradičně v čele s panem Vincencem Nedbalem celý den s hudbou od domu k domu a u každého domu se hraje a tancuje. V průběhu dne jsou různé atrakce a po závěrečném programu se uskuteční večer maškarní zábava. Lidé se scházejí i z dalekého okolí a kromě velkého kulturního zážitku se utužují vztahy v obci a je to zdroj dobrého výtěžku pro financování hokejového oddílu.

Maškarní kaneval
v roce 2001.
Odsouzený
kominík (Jan Šál)
držen policisty
(Jaroslav Volejník,
Josef Beneda a Jiří
Slavík) dostává
mimořádně milost
od pana prezidenta
(Oldřich Valenta),
odsouzení provedl
Vincenc Nedbal.

Na maškarním karnevalu paní Matulová v oběť veselského medvěda (Miloš Dvořák), vodiče medvěda (Zdeněk Zelený), kominíka (Jan Šál) , přihlíží sestra Jebavá (Oldřich Valenta).

Dětský
maškarní
karneval
v roce
2000
v hostinci
"MASH".

Dle sdělovacích médií včetně televize patří tento masopust mezi nejlepší ve východočeském regionu.

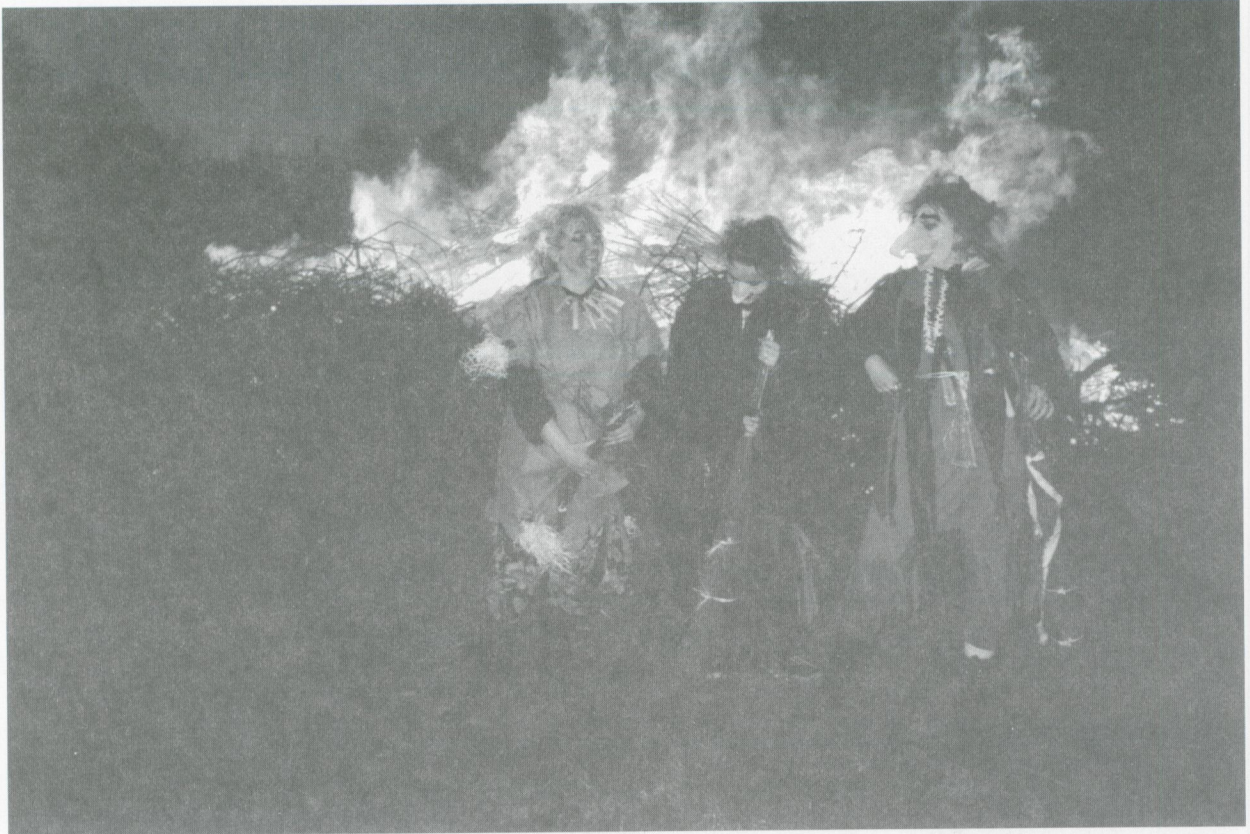
Každý rok je pro děti pořádán maškarní karneval se soutěžemi a vyhodnocením nejlepších masek, kterého se účastní i děti z okolí a z města, neboť má tradičně dobrou úroveň a pověst.

"Pálení čarodějnic" ve Veselí je každoročně společenská událost, neboť kromě vlastního rituálu pálení čarodějnic mají předtím děti soutěž v kreslení křídami na podlaze terasy a dospělí buď přihlíží nebo se zúčastní soutěže v pití piva "Veselský tuplák". Této soutěže, která se stala již tradiční, se účastní nejen muži, ale i ženy z okolí.

V obci Veselí v roce 2001 byly vytvořeny předpoklady pro obnovení dříve běžné tradice "Kácení májí. Obecní úřad ve spolupráci s veselskou mládeží a obecními spolky uspořádal 12. května 2001 " Staročeské máje s průvodem v krojích " tato akce byla zakončena vinčem hlavního páru, staročeským tancem všech družiček a mládenců pod májí a nechyběla ani májová veselice.

Velkou událostí každého roku je "Setkání Veseláků". Naše obec je významný spoluorganizátor těchto již tradičních dvoudenních setkání pokaždé v jiném Veselí. Toto setkání obcí nesoucích název Veselí přináší i v průběhu roku celou řadu spolupráce jak ve sportovních soutěžích - hokej, volejbal, nohejbal, tak i v kultuře - návštěva hudebních skupin, výměna zkušeností a pomoc v oblasti komunální správy obce a také i v oblasti zahrádkaření. Velká solidarita se také projevila při povodních na Moravě pro město Veselí nad Moravou a to jak peněžně tak i věcně.

Závěr každého roku se neobejde bez mikulášské nadílky pro všechny děti, které přijdou, spojené někdy s kulturním vystoupením mateřské školy nebo hudební skupinou.

Nahoře pálení čarodejnic v roce 1999 (zleva Blanka Šandová, Anička Nechvílová, Jana Nejedlová).
Dole dětské malování křídou na terase pod vedením Jitky Danihelkové.

Veselský tuplák
- soutěž v pití piva
na čas.
Za Veselí
soutěžil Dušan
Dobrovoda,
rozhodčí
Josef Dvořák,
Milan Ais,
Oldřich Valenta
a zapisovatelka
Jitka Danihelková.

Občané Veselí
při poslechu
hudby z No -
vého Veselí,
vedené panem
Vencelidesem
u příležitosti
srazu obcí
jménem Veselí
na Veselí.

Ve spolkové činnosti jsou aktivní:

- Tělovýchovná jednota :HC Tonamo Veselí (hokejový klub), (fotbalový klub).
- Český zahrádkářský svaz Veselí
- Český svaz dobrovolných hasičů Veselí
- Klub přátel Veselského hokeje.
- Myslivecké sdružení
- veselská mládež a veselské ženy

Mikulášská nadílka, kde tradičně Mikuláše dělá Stanislav Pejřil, anděla Ilonka Pejřilová.

Dole hokejové mužstvo HC Tonamo Veselí v polovině 90. let 20. století.

Horní zleva: trenér Vincenc Nedbal, Zdeněk Zelený, Pavel Veselý, Josef Dvořák, Radek Voříšek, Jaroslav Kopecký, Pavel Zíma, Petr Voldán, Václav Horák ml., hospodář Václav Horák st.; dolní zleva: Vlastimil Horák, Jří Černohubý, Miloš Danihelka, Jaroslav Vorel, Jří Vorel, Vachek; chybějí: Jaroslav Volejník, Petr Jílek, Petr Adamů, Jaroslav Bartoš, Libor Jelínek, Jan Čapek, Petr Vorel.

HC Tonamo Veselí

Spolek Veselského hokeje 64 let hájí barvy obce Veselí a v okrese Pardubice je to ojedinělé, aby se na vesnici v jednom kuse hrál klubový hokej ať už na rybníku a nebo v současné době na zimním stadionu v Pardubicích. O veselském hokeji vypovídá nejlépe brožura vydaná k 60 letům ledního hokeje ve Veselí.

Naši hokejisté hráli v A skupině okresního přeboru v Pardubicích a hráli o zimní pohár, v roce 2001 to byla okresní soutěž na nově zastřešeném venkovním zimním stadionu v Pardubicích. Tento spolek má po mnoho let celou řadu obětavých funkcionářů, bez kterých by nebylo možné tento náročný sport na malé obci dlouhodobě provozovat. Tento spolek v obci organizuje práci s mládeží a podílí se na udržení místních tradic, je aktivní při realizaci všech programů obnovy vesnice a při organizaci společenského života v obci Veselí.

V roce 2001 složení výboru TJ Veselí a HC Tonamo je následující:

Předseda TJ Veselí Dvořák Josef, jednatel Ais Milan, hospodář Horák Václav st., trenér Nedbal Vincenc, členové výboru Horák Václav ml., Volejník Jaroslav, Nejedlo Michal, Tomášek Stanislav a revizoři ing. Kvoch Vlastimil a Vorel Petr.

Klub přátel veselského hokeje má již také 24 letou tradici. Jsou v něm organizováni bývalí hráči, funkcionáři a další skalní příznivci HC Veselí.

Tento spolek se stará o finanční zabezpečení hokejového oddílu, diváckou návštěvnost při zápasech, propagaci a zaznamenání historie oddílu. Významnou činností je vydání brožur k 40 a 60 letům ledního hokeje ve Veselí.

V roce 2001 předsedou Klubu přátel veselského hokeje je Miroslav Nedbal a tajemníkem František Bureš.

Účastníci turnaje v sálové kopané na konci roku 2000.
Stojící zleva: Pavel Danihelka, Jan Kutílek, Luboš Jeřábek, Miloš Valenta, Aleš Jirásek, Vlastimil Horák, Martin Král, Marián Poláček, Jaroslav Hampl, Jirásek ml., Zdeněk Štěpánek, Jiří Říha, František Danihelka, Jiří Jeřábek.
Klečící zleva: Jan Říha, Ladislav Jirásek, Václav Horák, Martin Čermák, Martin Krutský, Petr Vorel, Marek Cvein, Jan Šál, Michal Nejedlo, Ing. Vlastimil Kvoch, Jaroslav Volejník, Josef Dvořák.
Sedící zleva: Tomáš Horák, Jan Šál ml.
Chybí: Pavel Zíma

Velmi mladou a krátkou historii má fotbalový spolek - FC MASH Veselí, který se soustředil na pohárové soutěže v okolí při poutích, posvíceních a první místa obsadil v Kolesách, v Tetově, v Cholticích a také první místo získal v poháru starosty obce Valy. Tradiční se již stalo před koncem roku pořádání velkého turnaje v sálové kopané Memoriál L. Hývla a o pohár starosty obce Veselí v tělocvičně v Cholticích. Toto velkolepé sportovní klání je zakončeno v hostinci ve Veselí vyhlášením vítězů a zábavou. V roce 2000 vznikl nově organizovaný fotbalový spolek. Dal přednost pocitu radosti ze hry a z udržení dobré fyzické kondice mladých lidí i fotbalových veteránů před věhlasnými vítězstvími s cizími fotbalisty. Velkou zásluhu má nově vytvořený fotbalový

spolek také na dobré práci s mládeží, založení nové veselské tradice vánočního turnaje ve stolním tenise a pokračování v turnaji sálové kopané na závěr roku.

Roman Andrusiv (Veselí čp. 112) sportovec AMK Zlatá Pfliba Pardubice. V roce 1999 byl zařazen mezi státní juniorské reprezentanty a zúčastnil se kvalifikačního kola mistrovství světa v Pardubicích. V juniorském mistrovství republiky obsadil 3. místo. Několikrát byl v sestavě družstva AMK ZP, které získalo titul mistra ČR, a byl stálým členem družstva juniorů AMK ZP, které vybojovalo titul mistra republiky.

Český zahrádkářský svaz ve Veselí se snaží vytvářet podmínky pro rozvoj zahrádkářské činnosti, uspokojovat a hájit zájmy svých členů, například zve do obce odborníky, kteří formou přednášky rozšiřují znalosti o ochraně ovoce a zeleniny před nemocemi a škůdci, o kráse zahrádek u nás a v zahraničí, o pěstování meruněk a broskvoní v naší oblasti, o okrasné zahradě na vesnici, o vhodné odrůdě jaderovin a peckovin pro naše zahrádky a. j. Byly prováděny instruktáže přímo na zahrádkách s odborníky na pěstování vinné révy, řez ovocných stromů. ČZS pořádá zájezdy na různé výstavy, například byly v Litoměřicích na výstavě Zahrada Čech, v Olomouci na Floře, v Českých Budějovicích na Země živitelce, v Kroměříži, v Lysé nad Labem, na jaře na výstavě Zemědělec a v létě na výstavě Květy. Z kulturních zájezdů je to návštěva varieté Rozmarýn v Brně, představení v Národním divadle, kabaret u Fleků a na Žižkově Praze, 2x na pořadu "Sejdeme se na Vlachovce" v Praze, kde zvláště ti starší si rádi zazpívají s J. Zimou, naposledy to bylo ke konci roku 1999. Nechyběl ani několikrát zájezd do vinného sklepa na Moravě. Významnou činností zahrádkářů je moštování ovoce, kde si zahrádkáři sami sestrojili drtič a hydraulický lis na ovoce a provádí moštování nejenom pro obec Veselí, ale i pro široké okolí. Velký podíl mají zahrádkáři na zvelebování obce, veřejných prostranství, záhonů u komunikací před zahrádkami a údržbě živých plotů

před hostincem a v mateřské škole. Největší podíl práce a úsilí je možno vidět na zahrádkách a předzahrádkách, kde ve většině případů jsou zahrádky velmi pěkně upraveny. Ozdobou zahrádek jsou převalené květiny v truhlících. Zvyšuje se počet okrasných zahrad s odpočinkovými kouty na úkor pěstování ovoce a zeleniny. Český zahrádkářský svaz ve Veselí patří mezi přední organizace v okrese Pardubice a aktivně se podílí na činnosti v okrese svým zástupcem Oldřichem Valentou v Územní radě v Pardubicích.

Pan Josef Řehák a pan Jaroslav Vorel při moštování v roce 1997.

Účastníci zájezdu veselských zahrádkářů na výstavu "Květy" v Lysé nad Labem v roce 2000.

V roce 2001 složení výboru ZO Český zahrádkářský svaz je následující:
Předseda Oldřich Valenta, místopředseda Miroslav Nedbal, jednatel a hospodář František Konrád, pokladník Ing. Vlastimil Kvoch, revizní komise Pavel Procházka, Josef Řehák, členové Jaroslav Vorel a Rudolf Vlček.

Český svaz dobrovolných hasičů je v obci nejstarší spolek, který má 103leté trvání. Má za sebou bohatou historii své činnosti, prováděl preventivní prohlídky v obytných domech a účastní se okrskových cvičení. Jeho členové se v obci zúčastňují akcí k udržení místních tradic a jsou aktivní při realizaci všech programů obnovy vesnice a podílejí se na společenském životě v obci. Na konci roku pořádají tradiční Štěpánskou zábavu .

V roce 2001 složení výboru hasičského spolku je následující:

Evžen Andrusiv, Milan Hývl, jednatel Miloslav Tomiška, pokladník Václav Horák ml. , velitel František Matula, zástupce velitele František Hývl, kronikář Milan Ais, revizoři Pavel Procházka a Roman Nešetřil, strojník Pavel Zima a Jan Král.

Při oslavách 100. výročí založení Spolku dobrovolných hasičů na Veselí nechyběla historická ani současná hasičská technika..

Myslivecké sdružení Choltice Myslivost v obci Veselí má dlouholetou tradici. V roce 2001 ve výboru mysliveckého svazu z obce Veselí pracovali tyto občané: místopředseda Petr Vorel, myslivecký hospodář Lubomír Jeřábek, myslivecká stráž Petr Zima, členové Jiří Pospíšil, David Köhler. Snahou všech myslivců je zachování naší krásné přírody, zdravé zvěře a tradic myslivosti i pro další generace.

Pro občany jsou pořádány kulturní komisí OÚ časté zájezdy na divadelní a muzikálová představení do Pardubic a Prahy, kde účinkují známé osobnosti. Doprava bývá většinou hrazena z prostředků Obecního úřadu. Do obce zase naopak zveme hudební skupiny pro zábavu a nebo známé osobnosti jako byla již zemřelá Valerie Kaplanová, herečka Vč. divadla v Pardubicích (bába Tutovka), dále jsme do obce Veselí pozvali senátorku p. Jaroslavu Moserovou na besedu s občany a známou legendu ledního hokeje Evžena Musila staršího.

Pan Zdeněk Štěpánek vozí děti u příležitosti dětského dne.

Soutěž dětí o nejkrásnější květinu na zakončení prázdnin.

Velmi dobrým organizátorem kulturních, společenských akcí a akcí pro děti je paní Jitka Danihelková, která toto zabezpečuje pro Osvětovou besedu a obecní úřad již 26 let.

V obci je místní lidová knihovna s pravidelnou půjčovací dobou, jedná se o pobočku střediskové knihovny v Cholticích. .

V obci velmi dobře také funguje Sbor pro občanské záležitosti, který zajišťuje vítání nových občánků v obřadní síni OÚ, návštěvy při kulatých životních jubileích a u seniorů každý rok s malým dárkem od OÚ. Velkou zásluhu na práci tohoto sboru má paní Eva Hývlová, která se tomu věnuje více jak 16 let.

Obecní úřad ve Veselí se snaží jak morálně tak finančně podporovat dění v obci a výsledkem je vztah lidí k obci, aktivní činnost spolků, uznání od vyšších orgánů a hrdost lidí bydlet ve Veselí a nebo tam alespoň jezdit na pořádané akce a návštěvy.

NA VESELÍ BÝVÁ VESELO!

Kronika obce je řádně vedená paní učitelkou Danihelkovou (vedoucí kulturní komise) a vystihuje v posledních letech dění v obci.

Děni v obci vystihuje dobře prováděná fotodokumentace od Vladimíra Šorfa a natočené videokazety od Dušana Dobrovody.

Obecní úřad po vyhlášené veřejné soutěži má Parlamentem České republiky od října 1999 schválený znak a prapor. Zástupci obce tyto obecní symboly převzali v parlamentu z rukou jeho předsedy Václava Klause. Obecní úřad má vydanou obecně závaznou vyhlášku o znaku, praporu, barvách a hymně obce Veselí. Veselská hymna se používá k vyjádření veselí a oddanosti k obci Veselí, převážně na zábavách a kulturních a sportovních setkáních. Lidé při hraní hymny většinou zpívají, mají ruku nahoře a někteří zaujímají ještě vyvýšené místo.

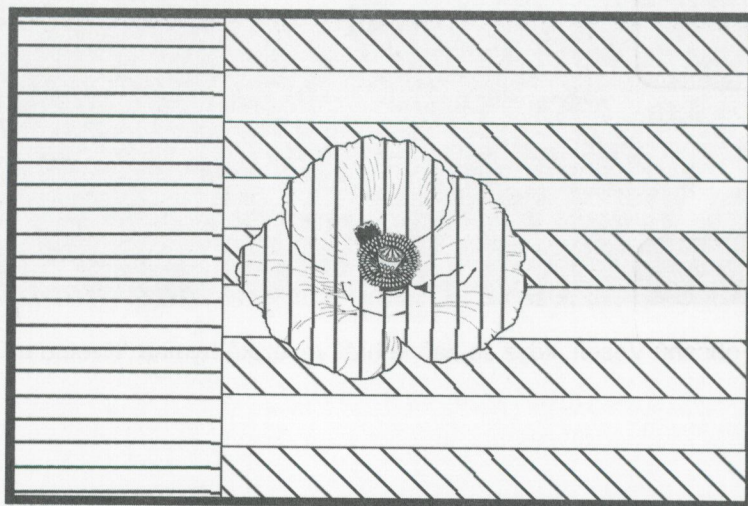
Reakce občanů Veselí, když se začne hrát veselská hymna "Kvetou máky v poli".

Hymna obce Veselí

MÁKY

Polka

Kve-tou má-ky i po-li a má srd-ce bo-li
 že nám za-o-ra-li na-še mís-to pod to-po-li
 ros-ta tam jau ži-to a má je to lí-to
 že naž bu-da po-sa-ča-ná bu-da roz-ra-le-ná.

Vlajka obce Veselí

(šrafovaní: svisle = červená, vodorovně = modrá, šikmo = zelená)

C) Občanská vybavenost

V obci Veselí je v občanské vybavenosti:

Obecní úřad č. p. 68 a 69, v objektu je umístěna kancelář obecního úřadu, malá zasedací místnost, sklad CO, obřadní síň, knihovna, klubovna mládeže, klubovna hokejistů a ústředna místního rozhlasu. Dále se v objektu obecního úřadu nachází provozovna služeb a to oprava obuvi, mandl a samostatná moštárna.

O pořádek na obecním úřadě se stará již mnoho let paní Řeháková.

Budova obecního úřadu a mateřské školy.

Mateřská škola č. p. 67 je majetkem obecního úřadu a má kapacitu 20 dětí. Je chloubou vesnice, děti si do této školy dávají i rodiče z okolních obcí. Vybavení mateřské školy a personální zabezpečení je na velmi dobré úrovni. Děti zde dostávají výbornou předškolní výchovu, jak po stránce výukové tak i po stránce výtvarné a pohybové. Mají své besídky, např. k vánocům, k velikonocům, k svátku matek, rozloučení se školáky. Jezdí na divadelní představení, cirkusy a na výlety např. skanzen

Vybavení
mateřské školy

Vystoupení dětí
z MŠ o vánoční
besídce v roce
2000.

lidového stavitelství v Přerově nad Labem, Kočičí hrádek ve Slatiňanech, zoologická zahrada ve Dvoře Králové a navštěvují různé zajímavosti v okolí obce.

Ředitelkou od roku 1979 do konce roku 2000 byla paní Věra Králová a od začátku roku 2001 je ředitelkou paní Olga Taichová z Přelouče. Kuchařkou a pomocnou vychovatelkou od roku 1980 je paní Miloslava Pardusová a paní Dana Štěpánková je od začátku roku 1992 školnicí a pomocnou vychovatelkou.

Děti z MŠ při
vlastním
maškarním
vystoupení
roku 2001.

Děti z MŠ při
procházce v lese
v roce 2001.

Prodejna smíšené zboží č. p. 36 má prodejní plochu 52 m², sklad, kancelář a pomocné místnosti, majitelem je obecní úřad. Tato prodejna byla od května 1995 pronajata paní Daně Aisové. Od roku 1998 prodejnu má pronajatou paní Zdena Šubrtová z Valů. Po celou dobu pronájmu prodejna i ve složité konkurenci supermarketů plní velice dobře své poslání ke spokojenosti občanů.

Oprava
obecní
prodejny
čp. 36
v roce
2000.

Obecní byt č. p. 36 vlastní obecní úřad a po kompletní rekonstrukci uvnitř i z vnější části je pronajat od 1. 7. 2000 manželům Pejřilovým.

Hostinec MASH č. p. 98. V roce 1995 se obecní úřad rozhodl pro přestavbu hasičské zbrojnice v hospodu s kuchyňkou, prostorami pro společenský život s terasou v hodnotě 1,5mil. Kč. To vše bylo vybudováno převážně vlastními silami za 141 dnů. Do listopadu 1998 hospodu měla pronajatou paní Blanka Šandová, od 1. 12. 1998 do 30. 11. 1999 paní Hana Procházková, od 1. 12. 1999 do 31. 3. 2001 pan Jří Kožený a od 1. 4. 2001 slečna Marcela Juhaniaková.

V tomto hostinci se odehrává veškerý kulturní, společenský život, schůze, oslavy narozenin, svatby, komerční předváděcí akce, školení, zábavy, sportovní turnaje, pravidelné cvičení veselských žen, hraje se kulečnick a šipky.

Hřiště za OÚ pro dospělé a mládež slouží pro tělovýchovné a kulturní akce. Protože obecní úřad není vlastníkem, s jeho rekonstrukcí se počítá po odkoupení pozemků od majitele p. Daňka.

Kaplička z roku 1902 se zvoničkou doznala celkové opravy v roce 1995 (viz obrázek na s. 40).

Veřejný telefonní automat umístěný v centru obce vedle hostince MASH má číslo telefonu 0457622000.

D) veřejné prostranství, přírodní prvky a zeleň

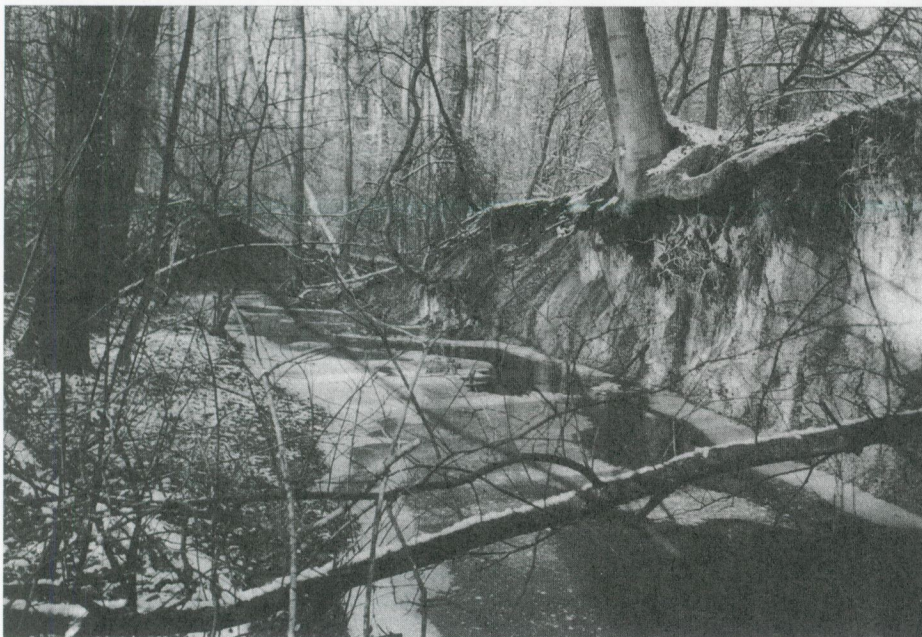
Dominantní zelení v obci je doprovodná zeleň Veselského potoka. Vzhledem ke skutečnosti, že Veselský potok plní funkci lokálního biokoridoru, sadové úpravy v tomto prostoru musí zachovávat stávající přirozený charakter. V obci je několik sadově upravených ploch a to u památníku I. sv. války, u kapličky, trojúhelník v křižovatce a zelené pásy mezi chodníkem a silnicí.

U Obecního úřadu je vytvořena předzahrádka s výsadbou jehličin a v mateřské škole předzahrádka s udržovanou sadbovou úpravou a v zahradě ohromná solitérní lípa. V centru obce u památníku padlých, u kapličky a na trojúhelníku v křižovatce jsou udržované záhony s květinami p. Krulišovou, p. Danihelkovou, p. Pospíšilovou a p. Zimovou. Obecní úřad koupil pro údržbu trávníku motorovou sekačku. Na veřejných prostranstvích, hřišti a v mateřské škole Jan Král provádí sekání trávy, které zlepšilo vzhled obce. Většina občanů má velmi pěkně udržované zahrady a předzahrádky. V současné době považuje většina obyvatel mít upravenou zahrádku a okolí za samozřejmost a soustřeďuje se na budování okrasných a odpočinkových koutů. Na pomník v centru obce se vrátila po mnoha letech bronzová deska T. G. Masaryka.

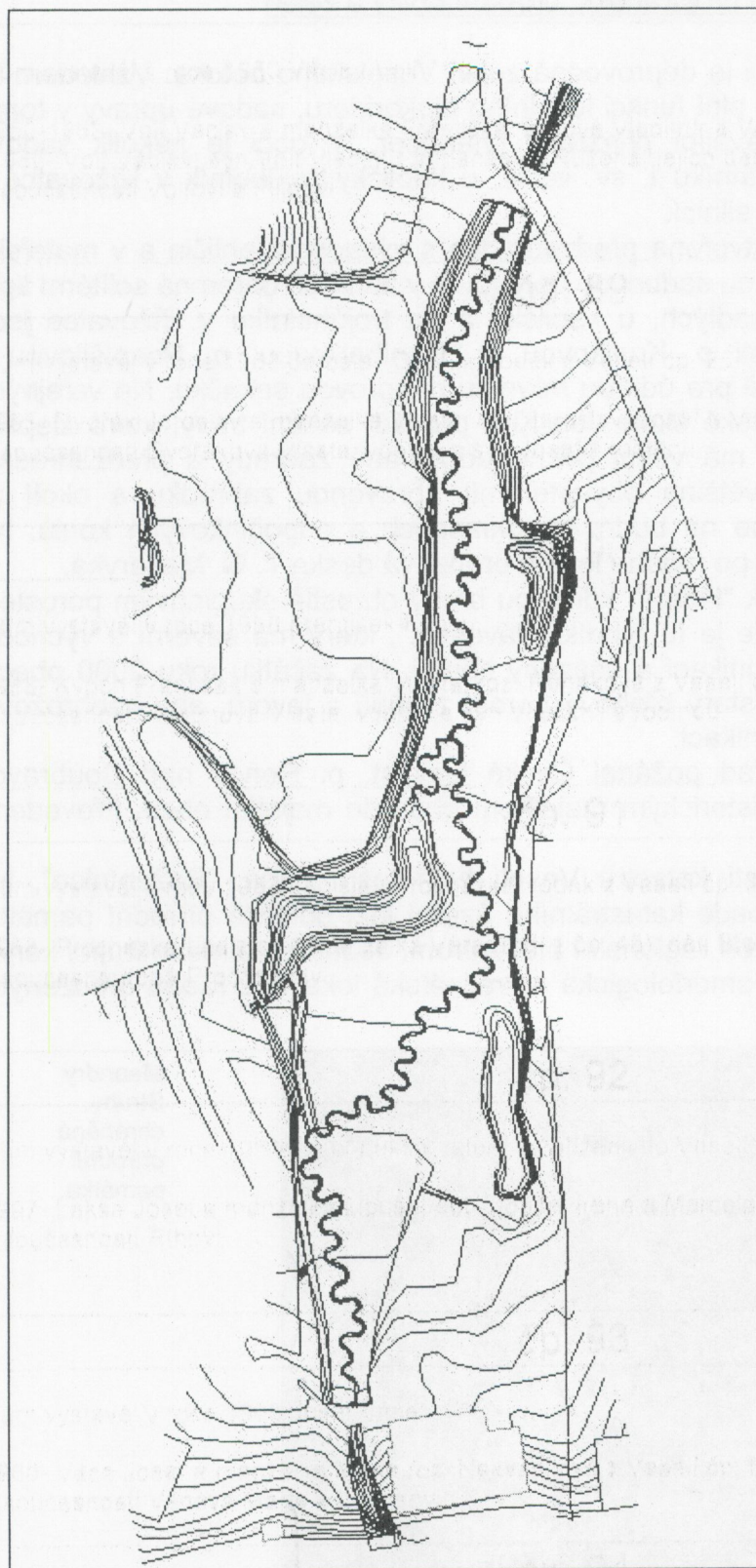
V obci se nachází rybník "Horní", kde jsou břehy obrostlé skupinovým porostem javor, dub, vrba a rákosí. Dále je tu rybník "Návesník", který má severní a východní břeh zpevněný přiléhající komunikací a osázený lípami. Na začátku roku 2000 obecní úřad nechal ošetřit průklesem starý břehový porost z dubů a javorů, aby neohrožoval bezpečnost na přiléhající komunikaci.

V roce 1999 obecní úřad požádal České lesy st. p. Ronov nad Doubravou o převedení lesů, které jsou historickým majetkem obce do majetku obce. Převedeno bylo 9,89 hektarů lesů.

Severní a východní části katastru Veselí tvoří lesní půda, "Bažantnice", les "Borek" a Horecký les. Na západě katastrálního území leží důležitá přírodní památka "MEANDRY STRUHY", která tvoří regionální biocentrum. Jedná se o meandrující koryto potoka Struhy, které je jako geomorfologická a krajinářská lokalita s řadou ohrožených druhů živočichů.

Meandry
Struhy,
chráněná
přírodní
památka.

**Vrstevnicový plán výsledné
úpravy biokoridoru
v katastru obce Veselí
v lokalitě Kuchyňka
(meandrující potoční koryto
a dvě vodní plochy v nivě)**

V prostoru bývalého rybníku Kuchyňka uprostřed obce Veselí bude provedeno urovnání nivy, zdravotní probírka porostů a jejich následné doplnění po vytvoření meandrujícího potočního koryta v parametrech přirozeného toku. Dále zde budou obnoveny dvě vodní plochy s vodní a pobřežní vegetací. Zbývající plocha nivy bude upravena výsevem travního porostu vlhké květnaté louky a udržována pravidelným kosením.

Provedená úprava navazuje na střed obce a citlivě propojuje přírodní prostředí lokálního biokoridoru s obytným prostorem a rekreačními plochami.

Parlament České republiky

Václav Klaus
předseda Poslanecké sněmovny

V Praze 20. 6. 2000
Č.j.: 988/PRED/2000

Vážený pane starosto,
vážené členky a vážení členové obecního zastupitelstva,
vážené občanky,
vážení občané,

na základě Vašeho návrhu,
po projednání ve výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu,
podvýboru pro heraldiku tohoto výboru Poslanecké sněmovny
jsem rozhodl udělit Vaší obci

Z n a k

Popis:

V zeleném štítě s modrou hlavou a čtyřmi stříbrnými kúly červený květ vlčího máku.

P r a p o r

Popis:

List tvoří modrý žerďový pruh široký dvě sedminy délky listu a devět vodorovných pruhů, střídavě zelených a bílých, přes které je uprostřed listu položen červený květ vlčího máku.

Poměr šířky k délce listu je 2 : 3.

Písemné vyhotovení rozhodnutí v příloze přikládám a pěkně Vás zdravím.

název:

Grunty, rody a domy na Veselí 1401-2001

uspořádal:

doc. PhDr. Petr Vorel, CSc.

autoři textu:

František Bureš (Pardubice, rodák z Veselí čp. 37)

Mgr. Jitka Danihelková (Veselí čp. 106)

Oldřich Valenta (Veselí čp. 94)

doc. PhDr. Petr Vorel, CSc. (Pardubice, rodák z Valů čp. 90)

autoři fotografií:

Vladimír Šorf

Oldřich Valenta (Veselí čp. 94)

Mgr. Jitka Danihelková (Veselí čp. 106)

Ing. Renata Dobrovodová (Veselí čp. 113)

Olga Taichová

návrh obálky:

Vladimír Šorf

dále na přípravě spolupracovali:

Jana Marková (Veselí čp. 31)

František Konrád (Veselí čp. 6)

Milan Ais (Veselí čp. 83)

vydal:

Obecní úřad Veselí v roce 2001

první vydání

tisk z dodaných předloh a montáž fotografií:

Tiskárna Sobotka Lukáš, Řečany nad Labem

ISBN 80-238-7105-6